LIBER DE PRVDENTIA IVSTORVM.

E VERBIS SACRAE SCRIPTVRAE
Magna ex Parte contextus.

Per R. P. Fr. Ioannem à Iesu Maria Carmelitam Discalceatum Hispanum Calaguritanum.

Ignitum eloquium tuum vehementer: Et
Seruus tuus dilexit illud.

NEAPOLI,
Ex Typographia Tarquinij Longi. 1607.
Superiorum Permissu.

F. Ferdinandus à S. Maria Præpositus Generalis Congregationis S. Eliæ Carmelitarum Discalceatorum. Opus hoc à R. P. F. Ioanne à Iesu Maria, prædictæ Congregationis Sacerdote professo compositum, & à peritis Theologis perlectum, & commendatum probo, vt de consensu Superiorum, Typis mandetur. Datum Neapoli, Cal. Iunij. 1607.

Locus ✝ Sigilli.

F. Ferdin. à S. Maria
Præpositus Gener.

Cum totum hoc opus ex Diuini eloquij verbis atque sententijs appositè sit concinnatū vt errantia hominum corda conuertat, & ad Iustorum Prudentiā dirigat, nè filij huius sæculi prudentiores filijs lucis sint, non parum expedire censeo vt quantociùs excudatur.

D. Gabriel Lotterius Cler. Reg. Dep. Vidit.

P. A. Ghibertus Locumtenens.

PACIFICO
REGI CORDIVM
IESV CHRISTO.

Indignissimus eius seruus S.

CRIPTORES alij dedicāt opera sua Principibus terrenis: Ego verò dedico, ac dico opera mea Regi Pacifico, per quem Reges regnant, & qui magnificatus est, super omnes Reges vniuersæ terræ. Offero quip-

pe tibi Rex, qui corda ſuauiſsimè regis, votum cordis mei, tanquam voti auctori, cui ſoli placere vellem. Tibi enim dixit cor meum: Exquiſiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram. Debeo certè tibi votum hoc, quod continet mollitos ſuper oleum ſermones tuos, quibus corda caſta emolliuntur. Trahuntur enim vnguento exinanito dulciſſimi nominis tui. Offero tibi, Rex magne, non verba vacua humanæ ſapientię artificio ſonantia, quorum memoria perit cum ſonitu: Sed verba plena ſenſus tui, quem in ſcriptura ſancta expreſſiſti, vel pijs cordibus inſpiraſti: vt fiant holocauſta medullata, quę placeant, obſecro, cordi tuo. Dum hæc ſcriberem, optaui, vt vi ſermonis viui tui, le-

ctores inflammarentur; & aquę arderent igni, vt notum fieret nomen tuum. Fiat, oro te, mitissime Rex, quod expetiui; & (si qua merces labori meo reddenda est) sitiat, precor, in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea, ò Rex pacifice, tantummodo in ista voce exaudi me. O sapientia, quæ ex ore Altissimi prodijsti primogenita ante omnem creaturam, attingens à fine vsque ad finem, fortiter, suauiterq; disponens omnia, veni ad docendum nos viam prudentiæ.

PRAEFATIO.

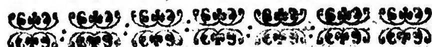

VAVIOR profectò est Christiane lector eloquẽtia Iesu Christi quàm Tullij. Eloquia Domini, eloquia casta (quæ sunt velut argẽtum igne examinatum, purum à terra, purgatum septuplùm) amabiliora sunt, quàm profana verba quantumvis picta, vt cum ostentatione, vendantur. Sermo Dei viuus, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, ac pertingens vsque ad intima compagum, & medullarum, pretiosior est, quàm oratio amatorum mundi, composita ad animos sine fructu, vel cum fraude delectandos. Bonæ conscientiæ argumentum est, non

solùm

ſolùm ſenſu Chriſti, ſed etiam ſimplicitate verborũ Chriſti delectari. Miſit ille eloquium ſuum terræ, vt velociter curreret ſermo eius: & lex illius immaculata conuertens animas, non ex ſermone, ſed ex virtute æſtimaretur. Ego igitur, vnus è plebe eius, non ſolus, ſed cooperante Dei gratia mecũ, librum hunc (De prudentia Iuſtorum) magna ex parte ex ipſis dulciſsimis ſacræ ſcripturæ verbis, ad finem, quem Spiritus ſanctus intendit, hoc eſt, ad inſtruenda corda, compoſui. Speraui enim, Ieſu Chriſti verba etiam per miniſtrum indigniſsimũ prolata, & ſcripta, peccatoribus, quorum ſalutẽ quæro, & iuſtis, quorum conſumationem opto, profutura. Inſcribitur autem liber (De prudentia Iuſtorum) quia cum prudentiæ ſit, media ad finem appoſita præſcribere, hoc agitur, in toto libro

hoc, vt ad æternæ ſalutis finem media opportuna proponantur. Inducitur autem Ieſus Chriſtus loquens, quia vel ipſa eius verba ſunt, vel certè ipſius inſpirationis pijs cordibus immiſſæ. lector autem, qui hac lectione proficere ad æternitatem cupit, tria obſeruet: Primum, vt tempus, locumquè à ſtrepitu remotum ad legendum eligat: ſecundum, vt lentè legat: tertium, vt, dum ſe commoueri ſenſerit, lectionem intermittat, donec ille commotionis calor deferueat. Studeant alij varijs mundi artibus, & diſciplinis: ego prudentiæ Iuſtorum ſtudebo: Mihi enim adhærere Deo bonum eſt, & ponere in Domino fideliſsimo ſpem meam.

PRIMA PARS.

Vbi præmiſſa vocatione, propoſitoquè ſalutis æternæ fine, grauiora impedimenta Chriſtianę perfectionis remouentur.

Cap. I. Omnes Adæ filios Ieſus Chriſtus adſalutem tenerrimè vocat.

ENITE ad me omnes Adæ filij, qui laboratis, & graui peccatorum, ac pęnarum pondere onerati eſtis: & ego, qui ſum diues in miſericordia, viſceribus maternis reficiam vos. Cur obturatis aures cordis, ſicut aſpides ſurdæ, quæ vocem incan-

incantantis audire timent, ne fortè cor mutent, ac mansuescant? Nunquid venenum insanabile, per vocem incantantis sapienter, euomere, ac mitescere timetis? Venite filij dulcissimi, & audite me: & timorem Domini docebo vos. Tollite iugum meum super vos, quod ego vnà vobiscum sustinebo, & genua debilia roborabo. Doleo vicem vestram, ò pars magna hæreditatis meæ: consilio quippe parùm sano, quinque iuga bouum pretio magno emistis, & fertis pondera importabilia, quæ dorsum semper incuruant: & vnum, ac leue iugum meum, quod æternæ vitæ lucra parit, proteruè fugitis, & horretis. Certè, ab vtero Heuæ matris vestræ, infœliciter errastis: & sub onere gementes mortem sempiternam multo sumptu mercamini. Reuertimini ergo ad cor, filij prodigi substantiæ meæ, & ego suscipiam, & strictissimè amplectar vos, tanquam fidissimos amicos meos. & super vnoquoquè vestrum lætabor copiosiùs, quàm supra nonaginta nouem iustos, qui non indigent pœnitentia. Quid cunctamini, optatissima præda mea? Festinate iam subire leue onus meum: & in schola sapientiæ melle dulcioris, discite à me, non mundum fabricare, non cuncta visibilia, & inuisibilia regere, non miracula patrare, sed quia mitis sum, & humilis corde, cuius imitatione amara quæq; dulcescunt.

Hor-

Cap. II. Hortatur ne filij Adæ quærant solatia mundi.

NOui ceruicem vestram duram, filij Adę: semper enim dulcissimo spiritui meo restitistis, non fidentes promissis meis, sed auidè quærentes solatia peregrina. Sed nunc saltem, inclinata iam die, conuertimini ad me, & sub iugo meo suauissimo inuenietis requiem fatigatis animabus vestris. Tempus est, vt, in hora nouissima, quæratis me, & mundi vanitati anteponatis suauissimam amicitiam meam. Venite ergo, & comedite bonum, & delectabitur in crassitudine anima vestra. Quare appenditis argentum non in panibus, & laborem vestrum non in saturitate? Quid vultis vobis in via Aegypti, vt bibatis aquam turbidam? & quid vobis cum via Assyriorum, vt profanas aquas hauriatis? Calix in manu mea quàm præclarus est; è quo vsque ad satietatem bibunt fideles amici mei. Mirum est, quomodo non placeat vobis Cisterna Bethlehem, & inhietis ad cisternas dissipatas, in medio silicis excisas. Ne bibatis de calice Babylonis, vbi mors auro tecta latet. Ecce, è vulneribus meis sanguinem, aquamq; propino: vt cordis humani sitim expleatis. Accedite ad me, celerrimis affectuum gressibus, &

lateri

lateri meo, quasi fonti viuo labia imprimite: vt satiemini ab vberibus consolationis meæ, & torrente voluptatis inebriemini. Fallax mundi gratia capiat gentes, quæ non noue- runt me, & ante Baal genua curuauerunt: Vos autem gens sancta, regale sacerdotium, & populus acquisitionis meæ, venenata mundi pocula, epulasq; peccatorum respuentes, pura Iordanis aqua delectemini, fructuq; ligni vitæ vescamini, in amænissimo paradiso, quem plantaui electis meis.

Cap. III. Monet sollicitudinem in æternæ salutis opere.

Breues dies hominis sunt, & numerus mensium eius apud me est. Constitui quippe terminos eius, qui præteriri non poterunt. Et cùm vos Adæ filij in vitæ breuis angustia deberetis exultare ad currendam viam meam; in hac sola pigritamini, & mortalibus bonis nimiùm sollicitè detinemini. Fruimini bonis, quæ prohibui, & abutimini creaturis, tanquàm in iuuentute celeriter. Nullum viret pratum, quod non velociter pertranseat luxuria vestra. Coronatis vos rosis festinanter, antequam marcescant: & cordibus indomitis licentiæ habenas relaxatis. Non placet

mihi

mihi consilium hoc: dementiam hanc odiuit anima mea. Vos festinatis ad interitum gratis; quasi vos pretio magno non emissem: Ergo resipiscite modò, & summo cum emolumento in requiem meam ingredi properate. Tantundem sollicitudinis postulo ad vitam iucundissimam, quantùm in æterna morte posuistis. Ego cucurri in siti, vt vos fugientes apprehenderem, & è feritate mansuefactos ad dulcissima pascua ęternæ vitæ deducerem. Cur modò marcescitis ignauia, & non ascenditis ad terram viuentium possidendam? Cur torpescitis, electi mei, & non potius animamini, vt assurgatis ad hæreditatem opulentam primogeniti populi mei? Certè si sciretis, quàm sit magna multitudo diuinæ dulcedinis, quam abscondi & seruaui quærentibus me: sicut desiderat ceruus, & currit ad fontes aquarum, ita & vos cursu velocissimo requiem meam peteretis. Experto tamen credite, & currite, si quo modo comprehendatis, more illorum, qui in agone contendunt, & anxiè currunt ad brauium. Filij huius seculi sint veloces ad effundendum sanguinem; vos autem amici mei, propter verba labiorum meorum, magna sollicitudine, custodite vias duras: & ad regionem viuorum, inter dolores, ac sudores fortissimè suspirate.

Iustos

Cap. IV. Iustos celeriter ad palmam currere docet.

HOmo, quasi flos, egreditur ex vtero matris suæ, vbi ossibus, & neruis compegi eum: & vix ad horam, in materia carnea consistens, fugit velut vmbra, & nunquam in eodem statu permanet. Idcircò iusti, quasi æternarum diuitiarum auari mercatores, licèt consummentur in breui, explent tamen indefessa diligentia tempora multa. Et, si quid ex humana fragilitate peccant, citissimè se mundant lauacro sanguinis mei: ne subitò præoccupati die mortis quærant spatium pœnitentiæ, & inuenire non valeant. Atquè ideò iustis meis omnia cooperantur in bonum, ijs, qui, secundùm propositum dulcissimi cordis mei, vocati sunt sancti. Siue enim rectè agant, siue quandoque peccent, vehementer ad palmam incitantur, dum intimi doloris configitur spina. Charitas Dei vrget illos, vt magna semper operentur, vt fidelissimæ promissionis meæ consortes fiant, dum lati mandati mei viam, sine defectione, percurrunt. Vos ergo, charissimi amici mei, quos introducere decreui in terram melle, ac lacte fluentem, contendite intrare per angustam portam, antequam tenebrescat, & clausa vrbis sanctæ ianua,

nua,

nua, respondeam serò pulsantibus, Nescio vos. Inquirite futuram, quandoquidem inter mortales non habetis ciuitatem permanentem, sit vobis cordi superna Ierusalem: & per itinera æternitatis, ad pinguem, & coagulatum montem meum, è lachrymarum valle, gemitibus inenarrabilibus, & suauissimæ Charitatis ardoribus properate.

Cap. V. Omnibus quantumuis peccantibus vitam offert.

QVis est homo, qui vult vitam immortalem, & cupit, cœlo serenissimo, dies videre bonos? Veniat fidenter ad me, & custodiat planas, & rectas vias meas; Vita immortali viuet, &, facto intra eum viuo fonte dulcissimæ aquæ salientis in vitam æternam, mortem non gustabit in æternum. Ex magnitudine infinitæ bonitatis meæ, omnes saluos fieri volo: neminemquè proijcio, ne peccatorem quidem obduratum, dummodo ipse saluus fieri velit. Nemo declinet à me humana patiens, quasi tædio affectus sim hominibus tam sæpè parcendo. Misericors quippe corde sum, & ignoscendo delector. An coarctare vultis Adæ filij misericordiam meam, vt, ad mensuram miserationis vestræ, sit tanquam

nubes matutina, & quasi ros mane pertransiens, qui ex oriente sole consumitur? Viuo ego, quia nolo mortem peccatoris, sed vt magis conuertatur, & vita infinitæ consolationis plena viuat. Gloriam meam misericordiæ grandem alteri non dabo; ac in æternum sine tædio miserebor. Vtinam filij hominum, qui peccando consenescunt, quoties ego parcerem, toties vellent reconciliari mihi, & ex animo requirerent me: hilarem semper, ac liberalem inuenirent: & animas nimis desolatas blandè loquens consolarer. Nemo enim, ab orbe condito, ex animo inuocauit me, super quo viscera mea non commouerentur: quamuis innumeris, & grauissimis sceleribus me ad iram prouocasset. Ab infantia enim creuit mecum miseratio, & de vtero mitissimæ matris meæ mecum egressa est.

Cap. VI. Conqueritur de ingratitudine hominum.

IVstas quærimoniarum causas habeo aduersum vos, filij hominum graues corde, qui pretium magnum infinitæ misericordiæ meæ repellere cogitastis. Præuaricati estis pactum dulcissimi testamenti mei: & spreto cultu diuinæ Maiestatis meæ, idola mundi veneramini.

ni. Quid eſt hoc? Quid inuenerunt in me iniquitatis patres veſtri, quia receſſerunt à me? Leges Medorum, atque Perſarum ſtudioſiſſimè obſeruatis, & Satrapis mundi placere contenditis: ſolus ego contemnor, nec inuenio, quibus placeat amplisſimus honor regni mei. Vſquequò lugebit terra, & herba omnis regionis ſicabitur à malitia in habitantiũ in ea? Vniuerſę creaturę ad nutũ obediũt imperio meo: ſolus homo cucurrit aduerſus me erecto collo, & pingui ceruice armatus eſt. Quid vltra debui facere humano generi, & non feci? Venite nunc & properate filij Adæ; & ſi valetis, arguite me. Quod ſi nemo poteſt arguere me de peccato, eloquia mea caſta ne reſpuite, ſed cordis veſtri duritiam gratitudinis liquefactione reſoluite. Auferam, ſi vultis, cor lapideum daboquè cor carneum: & faciam, vt in præceptis meis, more ceruorum, ambuletis. Educam vos de terra deſerta, è loco horroris, & vaſtæ ſolitudinis. Conſtituamquè ſuper excelſam terram, vt ſugatis mel de petra, oleumque de ſaxo duriſſimo. Si, depoſita duritie, miteſcant corda veſtra, repetito fędere, Deus veſter ero, daboquè in viſceribus veſtris, legem meam & in cordibus emollitis digito ſuauiſſimi ſpiritus mei, ſcribam eam.

Cap. VII. Hortatur ad Verbum Dei aure cordis percipiendum.

MOLLITI sunt sermones mei super oleum, & ipsi sunt iacula; vt simul vulnerent atque delectent. Quò circa mirum est, quomodo filij hominum quærant sibi magistros prurientes auribus, & à veritate mea eloquijs dulcissimis instillata auditum auertant, atquè ad vanissimas fabulas conuertantur. Ego quidem foris prædico, & in medijs vrbibus, atque plateis emitto argenteam vocem meam: & fio vox clamantis in deserto, vbi spinæ tribuliquè succrescunt. Vacant homines inertes, & nouorum librorum curiositate trahuntur: Sola lex mea immaculata, conuertens animas, & sermo meus viuus, & efficax despicitur, quasi, summa cum voluptate, non penetraret vsquè ad diuisionem animæ, & spiritus, compagum quoquè ac medullarum. Quid dicam vobis amentes vanitatis amatores qui fugitiuas vmbras somniaquè sectamini? Numquid verba mea non ardent velut ignis, quo soluitur glacies cordium, quæ culpæ frigore obriguerunt? Cur aures cordis obturatis, nec patienter audire vultis verba eternæ vitæ, æstimabilia super aurum, & lapidem pretiosum mul-

tum, & dulciora super mel, & fauum? Delectet saltem vos, ò Iustorum congregatio, cælestis eloquentia mea, qua corda casta nutriuntur: & sermo meus non pictus persuasibilibus humanę facundiæ verbis, virtute diuina suspendat. Accipite gratis argentum igne examinatum, probatum terrę, & purgatum septies: & quasi modò geniti infantes ediscite elementa suauissimi sermonis mei.

Cap. VIII. Docet, initio cursus, oculos mentis in æternitatem esse dirigendos.

FILII accedentes ad seruitutem meam, oculos, ante omnia, in æterna bona dirigite, & ad virentia sine fine prata suspirate. Estote sicut Issachar, qui cum videret terram quòd esset bona, & requiem, quòd optima; supposuit humeros suos ad portandum, factusquè est, seruiens sub tributo. Sic ego, proposito mihi gaudio sustinui crucem, confusione contempta, & transij per ignem, & aquam in supernenturum refrigerium. Et quòd ad nouos milites meos attinet, mihi credite, Nihil esse, quòd animos sermonis iustitiæ expertes, lactisquè participes æquè moueat, ac sperata

æternæ consolationis magnitudo : qua victores exultabunt in gloria, & lętabuntur in cubilibus suis. Certè formosissima lux mea, & purissima delectatio dexteræ meę, coronas varias, de multiplici labore, iusta remuneratione, reddentis, animos pugnatorum fortissimè munit, ad confrigenda capita draconis, qui datur in escam populis Aethiopum. Spem hanc, incedentem vsque ad interiora velaminis, reponite in sinu vestro; ne deficiatis laborando, quasi mercede carituri. Tempus erit, cùm Altissimus Pater meus dicet fidissimo procuratori suo: Voca operarios, & redde illis mercedem incipiens à nouissimis vsquè ad primos. Hac spe plus, quàm suauissima erumpunt aquæ in huius vitę deserto, & torrentes in solitudine. Et anima, quę arescit, potu delectabili reficitur, quo labores vniuersi dulcorantur. Spes hæc statuit procellam maris in auram, vt sileant perturbati fluctus eius. Hæc est hæreditas fortium Israel, qui spernentes momentaneum hoc, & leue presentis tribulationis, intentos habent oculos in ęternum gloriæ pondus, quòd speratur in cęlis.

Cap. IX. Ponderat gloriæ magnitudinem.

PERFECTORVM est solidus cibus, eorum scilicet, qui exercitatos habent sensus ad discretionem boni & mali; & ex purissimo ac dulcissimo mei amoris affectu, sine introitu retributionis, me requirunt. At vos, qui purgatos cordis oculos nondum nacti estis & mercede mouemini, currite post me, saltem more adolescentularum, quę amoris imperfecti suauitate trahuntur. Certè in ciuitate primogenitorum, & in monte sancto, vbi, post diluuium aquarum, passionumuè multarum requieuit arca humanitatis meæ, nihil est, quòd suauitatem, & amorem non spiret, & castissimis delitijs non circumfluat. Egreditur aquę purissimę fluuius à me fonte viuo, ad irrigandam faciem terrę promissionis meæ: cuius vbertate, & amęnitate viscera dilatantur Non ibi flat Aquilo, sed venit Auster, & aurę, lenis sibilo, perflat hortum meum: latèquè funduntur odores aromatum, puram voluptatem ingerentium. Ibi lux beatissima sole formosior lætissimos gaudentium choros exhilarat. Ibi melos dulcissimum cordium, quę in sua peritia requisierunt modos musicos, & ad nouum canticum, sine fine duraturum psalte-

rium decachordum aptauerunt. Ibi suauissima pulchritudo corporum & animarum super niuem candentium, & super coccum bis tinctum rubentium, & amores ęternos in thalamo meo celebrantium Ibi castra mea immortales triumphos agentia; forma Virginum, adolescentum decore, victorum fortitudine disposita, quę regnabunt mecum in ęternum, & vltra. Verùm hęc exigua sunt: neque gaudia mea in exilio Babylonis satis intelligere potestis. Fide mea hic opus est, cùm sit sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. Arcana verba sunt, quæ non licèt homini loqui; cum Angelicam superent eloquentiam. Oculus non vidit, nequè auris audiuit, quæ ex infinito pondere bonitatis meę, præparaui diligentibus me. Propter hęc ergo gaudia mea, milites mei noui, pugnate.

Cap. X. Suadet suæ passionis imitationem.

NOLITE timere pusillus grex: Ego protector vester sum, & merces vestra magna nimis. Mihi credite; Non est contemnendus decor dulcissimę Sion, quàm dilexi, plusquàm tabernacula Iacob, vt non meritò pro ea pugnare debeatis, & hoc multò nunc animosius

mosiùs: quia vniuersus Israel toto corde sequitur Absalom, quasi è quercu suspensus non esset infelicitèr moriturus, & mitem Dauid transgredientem torrentem Cedron, flentē, ac operto capite, nudisquè pedibus incedentē: nemo est, qui fidelitèr sequatur. Quàm crudeles sunt Adę filij, regem suum mansuetissimum, in medijs laboribus, respuentes? Torcular crucis calcaui solus, & de gentibus, quasi fuso sanguine, redemi, non erat vir mecum. Considerabam ad dexteram: & videbam; & non erat, qui cognosceret me. Et vos posteriores serui mei, quid vultis mecum iudicio contendere quasi gens, quę iustitiam fecerit, & legem Dei sui non dereliquerit? Omnes me dereliquistis: Sed & ęternus Pater meus, propter vos, dereliquit, ac percussit me. Nunc ergo, quando desolatione desolata est omnis terra, quia nullus est, qui recogitet corde; cogitatione, & affectu me patientem comitamini, vt resurgenti sociemini. Ne horreatis societatem dolorum meorum, si dulcissimę vitæ consortium exoptatis. Mortificate membra vestra, quę sunt super terram: equum, qui est fallax ad salutem, eneruate, vt commortui, & consepulti mecum, ad diem, qui nescit occasum, mecum diluculò exurgatis, & dabo vobis, pro vigilia somnum, inter dilectos meos, pro bello, pacem, quę superat omnem sensum,

pro abstinentia, esum ligni vitę, quòd est in paradiso Altissimi Patris mei.

Cap. XI. Monet parcum vitæ præsentis vsum.

OMNIS, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, quibus à cursu possit retardari. Vos autem, qui pro æterna vita pugnatis multò studiosiùs, quàm filij huius seculi, ab omni impedimento vię vestræ debetis abstinere. An non consideratis, quia nouissima hora est, nequè misericordiæ semper locus erit? An pepigistis fędus cum morte, quæ tanquàm fur intempesta nocte venit? Quare sequimini uentum, telasquè aranearum texitis? Quousquè patiar eos, qui argentum, thesaurizant, & aurum in quæ confidunt homines? Omnia sub sole transeunt; & mortalis vitæ conditio, non mansio vestra, sed peregrinatio est. Reliquum ergo est, vt qui emunt tanquàm non possidentes, qui gaudent tanquam non gaudentes sint, & qui vtuntur hoc mundo, tanquàm non vtantur. Pręterit enim figura inconstantissima huius mundi, qui longissimè abest à permansura ciuitate mea. Propter quòd, electi mei, qui ius æterne hæreditatis nec amittere, nec diminuere volunt, habentes ali-

men-

menta, & quibus tegantur, tantò celeriùs currunt, quantò minùs ponderis mundani portant. Quid igitur vos solliciti estis in annos plurimos, quasi certò superuicturi, cum ignoretis, quid superuentura pariat dies? Grauitèr errauit homo ille, cui dictum est: Stulte, hac nocte repetunt animam tuam à te, & quæ congregasti, cuius erunt? Spernite, amici mei, quæ breui, ac necessario pereunt, & diuitiæ si affluant, nolite cor apponere.

Cap. XII. Negotiorum multitudinem dissuadet.

PORRO unum est necessarium, unum, inquam; illud, quòd est bonum. Feci ego hominem rectum, ut bonum hoc infinitæ consolationis plenum, per uias rectas quæreret, ac requireret, ille tamen, cùm in honore esset, non intellexit, sed mille laqueis, & quęstionibus se implicuit, ac peregrè à me profectus est. Non placuit illi suauissima conuersatio mea, & studium illorum, qui ædificant sibi solitudines. Aquas fluuiorum Damasci multo cum strepitu currentes sitiuit; & fastidiuit aquas Hesebon, quę dulcissimo silentio requiescunt. Quęnam dementia est hęc, cor cuius unione uiuitur, tam multiplici, ac mortifera sectio-

sectione diuidere? Adeòne sæcularia negotia animas cælo natas diuertent, atquè peruertent vt ęternæ salutis negotio, & tempus, & cura desit? Quærite primùm, ò filij Adæ, regnum Dei, & iustitiam eius, & in me cogitatum vestrum, pondusquè iactate. Hæc sit fors, & portio vestra vita mortali pretiosior, vt numeremini inter charissimos amicos meos. Quòd si tempus alijs negotijs desit, iacturam temporalium bonorum, cùm æternæ vitæ lucro patientèr sustinete. Nam, si è contrario, in varias sollicitudines distracti breui mundi gloria prosperemini, quid soli ac synceri boni succedet? Dicite vos ipsi, quid prosit homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suę detrimentum patiatur? Negotiatores terræ morientium, exquisitores terrenæ prudentiæ, institores Themanitæ atquè Sabæi, quò tenditis in varia figmenta dissipati? Quis mihi det, vt suauissima sponsa mea Sulamitis, Ecclesia inquam mea sit iuxta dies pristinos, quando multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna? Fugite de medio Babylonis, & animam sitientem mihi vnitam recreabo. Ducam eam in solitudinem, & dulcissimè loquar ad cor eius.

Mo-

Cap. XIII. Monet curiositatem sciendi fugiendam.

NE pascatis uentum, Adæ filij, & doctrinas hominum ne anxiè quæratis. Non glorietur sapiens in sapientia sua, & legis peritus in prudentia sua; sed in hoc glorietur omnis qui gloriatur, scire & nosse me. Respicite, quid profuerit Aegyptijs, & Atheniensibus sollicitudo sciendi. Nonne sapientes consiliarij Pharaonis dederunt consilium insipiens, & existimantes se aliquid scire, stulti facti sunt? Non ne Athenarum præceptores ignoto Deo aram posuerunt? & stultitiam suam, nescientes quid agerent, publicarunt? Infernus dilatauit animam suam, & omnes sapientes terræ absorpti sunt: quia cùm inutilia, & uana scire satagerent, ignorauerunt me, in quo sunt omnes thesauri sapientię, & scientiæ Dei. Etenim, si ego solus cognoscar, sciendi sitis expletur, & splendore candidissimo anima illustratur, licèt nihil aliud nouerit, pręter me. Si uerò omnia quis nouerit, excepto me, rudis & ignarus erit, & indigebit, ut tanquam infans doceatur, quæ sint elementa exordij sermonum Dei, certè Paulus, fidissimus seruus meus, cùm ob scientiæ magnitudinem in pretio magno haberetur, nihil putauit se

sci-

ſcire inter fratres ſuos, niſi me ſolum crucifixum. Quàmuis enim multa didiciſſet abundantiùs æmulator exiſtens paternarum ſuarum traditionum: ex quo tamen ego apparui ei, & ſapientiam meam reuelaui, omnia contempſit, & in ſola plenitudine ſcientiæ meæ requieuit. Diſcite ergo me, filij hominum, & ad ſcholam ſuauiſſimæ eruditionis meæ, ſpreto mundi gymnaſio tranſmigrate.

Cap. XIV. Docet amicitiam hominum declinandam.

DOLEO ſuper uos, humanæ beneuolentię mercatores, quibus amicitia hominum nimis placet. Fidelis amicus omni theſauro pretioſiòr eſt, rareoquè inuenitur in terra aliena. Mendaces quippe ſunt filij hominum in ſtateris, nec fidem ſeruare didicerunt. Quid quæritis in terra, quæ uerſa eſt in ſalſuginem à malitia inhabitantium in ea? Frater non redimit fratrem, redimet fortaſſe homo, qui non eſt frater; & qui neſcit amare animam ſuam? Filij Ieruſalem, ne fidat's Idumæis, qui amicitia uiolata, Chaldęis confœderati dicunt: Exinanite, exinanite, uſquè ad fundamentum in ea. Si placet uera amicitia, quærite me, nec iam dicam uos ſeruos, ſed chariſſimos amicos

micos meos, & amicitiæ iure, omnium bonorum meorum communicatione gaudebitis. Nō timebitis domui ueſtræ à frigoribus niuis, omnes enim veſtiemini duplicibus nec, erit qui ſe abſcondat à calore meo, Diligām vos (vt Ionathas Dauid) ſicut animam meam: & laborum veſtrorum fideliſſimus conſors ero. Qui tetigerit vos, tanget pupillam oculi mei: & ex amoris magnitudine, vt nutritius veſter alam vos dulciſſimo lacte meo. Quid moramini, ò duri corde, amicitiæ humanæ renunciare, ac medijs viſceribus imprimere beneuolentiam meam? Recedite à tabernaculis impiorum, qui fraudulenter amant, ne inuoluamini in peccatis eorum: & amicitiam meam ſtudioſiſſimè requirite. Certè, ne vobis moleſtum videatur, & amicos multos ad interitum, pertrahentes relinquere, vnus ergo melior illis omnibus, ac fidelior non ſolùm amicus, ſed & frater, & pater amātiſſimus ero

Docet

Cap. X V. Docet oblectamenta varia respuenda.

VANI sunt sensus hominum, quibus non subest senectus mentis, & maturitas sapientiæ meæ. Non satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu: & videntur sibi filij Adæ sapienter agere, si nimis humana oblectamenta, & exercitia quærant; deposito exercitio timoris, & amoris mei. Causantur otij fugam etiam ij, qui videntur supra modum spirituales; & magnam diei partem Mathematicis disciplinis, Architecturæ, aut picturæ, aut eiusmodi artibus impendunt. Quid est hoc? Filij hominum vsquèquò graui corde? vt quid diligitis vanitatem, & pro veritate mea quæritis mendacium? Si Architectura placet, an superna Ierusalem non ædificatur vt ciuitas, cuius partipatio eius in idipsum? Circumspicite structuram ciuitatis meæ, fundamenta posita in montibus sanctis, murum in quadro lapidibus ex viuis consurgentem, portas ex sapphirò, & smaragdo artificiosè cælatas, præaltas turres, quæ eminent in lateribus Aquilonis, & vniuersas ædificij partes, quę ciuitatem Regis magni decent. Si pictura placet, intuitum figite in splendoribus sanctorum,

& ima-

& imagines viuas, vbi lucet dulcissima pulchritudo mea, contemplamini. Candorem illam niue puriorem, & ruborem prophyrite perfectiorem, quo splendet immortale corpus meum, cogitate. An non consideratis, per exercitia hæc vestra, vos, ad salutem æternam parùm proficere? Et si enim otium vitetis, meliorum tamen bonorum damna patimini: quæ vitare deberetis. Vigilate ad postes ostij mei, & exercitia ad æternitatem profutura seligite. Visitate domos orphanorum; subuenite egeno, & pupillo; esurientem animam recreate: Ludite mihi in organis carminum Domini, in cætu suauesonantis Ecclesiæ meæ, & scripturæ sacrę campos perlustrate. Hæc & eiusmodi alia sunt oblectamenta quærentium Deum, quærentium faciem serennissimam Dei Iacob.

Cap. XVI. Docet gulæ vitium fugiendum.

EX quò, per cibum vetitum, peccauit Adam pater vester, prohibita conuiuia sectamini, filij hominum: & nisi saturati fueritis, murmuratis. Corda vestra grauantur crapula, & ebrietate, & solas Aegypti ollas cogitatis. Quæ nã ruditas est hæc? An escę profuerunt am-

bulatio-

bulantibus in eis? Certè nimis cæca; & spiritui meo inimica passio est hæc quæ filios meos à cultu, & amicitia mea diuertit. Incrassatus est enim dilectus populus meus, & recalcitrauit, & incrassatus, impinguatus, dilatatus. Dereliquit saturatus me Deum factorem suũ: & ferina ingratitudine, recessit à Deo salutari suo. Væ illis qui inter profanas Chaldæorum mensas, computrescunt, & belluarum pabulo cupidè seruiunt. Esca ventri, & venter escis: Deus autem, & hunc, & illas seuerè perdet. Recordamini populi mei per desertum transeuntis, & considerate, quid acciderit ei. Petierunt & venit coturnix, & pane cæli saturaui eos. Et plui super eos, sicut puluerem carnes: & sicut arenã maris volatilia pennata. Sed quid profuit eis voracitas illa? Certè, adhuc escę eorum erant in ore ipsorum, & ira mea ascẽdit super eos & occidit pingues eorũ, electosquè Israel ab ingressu terræ promissionis impediuit Melius est, cum Lazaro, quondam paupere, famem pati, & in sinum Abrahæ exultantibus angelis deferri quàm cùm diuite Epulone, qui sepultus est in inferno, post splendida conuiuia perire. Ne abutamini creaturis meis: sed, cum timore meo, temperantiam colite: & eritis è numero illorum, qui cùm Abraham, Isaac, & Iacob, cæterisq; charissimis amicis meis, recumbent ad mensam nuptiarum Agni, & in amplissimo regno meo.

Monet

Cap. XVII. Monet honoris ambitionem fugiendam.

VAE vobis, Adæ filij, qui quæritis esse sicut dij: amatis gloriam hominum, primosquè accubitus in cœnis, & primas cathedras in foro requiritis. Quid vobis proderit iactantia, & honorifica stultorum existimatio? Quàm longè receditis à mitissima disciplina mea, quam docui, ex quò memetipsum exinaniui. Sanius consilium est, in nouissimo loco sedere, & humilia de vobis cogitare. Dicite mihi, honoris mercatores, vbi sunt reges terrarum, quorum nomina non sunt scripta in libro vitæ? Nonne sedes superborum destruxit Dominus, & sedere fecit mites pro eis? Cecidit Babylon, & claritas nominis eius obscurata est. Considerate imperium aureum, argenteum, æreum, & ferreum, Chaldæos, Persas, Græcos, & Romanos: nonne lapis vnus, specie vilis, abscissus de monte, sine manibus, comminuit eos? Fixum est decretum hoc: Quicunquè honorificauerit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me erunt ignobiles. Contemnite, filij mei, quod apparet, & non est; & fastum sæculi alta humilitate calcate. Discite à me, qui sum corde

humilis, & gloriam hominum, teste Patre meo, non desideraui. Hæc est prima pars eruditionis meæ, quam instillaui fidelissimis discipulis, & imitatoribus meis; qui lætantes ibant à conspectu concilij, quoniam digni habiti sunt, pro dulcissimo nomine meo, contumeliam pati. Hæc est gloria abscondita, sub crucis humilitate, omnibus honoribus, & imperijs præferenda, & super speciem, & diuitias æstimanda. Nolite ergo in re tanta obdurare corda vestra: sed alto mundi contẽptu, ad immortalẽ gloriã per cõtumeliã crucis festinate.

Cap. XVIII. Hortatur ad odium Auaritiæ.

VAE vobis diuitibus, qui habetis consolationem vestram, in hoc mundo. Cur tam anxiè adoratis aurum, quòd quidam appetentes errauerunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis? Nihil nisi terram diligitis; & opes meas cælestes obliuioni tradere festinatis. Citò cum dolore amittetis, quo nunc cum illicita delectatione possidetis. Scriptum est enim dictante spiritu meo: Dormierunt somnum suum, & nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis. Fugite ergo auaritiam, quę est idolorum seruitus: & præter me, nullas

nullas opes æstimate. Tantundem enim amori meo detrahitis, quantùm in bonis caducis collocatis. Minùs enim me amat qui mecũ aliquid amat, quod propter me nõ amat. Nonnè considerabitis, vos cito morituros, vt sitim cupiditatis extinguatis? Quorsum horrea noua ædificare, & domos æternas in terra peregrinorum fabricare quęritis, vt ibi argentum recondatis? Thesaurizate potiùs vobis thesauros in cælo, vbi semper victuri estis, & misericordijs pauperum mihi Deo vestro fœneramini. Certè, semitæ omnis auari animas possidentium rapiunt, vt in terra deserta, inuia, & inaquosa, longè à salute mea, longo exilio demorentur. Deponite iam pondus terræ, qua grauamini: relinquite omnia, vt me, qui non habui inter vos, vbi caput reclinarem, sine onere sequi valeatis. Quomodo enim me expeditum, & currentem sequi poteritis onerati? Benè dixit Petrus fidissimus seruus meus: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te; neque enim exultasset mecum ad currendam viam, nisi pondus tantum abiecisset. Hoc ergo facite, & viuetis.

Cap. XIX. Hortatur ad odium parentum, & consanguineorum.

SPIRITVS est, qui viuificat: caro autem non prodest quicquàm. Immo, non solùm non prodest caro, sed vehementer nocet. Ideò fideles amici mei, qui non ex sanguinibus, nequè ex voluntate carnis, nequè ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt, ne forte in vanum currerent, aut cucurrissent, iuxta consilium meum, omnem carnalem propinquitatem oderunt, & quasi spiritus mei venenum euitarunt. Ex hoc numero fuit ille, qui lætabatur canens: Pater meus, & mater mea dereliquerunt me; Dominus autem assumpsit me. Non est inutilis commutatio, pro parentibus, qui ad seruitutem, & mortem generant, à dulcissimo Patre meo, inter filios Sion inclytos, & amictos auro primo, amantissimè adoptari, & ad hereditatem æternam ius habere. Sed mundus hanc adoptionem non cognouit, & mortiferis consilijs, quos Pater meus in suam adoptionem vocat, naturalis legis colore, & alijs æquitatis apparentis vmbris seducit. Quid est hóc? Ego qui à purissima genitrice mea nihil dãni spiritualis pati poteram

ram, vbi salutis vestræ causam agebam; quasi alienam non cognoui: & serui mei, à contagio carnis impuræ non timebunt? Sinite mortuos sepelire mortuos suos: & in æternæ salutis ingressu, vel progressu carnalium parentum blandimenta, consiliaquè vitate. Et ego suscipiam vos, quasi fidelissimos amicos, & suauissimos fratres meos. Pater meus, pater vester erit, & erit mater vestra, mitissima Virgo, quę genuit me.

Cap. XX. Hortatur ad mortificationem sensuum.

ATTENDITE filij, quæ dico. Sensus, & cogitatio hominum prona sunt ad malum ab adolescentia sua. Propterea, necesse est, vt mortificationem meam, in corpore vestro, semper circumferatis; Equus enim effrænis in abundantia uirium suarum non saluabitur. Castigate sensus vestros, quasi iuuenculos indomitos, ne forte legem mentis transgrediamini. Nec durum vobis videatur oculos cohibere, ne mors intret per fenestras, & ostium circumstantiæ ponere labijs vestris, ne verbis indisciplinatis me offendatis: placebitis enim mihi valde, & pro visus mortificatione, videbitis lucem splendidissimam, quam

videbat Tobias, & Isaac, postquàm caligauerant oculi eius. Pro labiorum verò custodia, docebo vos dulcissimum sermonem meum, qui linguas infantium facit disertas. Certè sancti mei, qui regnum cælorum violenter rapuerunt, sensibus suis, quod volebant, constantissimè negarunt: & facti sunt custodes lectuli Salomonis, tenentes semper ensem districtum, contra femur suum. Sensuum enim pugna numquàm intermittenda est, si salui esse velitis, ne pereatis, vel à sagitta iracundiæ volante in die, vel à negotio impuritatis perambulante in tenebris, vel ab incursu ambitionis, seu dæmonio meridiano. Nullus locus, nullum tēpus, quādiu mortales estis, à sensuum prælio immunis est: nè igitur salutem vestram æternam contemnatis. Et quidem, extremæ dementię est, sinere sensus vestros duci in æternam captiuitatem: cùm possitis per modicum laborem, & mortificationem, infinitam consolationem eisdem sensibus, in cælesti regno meo, superuenturam comparare. Quid quæritis delectationes impuras? Ad vera potiùs, & æterna gaudia, breui luctu, suspirate.

Cap. XXI. Monet mortis memoriam.

VTINAM Filij Adæ saperent, & intelligerent, ac nouissima prouiderent; Vtinam & vos, qui non videmini repellere consilia mea, sæpe, ac seriò cogitaretis, qualis anxietas in hora mortis ventura sit. Certè mundi desideria statim euanescerent, neque in æternum peccaretis. Omnes ad mortem velociùs, quàm à texente tela succiditur, properatis, paucitasquè dierum nimis breuium finietur breui: & tamen mortis vix vnquam recordamini. Palatia, sũptuosa prõptuaria plena, filiequè vestræ circumornatæ, vt similitudo templi, apertè demonstrant, quid inter vos ipsos meditemini. Quid scitis, an prima, an media nocte, an galli cantu, venturus sim, & in virga directionis rationem vitæ petiturus? Ego dinumero gressus vestros, & tanquam in sacculo, signo debita vestra, quasi celeriter æs alienum exacturus: & vos mortem, nec per horam, cogitatis? Non placet mihi grauis obliuio hæc, ob quam puniui ciuitatem meam Ierusalem. Cùm enim essent sordes eius in pedibus eius; non est recordata finis sui. Si enim finem cunctorum viuentium præuidisset, quomodo pedes inquinasset? Transitus illius

memoria cor premit, ne altum sapiat; sed in timore, ac tremore salutem operetur. Propter quod, filij mei, inter negotia, & gaudia sæculi, frequenter mortis agonem, doloremque pensate: Vt per vias rectas iustitiæ, ac immaculatæ legis meæ, alacriter tendentes, in æternum non pereatis: sed tanquam fideles, ac solliciti serui, statim ac venero, & pulsauero, confestim aperiatis mihi, & intretis in æternum gaudium Altissimi Patris mei.

Cap. XXII. Monet Iudicij timorem.

QVI iustificari quæritis, timete abyssum iudicij mei, in quo causas omnes filiorum Adæ, cùm accepero tempus, iudicabo. Dum ego culpas hominum dissimulo, ipsi quasi tauri pingues sine fræno timoris exultant; Sed per memetipsum iuraui, quia mihi curuabitur omne genu. Ego faciam verbum in Israel, quod qui audierit, tinnient ambæ aures eius. Tacui enim, diù silui, & patiens fui: sed in suprema die iræ, vt parturiens, cùm impetu, loquar. Nunc parco, & mitissimo corde inimicos meos ad pænitentiam, & veniam voco: tunc verò, quando erit tempus, quale non fuit, ex quo gentes esse cœperunt, deducam omnes

omnes gentes in vallem Iosaphat: & ibi disceptabo cum eis super nouissimo testamento meo. Ne abutamini, ô filij, mansuetudine mea, quasi nunquam cum iudice acturi: omnes enim vos manifestari oportet ante tribunal meum, vt referat vnusquisque, pro vt gessit in corpore, siue bonum, siue malum. Misericordia mea super exaltat iudicium; vt postea tam seuerè puniam, quàm misericorditer nunc ignosco. Timete iram meam pusilli, & magni, & per opera bona timorem futurum precauete. Columnæ cęli contremiscent, & pauebunt ad nutum meum; nam in Angelica natura reperiam prauitatem: Quantò ergo magis æquum est homines, qui habitant domos luteas, pauere iudicium meum, nec bibere, quasi aquam, iniquitatem? Placeat vobis paternis visceribus dignum consilium meum: Si me propitium, in die vltionis, videre desideratis, ante diem rationis me tanquam iudicem expauescite. Viuite in multa cordis sollicitudine, mihi soli placere studentes; non enim proderit vobis fauor, aut gratia hominum, si me prius non placatis. Videte, quòd ego sim solus, & non sit alius Deus præter me: Ego occidam, & ego viuere faciam: & non est, qui de manu mea possit eruere. Ego reddam vltionem hostibus meis: & ijs, qui oderunt me, retribuam.

Cap. 23.

Cap. XXIII. Monet fugam peccati.

NIHIL est, filij chariſſimi, quod iram meam prouocet, niſi peccatum: cuius cauſa, tactus dolore cordis intrinſecus, deleui, per diluuium hominem, quem formaueram; & excitatus ſum ad puniendos inimicos meos, tanquàm dormiens, & tanquàm potens crapulatus à vino. Iniquitatem odio habui, & abominatus ſum: intolerabilis enim mihi eſt peccati turpitudo. Angelis non peperci, & horrendis ſuplicijs orbem terræ percuſſi: vt grande peccati malum penſare diſceretis. Si ergo iram meam vitare cupitis; quaſi à facie colubri, fugite peccatum, & per vias iuſtorum rectas ad me venire properate. Aedificent alij Babylonem, & qui in ſordibus eſt, ſordeſcat adhuc: vos autem, qui me ſequi deſideratis, ab omni peccato abſtinentes curate, vt citò, ædificentur muri Ieruſalem; atquè adeò, qui iuſtificatus eſt, iuſtificetur adhuc. Non eſt pars in filio Dauid ijs, qui peccare non timent: immò tradentur ipſi in manus gladij, & partes vulpium erunt. Rem quippe nefandam operati ſunt, & veſtimenta ſua in ſanguine Agni non dealbauerunt. Expurgate vetus fermentum, &

ſanctua-

ſanctuarium cordis veſtri, vbi habitare cupio, ne inpoſterum polluatis. Apparebuntquè vultus veſtri, coram me, formoſiores, per abſtinentiam peccati, quàm vultus eorum, qui in domibus regum nutriuntur in croceis, & amplexantur ſtercora peccati. Eſtote imitatores mei, ſicut filij chariſſimi, vt repræſentetis, imagine viua, innocentiam meam; & ſpurcitias peccati impolluto calle pertranſite. Hęc eſt ſapientia Iuſtorum, qui culpam magis, quàm inferni pænas timent: & ſtudioſiſſimè fugiunt incentiua peccati. In dies ſingulos quærunt aſpergi ſanguine meo, & mundari, ac ſuper candidiſſimam niuem dealbari.

Cap. XXIIII. Monet compunctionem cordis.

QVI mihi placere cupit, non quærit altum ſapere: ſed in animo contrito, atquè ſollicito à me ſuſcipi. Propterea fugit omnia illa, in quibus animus ſibi placet: & ea exercitia eligit, quæ mundi fugam, & lachrymas generant. Ex hoc numero fuit rex ille ſeruus meus, qui cùm eſſet paruulus in oculis ſuis, nihil curans regni magnitudinem, media nocte ſurgebat, ad confitendum mihi, & innumeris ſuſpirijs, & gemitibus potum

cum fletu miscebat. Filij huius sæculi, qui dignitates magnas ambiunt, & qui amore diuitiarum descendunt mare in nauibus, facientes operationem in aquis multis, & illi etiam, qui per negotia quoquè licita nimis distrahuntur, rarò valdè compunctionem habent. Amici verò mei, quorum anima concupiscit, & deficit in atria mea, inter ipsa negotia, suspirant ad me, & statis horis, intrant in cubiculum, clausoquè ostio, effundunt in conspectu Patris mei orationem suam, & tribulationem suam ante ipsum pronunciant. Ex quo fit, vt compunctionis sensus descendat super humilia corda ipsorum, sicut pluuia in vellus, vel sicut stillicidia stillantia super terram. Et vos ergo, filij mei, alta fugientes salutarem peccatorum dolorem, & compunctionem in abscondito requirite: flere discite: & dulcissimis lachrymis stratum vestrum in silentio noctis rigate. Et in vigilia matutina, cordis contriti sacrificium odorabor: & reducam super inimicos vestros aquas maris; cum intima lętitia cordis vestri.

.˙.

Horta-

Cap. XXV. Hortatur ad perfectam conuersionem.

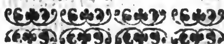
VSQVEQVO, filij Adæ, claudicatis in duas partes? Mihi ex toto corde seruire renuitis, & mundo partem cordis malè diuisi destinatis? Quid dicam vobis? cur me quasi durum dominum timetis? Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos. Ego enim nunquàm nocui viro, qui vellet seruire Patri meo: populus autem meus, si non contempsisset me, non alleuassem lanceam meam super eum. Nunc verò quid vultis faciam vobis? Ero Deus vester, & mitissimo corde filios prodigos suscipiam, quamuis substantiam consumpserint viuendo luxuriosè. Non reijcio publicanos, sed infinita dulcedine illis, ad primum gemitum, reconcilior. Non irascor seruo nequam supplicanti: sed decem millia talenta, ad solas preces, dimitto. Quare ergo vos de me non benè opinamini, & ad me toto corde reuerti dubitatis? Sacrificate mihi corda vestra, & per ignem exaudiam vos: & numerabo inter fidelissimos amicos meos. In misericordia reducam vos, & adducam per torrentes aquarum in via recta, nec impingetis in ea: quia factus sum vobis pater, & populus vester, meliùs, quàm Ephraim, primogenitus meus est.

Eritis mihi fœderati, nam, ab antiquo, dilexi vos, & luctum vestrum in gaudium conuertere decreui. Sufficit præteritum tempus peccato impensum: nunc verò, sicut exhibuistis membra vestra seruire peccato sub tyrannide Pharaonis, sic (quod reliquum est vitæ) exhibete illa, vt seruiant iustitiæ, sub imperio suauissimo filij Dei, qui regnauit à cruce, & domuit orbem non ferro, sed ligno. Soluite iam vincula colli vestri, captiui Adæ filij, & ad libertatem filiorum Dei respirate. Proijcitè iam idola mundi de medio vestri: vt in corde vestro solus possim habitare. Mundamini balneo sanguinis mei, qui per sacramenta influit in animas vestras: & inter viua, perfectaquè Ecclesię sponsæ meæ, membra, spiritu vitali meo regi, ac dulcissimo Iustorum consortio frui properate.

PARS

PARS SECVNDA DE VIRTVTIBVS.

Quarum actus Iustorum prudentia præscribit.

Cap. I. Docet IESVS CHRISTVS summam sapientiam, in vitæ puritate, veroquè virtutum cultu, consistere.

SENECTVS venerabilis est, charissimi filij mei, non diuturna, nequè annorum numero computata. Cani enim sunt, incontaminati sensus hominis: & & ætas senectutis vita immaculata. Vtinam verbum crucis, quòd ijs, qui salui fiunt, Dei virtus, & sapientia est, semel saltem adhęre-

ret

ret uiſceribus ueſtris , ut loti anima, & corpore, aſcendenteſquè de lauacro preti oſi valde ſanguinis mei , cordis puritatem ſeruaretis. Ipſa enim puritas ſecretò erudiret vos, & occulta ſapientię meæ ſuauiſſimo magiſterio manifeſtarem vobis. In maleuolam quippe, & cõinquinatam animam non introibit ſapientia mea, nec habitabit in corpore ſubdito peccatis. Ille verò ſolus ad ęternitatem ſapiet, qui ingreditur ſine macula, & manus ſuas ſeruat innoxias, ne peccato vllo fędetur. Hæc eſt altior mundo eruditio mea, quam Dauid ſeruus meus accepit; dum ſuper ſenes intellexit, quia mendata mea, immaculato corde, quæſiuit. Hæc eſt mentis maturitas, quam Agnes tenera puella, & dulciſſima ſponſa mea, comparauit: Infantia ſiquidèm computabatur in annis: Sed erat ſenectus mentis immenſa. Et omnes, qui per veras virtutes (quæ ſunt ipſamet animę pulchritudo) exhibent mihi puras animas ſuas, non habentes maculam, nequè rugam, numerantur inter ſenes longæuos regni mei, ſapientiæ laude, in conſilio iuſtorum, celebratos. Abſtergite ergo, filij, ſordes mentis, & accuratiſſimo virtutum mearum ſtudio extollite manus puras in ſancta: faciemquè meam ſuauiſſimo noui ſacrificij odore, requirite.

Horta-

Cap. II. Hortatur ad primam ætatem, per veras Virtutes, Deo consecrandam.

OFFERTE mihi primitias, charissimi filij, ætatemquè primam, sacrificio matutino, antequàm polluamini, mihi consecrate: & placebitis mihi super vitulum nouellum, cornua producentem, & vngulas. Quid vobis cum filiabus Madian, quæ veros filios Israel carnali gratia corrumpunt? Ne sequamini Moabitides, & Sidonias: certissimè enim subuertent corda vestra. Sacrificate mihi potiùs primum ætatis florem, & inter nouellas pietatis plantas, iustitię decorem germinate. Certè, si sciretis, quàm gloriosum sit, ab ipsa pueritia, mihi seruire; tęderet vos mundanæ consolationis, quæ teneras, ac inexpertàs animas seducit. Fælices illi, qui ab infantia discunt timorem meum, quo amabilem ętatem illam, à corruptione præseruent. Quasi lilia, inter spinas, in paradiso meo, florebunt: & tanquam cedrus, quæ in libano est, multiplicabuntur. Quasi cinnamomum, & balsamum aromatizans, virtutum cùm ætate crescentium odorem, in Ecclesiæ meæ plateis, effundent. Et ego habebo in delicijs dulcissimam iuuentu-

tem, quæ vt mihi seruiret, parentes, & amicos nesciuit; mundum negauit, & me, super omnia, æstimare, quęrere & diligere decreuit. Erunt mihi sicut Samuel, & Tobias fidelissimi serui mei, qui à primis annis vsquè ad senectutem mihi placuerunt. Benè incipient, meliusquè proficient, adhucquè multiplicabuntur in senecta vberi. Et benè constantes erunt, vt posteris suis annuncient, quoniam misericors valde sum ego, & glorifico dilectissimos amicos meos.

Cap. III. Hortatur ad exercitium fidei.

MIRVM est, filij charissimi, quanta sit ingratitudo vestra, circa exercitium fidei; quę sicut lucerna lucet in caliginoso mortalis vitæ loco, donec dies ęternitatis illucescat, & lucifer diuinus oriatur in cordibus vestris. Certè vobis datum est, nosse mysterium regni Dei, participesquè fieri cælestium sacramentorum, vt cognoscentes ea, quæ carneis oculis videntur, temporalia esse, vosquè, vbi modò non videtur, habere meliorem, & manentem substantiam, vsu fidei, contemneretis momentanea, & diligeretis æterna. Nunc autem fidei exercitium obliuioni traditur, quasi ad

benè

benè viuendùm parùm salutare esset. Non placet mihi obliuio hæc, quę multos quoquè seruos meos occupauit: non enim vtuntur fide mea, in prosperitatibus, & aduersitatibus, vt omnia vincant, & se à peccatis immunes conseruent. Certè Moyses seruus meus, grandis factus, fidei exercitio, negauit se esse filium filiæ Pharaònis, magis eligens affligi cùm populo Dei, quàm temporalis peccati habere iucunditatem, maiores diuitias æstimans thesauro Aegyptiorum improperium meum. Aspiciebat enim, accenso fidei lumine, in remunerationem, quam, sine fide, non aspiceret. Sic & vos, filij mei, quibus reuelata sunt mysteria infinitæ consolationis plena, quę à sapientibus, & prudentibus Pater meus abscondit, debetis fide cor syncerum firmante vti, ad mundi gloriam despiciendam, & crucis disciplinam, præ diuitijs, & honoribus, æstimandam. Videte quàm parùm profuerit tot sectis Philosophorum, definientium, diuidentium, argutè disputantium, illa sterilis cognitio creaturarum, quia non fuit eis datum, vt cognoscerent me. Recogitate grande beneficium hoc, & cùm intima gratitudine, ob reuelationem fidei meæ, in corpore meo, quod est Ecclesia, me auctorem salutis vestræ laudate. Sitis synceri, non scrutantes, in mysterijs altissimis fidei, Maiestatem meam, ne fortè à gloria op-

primamini: sed in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium fidei: quæ mites animos mihi, sine discussione, credentes, & corda casta requirit.

Cap. IIII. Hortatur ad spem.

IACTATE in me, filij, cogitatum uestrum, & ego vos enutriam: proijcite in me pondus laborum, & afflictionum vestrarum, & ego illud tollam. A sæculo enim non est auditum, vt confunderetur, qui in me confideret. Dura ceruice, & incircumcisis cordibus mihi semper restitistis, adhuc & vos, qui inter discipulos meos esse contenditis. Non enim benè de me sentire vultis, & contra misericordias meas magnas, nimia pusillanimitate pugnatis: quasi peccantibus parcere, aut vitiorum; & passionum tentationumquè victorias concedere, aut temporalia bona ad æternam salutem profutura largiri nolim. Numquid infidelem promissorum redditorem me probastis? Quando defui suspirantibus ad me? Certè, vel ex ipsa experientia conuincere possum, vos esse imitatores illorum, qui dixerunt: Percussit petram, & fluxerunt aquæ, & torrentes inundauerunt: Nunquid & panem poterit dare, aut parare mensam populo suo? Quid vobis videtur de cæcitate hac? Profectò si ego po-

potaui populum sitientem, sine dubio sperandum erat, me panem esurienti populo daturum. Quare ergo serui mei experti priores misericordias meas, non sperabunt posteriores, quas experientia meæ dulcissimæ bonitatis sine difficultate promittit? filij modicæ fidei quare dubitatis? Ego sum ipsa bonitas infinita, & delector beneficiendo ijs, qui oderunt me; nunquid ergo non miserebor ijs, qui me die, ac nocte requirunt? Si vos, cùm sitis mali, nostis bona data dare filijs vestris; quantò magis Pater meus cælestis dabit spiritum bonũ petentibus se? Nemo desperet veniam, quantũuis me grauiter offenderit: quomodo enim potero non parcere, qui fuso redemptionis pretio Saluatoris officio, & suauissimo (Iesus) nomine glorificor? Porrò, si confidenter vocetis me, & si fuerint peccata vestra, vt coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra, vt vermiculus, quasi lana alba erunt. Si enim, cùm adhuc peccatores essetis, nec de me placando cogitaretis, misericordia mea pręuenit vos: an credibile sit, modò, quando iam cor meum gemendo pulsatis, me vos non exauditurum? Ne sitis increduli, & degeneres: quasi temporalia quoquè bona vobis defutura sint: mandabo quippe nubibus desuper, & ianuas cęli aperiam: pluam vobis manna ad manducandum, & filiorum pane saturabo. Respicite volatilia

cæli; quomodo non serunt, nequè nent, & Altissimus Pater meus pascit illa, nequè vnum saltem eorum est in obliuione coram illo: quanto ergo magis vos, filij mei, pro quibus, dedi, in manus inimicorum, præciosam animam meam, non eritis mortui à corde Patris mei? Habete fidem Dei, dum laboribus, & tentationibus exercemini. Amen quippe dico vobis, si quis vestrum dixerit alicui monti; Tollere, & mittere in mare: & non hæsitauerit in corde suo, sed crediderit, quia quodcunquè per me petierit, fiat, fiet ei. Ego enim noui cor Patris mei, à quo, si quis, per me filium suum dilectum, in quo sibi complacuit, aliquid postulauerit, liberaliùs, quàm dici possit, dabit ei. Quòd si non statim videtur semper exaudire, ideò id facit, quia sic expedit vobis, vt perseueranter orando, maius meritum, & maius gaudium comparetis. Sperate ergo in eo omnis congregatio populi; effundite in conspectu eius corda vestra: dico enim vobis, quia non fraudabit illos, qui perseuerãter confidunt in eo.

Cap. V. Hortatur ad amorem Dei.

FILII præbete mihi desiderata valdè corda vestra; & me, ex tota anima, totáque fortitudine diligite. Non possum quippe corda diuisa sustinere; nemo enim potest duobus dominis seruire. Sed vt ratio, & experientia docent, alterum diliget, alterum verò contemnet. In hoc certè apparet stultitia filiorum Adæ, quòd cùm extra me requiem inuenire non valeant, trahuntur apparenti voluptate rerum transeuntium, & corda sua pro nihilo vendunt. Species decipit eos, & fallaci decore abalienati sunt retrorsum. Sequuntur deos alienos, qui cultores suos ficta deitate seducunt. Facti sunt filij hominum, quasi columba seducta non habens cor, nidificantes in alienis tectis, vnde pulli passim surripiuntur. Sanius consilium est, filij mei, nidificare in foraminibus petræ, & in molli cauerna maceriç, quam vobis præparaui, vt propinquitate cordis mei lętaremini, & exultaretis ad gaudia mea, quasi qui inuenit spolia multa. Ego vobis amicus, soror, frater, pater, mater, & sponsus effectus sum: & ad infiniti amoris ostensionem, quasi colonus in terra spinas, & tri-

bulos germinante, feci, pro salute vestra, quę nemo alius fecit: quare ergo alienamini à me, & detrectatis dulcissimum consortium meum? Si vtilia quæritis, omnia mea bona vestra sunt: & ad hoc, vos inuitare decreui, vt fruamini æterna hæreditate mea. Si honorifica vultis: estote amici fideles, nimis enim honorificati sunt amici mei, nimis eleuatus est principatus eorum. Si delectabilia placent, magna nimis est multitudo dulcedinis, quam præparaui diligentibus me. Quocirca placeat vobis consilium meum, vt cordium vestrorum tributum mihi reddatis, si summi boni, in quo sunt omnia bona, vultis esse participes. Quid moramini expectati valde amici mei? Abijcite vanos amores, & verum amorem meum, quo nihil in terris, aut in cælis dulciùs esse potest, super mundi diuitias, voluptates, & honores æstimate. Fument mihi altaria cordium vestrorum castos amores spirantium; & odorabor odorem infinitæ suauitatis, quem cupit anima mea. Considerate, filij, quantæ sit consolationis, affectum primogenitum mihi consecrare, & quàm stricto iure, mihi omnia primogenita sanctificare debeatis. Ego quippe sum ipsamet bonitas, pulchritudo, & nobilitas infinita, cui amor quoquè infinitus debetur: & extremæ dementiæ est, me relicto, impuris amoribus sacrarium cordis fædare. Quid iam

expectatis ? Placeat vobis amicitia mea magno pretio æstimanda. Sum enim candor lucis ęternę, ac speculum sine macula, sum diues inter omnes orientales, vt opibus augeam amatores meos; sum corde nitissimo ad parcendum ijs, qui spreuerunt me, sum eloquio dulcissimus, vt suspendam auditores scholæ meæ, sum Rex cordium Pacificus, & rerum vniuersarum summus Imperator, & tamen vos conditione viles, inopes, & ingratos, sine prȩteritarum culparum exprobratione, quasi fidissimos amicos meos recipiam, & amplectar. Sinite ergo ad amorem meum, quò solo viuitur, saxea corda vestra moueri.

Cap. VI. Hortatur ad pœnitentiam.

TAM graue peccati malum est; charissimi filij, vt si fieri posset, pæniteret me fecisse hominem, quem formaui. Pugnat enim cùm infinita bonitate, & puritate mea, & Maiestati meæ vilissimas creaturas anteponit. Obstupescunt cęli super hoc, & eius portæ desolantur vehementer. Peccata enormia multiplicantur super numerum arenæ maris: & filij, quos exaltaui, & enutriui, spreuerunt me. Quid dicam vobis? quid faciam generationi vestræ

veſtræ, quę ad miſericordias meas obduratur? Certè, ſi inimici mei, qui falſos deos colunt, maledixiſſent mihi, ſuſtinuiſſem vtiquè: & propter ignorantiam, quodammodo illos excuſaſſem. Vos autem, quibus illuxit formoſa valde lux euangelij mei, excuſationem non habetis de grauiſſimis peccatis, quibus irritaſtis me. Viri Niniuitæ ſurgent in iudicio, cum generatione hac ingrati populi mei; & comparatione illorum, qui ad prædicationem Ionæ pænitentiam egerunt, damnabuntur multi filij regni, & æterna excommunicatione eijcientur in tenebras exteriores. Inſpirationes quippe filij Dei poſt tergum monentis, & ad pacem, & reconciliationem corde mitiſſimo inuitantis, repulerunt. Nunc ergo vos, filij, infinitum numerum ſtultorum impænitentium ne ſequamini, ſed reuertimini ad cor. Accedite ad me de tenebris, & vmbra mortis, & candidiſſima luce gratiæ illuminamini: & facies veſtrę nō confundentur. Lugete fletu magno, vt doleri ſolet in morte primogeniti; quia venundati eſtis, vt faceretis malum, & balneo lachrymarum corda veſtra lauate. Ne differatis vano conſilio pęnitentiam: iuxta enim eſt dies perditionis, & adeſſe feſtinant tempora. Videte, quid feceritis, dulciſſima amicitia mea diſſoluta; æternæ conſolationis iure amiſſo, & ſempiterni cruciatus

reatu

reatu incurso. Venenum peccati festinat in mortem; festinate vos per intimum dolorem, & sacramentorum remedium, ad vitam gratiæ prætiosissimam, iucundissimamquè resurgere.

Cap. VII. Hortatur ad amorem proximi.

RECORDAMINI, filij, noui, ac dulcissimi testamenti mei, quomodo cùm dilexissem meos, qui erant in mundo, in finem dilexi eos: & ne obliuiscamini signi amoris mutui, quo volui cognosci discipulos, & amicos meos. Mandaui tempore incolatus mei, & nunc per frequentissimas inspirationes idem repetens, hæc mando vobis, vt syncerissimo amore diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Sanaui infirmos vestros: erexi languidos, afflictos consolatus sum: cum ijs, qui oderunt pacem, fui pacificus: publicanos, & peccatores amantissimè recepi: vilitatem, & rusticitatem non exhorrui: omnibus omnia factus sum: nec vllo tędio lassatus, exclusi aliquem à suauissima conuersatione mea. Quare ergo serui mei, qui videntur supra modum Apostoli, pauperum, & debilium fastidio vincuntur, & afflictorum onera portare recusant? Qui vide-

rit fratrem suum necessitatem patientem, & clauserit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in illo? Causantur se meliorem partem Magdalenæ dedisse, & ad proximorum calamitates obdurescunt. Quid est hoc? Qualis doctrina est hæc? non placet mihi ocium hoc, & commoditas parùm consona proximorum dilectioni, quæ est plenitudo dulcissimæ legis meæ. Estote misericordes, filij, & miserias fratrum vestrorum promptissimo corde subleuate. Ne addatis afflictionem afflictis, quorũ clamor penetrat viscera mea. Ego enim Pōtifex vester, experiētia quoquè factus misericors, noui crudelia corda filiorum Adæ, quæ difficilè ad fratrum suorum ærumnas commouentur. Discite iam mores meos, & emollito corde iram omnem, tædia, & asperitatem superate: Et ego recensebo vos discipulorum meorum signo notatos, inter dilectissimos fratres meos: qui sine fine gaudebunt adoptione Altissimi Patris mei, & satiabuntur ab vberibus consolationis meæ.

Cap. VIII. Hortatur ad obedientiam.

FILII dilectissimi, si vultis in mari magno, cuius fluctus ascendunt vsque ad cælos,

los,& descendunt vsquè ad abyssos, securè nauigare,imitamini me:qui cùm essem filius Dei,didici ex ijs,quæ passus fui,obedientiam,& per obedientiam consummatus,factus sum omnibus obtemperantibus mihi causa salutis ęternæ.Bonum est viro,cùm portauerit, iugum ab adolescentia sua.Si enim alijs,qui repræsentant personam meam,obedire assuescat,proprij iudicij, & propriæ voluntatis , qua Ciuitas Babylonis ędificatur,pericula vitabit,&sub vmbra alarum mearum, ab æstu mundi requiescet. Non ei nocebunt catuli leonum rugientes vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.Ego quippe sum custos fidelissimus eorum,qui intellectum,& voluntatem mihi obedientię sacrificio immolant.est enim holocaustum adipe , & pinguedine plenum in odorem suauissimum Patri meo. Væ illis, qui subesse nolunt, & proprio iudicio omnia metiri volunt: qui longè recesserunt à mansuetudine disciplinæ meæ. Cæci sunt, & seipsos præcipitabunt : cogitationes enim mortalium timidę,& incertę ipsorum prouidentiæ sunt; nequè valent ea mala vitare, quę non valent à longè prospicere. Luciferi discipuli fiunt: & dum maioribus non acquiescunt , ad similitudinē Idololatrarū peccant:quippe quasi peccatū ariolandi est repugnare,& quasi scelus idololatrię nolle acquiescere. Vos autem filij, inclinate aurem vestram , in verba oris

mei

mei: & ijs, quos ego vobis prępofui, fidelitèr quasi mihi ipsi obtemperate. Hæc est magna pars prudentiæ Iustorum, qui consilio meo regi desiderant. Hæc est omnis Religiosorum iustitia, sapientia, & fortitudo. Hæc est via ligni vitæ, quam Cherubim flammeo, & versatili gladio clauserunt. Ite ergo, filij, & conficite viam hanc: vt sicut ego factus obediens vsquè ad mortem, obedientiæ remuneratione Iesus vocor, & glorificor; ita & vos ad formosissimam gloriæ lucem, per obedientiam resurgatis.

Cap. VIIII. Hortatur ad Castitatem.

O quàm pulchra est, charissimi filij, casta, generatio, quæ cælesti claritate resplendet, Nec rosę, nec lilia, nec hortorum amænitas, cùm decore castitatis comparari possunt. Quàm splendidi Virginum, & monachorum chori in platea Ierusalem ex auro mundo, crystallo simillima sequuntur me, & dulcissimam Cæli Reginam genitricem meam? Immarcescibilis, & immortalis est gloria castitatis, quæ seruauit corpus immune à rugientibus prę paratis ad escam, & quasi myrrha electa dedit suauitatem odoris. Ego virgo, & Virginis fi-

nis filius ardentissimè amo, quos singularis prærogatiua castitatis ampliori dilectione facit dignos. Sunt mihi quasi columbæ, quæ lacte sunt lotæ, & sine vllo inquinamento, resident iuxta gratię meæ fluenta plenissima. Delitiæ meæ sunt corda casta, quæ præter mẽ amores omnes respuerunt, & vultus suos dulcissima pulchritudine splendentes, mihi soli consecrarunt. Hęc sunt castra mea niue candidiora, & sapphiro pulchriora, quorum forma delector. His ego manifesto secreta mea, in his pono regium thronum meum. Hic est fructus plusquàm suauissimus laboris, & passionis meæ. Nunc ergo filij diligite me, & despondete mihi, quasi Virgines castas, animas vestras, si placet vobis thalamus delitiarum mearum; vbi gustatur, in fonte ipso, infinita dulcedo amoris mei. Quid agitis vagantes per amores impuros, qui vos diuertunt à complexu meo? Eligite iam nuptias Agni candidissimi, & Virgineum florem per dolores, & agones, à spurcitijs carnis, impolluto calle præseruate. Et eritis fructus melle dulciores, in paradiso malorum punicorum, quæ amore sempiterno flagrant, in amænissimo paradiso meo.

Cap. X. Hortatur ad Paupertatem.

NE timueritis, filij mei cùm diues factus fuerit homo, & cùm multiplicata fuerit gloria domus eius. Quoniam, cùm interierit, non sument omnia, neque descendet cùm eo in Infernum gloria eius. Certè meliùs est modicum iusto, super diuitias peccatorum multas. Ideo electi mei, timentes ne fortè reprobi fierent, diuitias, vel hæreditate acceptas, vel donatas repulerunt; & paucis contenti, in labore, & fatigatione, in fame, & siti, in frigore, & nuditate, vitam mortalem agentes, ad supernam Ierusalem, vbi suas opes recondiderant, festinarunt. Maluerunt circuire in melotis, & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis latentes: quam mollibus vestiri, sicut qui in domibus regum sunt: ne forte ob terrenam substantiam à regno cælesti excluderentur. Hęc fuit probatio fidei illorum multò pretiosior auro, quod per ignem probatur: nam modicum passi, æternas opes, & inæstimabilia gaudia compararunt. Imitati sunt me pauperem, & in laboribus probatum à iuuentute mea; permanserunt mecum in ten-

tentationibus meis: & ideò regnant mecum in amplissimo regno meo. Et vos ergo, filij, tantam habentes impositam nubem testium, per patientiam boni operis, per incommoditates, & abiectiones, quæ sunt ditissimæ paupertatis comites, ad me venire properate. Cauete mundi consilia, quæ & seruos meos seducere solent, dum paupertatis statum profitentes, nihil necessarium sibi deesse volunt, & indignè ferunt si desit. Non docui ego has doctrinas hominum me patientem sequi recusantium. Non sunt hi veri, ac beati pauperes spiritu, quorum est regnum cęlorum. Ne sequamini pręceptores hos, quos ego non misi, prophetas hos, quibus ego non sum locutus. Estote veri, & synceri discipuli mei, & paupertatem, dulcissimam sponsam meam, cælestibus gaudijs fæcundissimam medijs visceribus imprimite: & ego scribam nomina vestra in medio corde meo.

Cap. XI. Hortatur ad humilitatem.

SI scirent homines, ò filij dilectissimi, donum Dei, quo humilia corda gaudent: Si scirent, quàm sit propitius Altissimus Pater meus erga humiles trementes sermones eius:

& si saxis duriores essent, ad humilitatis studium conuerterentur. In altis habitat Pater meus, & superbos præcipitat: Sed humilia corda amantissimè respicit in Cælo, & in terra. Suscitat à terra inopem, & de stercore erigit spiritu pauperem: vt sedeat cùm principibus, & solium gloriæ teneat. Et ego quidem, qui in terra, quam dedi filijs hominum, humilitatem exercui (vbi, licèt essem vnigenitus à Patre, plenus gratiæ, & veritatis, regnare nolui) humiles animos, tanquàm dulcissimos fratres meos, amplector. Tanta est enim suauitas humilitatis, quam à præsepio vsquè ad crucem verbis, & operibus sine intermissione, docui; vt à simplicium, & humilium conuersatione abstinere vix possim. Si ergo vobis placet societas, & conuersatio mea, recumbite, filij, in nouissimo loco, & paruuli estote in oculis vestris. Non enim habitabit in medio domus meæ, qui facit superbiam: superbo oculo, & insatiabili cordi nunquã amicus ero. Respiciam potiùs in orationem humilium, nec spernam vnquàm preces eorum: facti sunt enim ad proportionem humillimi cordis mei. Veni ego vobis ministrare, & meipsum exinanire, vt in me quid à vobis agendum esset, disceretis. Ego versus sum hominibus in parabolam, factus opprobrium hominum, & postrema abiectio plebis: quomodo ergo fastum assumere, & ma

iores alijs videri contenditis? Quomodo sub nomine christiano, quod mũdi contemptum, & demissum cor sonat, elationẽ (capitalem inimicã meam) abscondere tentatis? Quid est hoc? Nunquid non apertè reuelatus sum seruis meis testificans, quia omnis qui se exaltat, humiliabitur? Quare ergo, per functiones etiam spirituales, & sacras, magni in Ecclesia mea apparere desiderant? Descendite iam, filij, è lateribus Aquilonis, & capitibus vestris cinerem aspergite. Vos vocatis me, Magister, & domine, & bene dicitis: sum etenim. Si ergo ego dominus, & Magister Laui pedes vestros, & vos debetis alter alterius lauare pedes. Exẽplum enim, quo ferrea corda domarentur, dedi vobis: vt quemadmodum ego, flexis genibus, feci vobis, ita & vos, demisso corde, faciatis.

Cap. XII. Hortatur ad mansuetudinem.

ATTENDITE, filij, legem noui testamenti mei, & subdite collum iugo suauissimę mansuetudinis meæ. Sedes superborum destruxit æternus Pater meus, & sedere fecit mites prò eis. Propterea ego, qui mitis sum super omnes, qui morantur in terra, pa-

cifico regno cordium, constitutus sum rex ab eo, super Sion montem sanctum eius. Sed, & purissima Virgo, & genitrix mea, quæ est inter omnes Adæ filios mitis, ciuibus supernæ Ierusalem, vt regina mundi, præposita est. Hoc est regnum amicorum meorum non pugnando, sed parcendo, & perferendo paratum, cui cessit lacerans fortiter vngula, nec immobilia carpsit penetralia. Hoc est regnum eorum, quos ego candidissimus Agnus Dei, misi in omnem terram, tanquàm agnos inter lupos, cùm domui Orbem non ferro, sed ligno. Hæc sunt elementa prima scholæ meæ, humilitas, & mansuetudo. Vos ergo, filij, quibus placet secreta, & mundo incognita eruditio mea, estote mites corde, & omnes contumelias, & improperia, velut agni coram tondente se obmutescentes tolerate. Ne moueamini de statu serenitatis, & tranquillitatis vestræ, cùm irridemini: sed omnem amaritudinem, & asperitatem abijcientes, hilarem semper faciem, in spiritu lenitatis ostendite. Tanquàm oues ad occisionem duci vos sinite, & inimicis in vestra corpora sæuientibus vos inermes, & mori paratos exhibete: sicut ego feci, quando circumdederunt me canes multi, & concilium malignantium obsedit me: quando scilicèt aperuerunt super me os suum, sicut Leo rapiens, & rugiens. Irascantur filij gehennæ, qui oderunt

runt mansuetudinem meam : vos autem filij regni mei mitescite , & ad possidendam terram permansuræ beatitudinis vestræ patiendo , & tacendo festinate . Et ego vos eruditionis meæ consortes, mundi contemptores, inimicorumquè crudelium victores , ex dulcissimo victoriæ genere surgentes, coronabo .

Cap. XIII. Hortatur ad patientiam.

APERITE aures cordis, filij mei , dum fluit quasi ros eloquium meum : & quæ moneo , benè percipite . Audite hæc omnes gentes , auribus percipite omnes, qui habitatis orbem , quiquè terrigenæ , & filij hominum , simul in vnum diues , & pauper . Os enim meum loquetur sapientiam , & meditatio cordis mei prudentiam . Rarissimè apparet inter Adę filios , qui in tribulatione sit patiens : & tamen multi , patientiæ occasiones studiosissimè fugientes , serui mei cupiunt apparere. Ad tempus credunt , & in tempore tentationis ignominiosè recedunt . Et quidem tolerabiliùs esset hoc infidelitatis genus , si me non cognouissent ; & quæ ego innocens pro illis peccatoribus pertuli, non credidissent. Nunc verò, cùm hæc omnia cognouerint serui mei , quid

dicam, dum uideo illos fieri, ſicut filij Ephrem, intendentes, & mittentes arcum, & conuerti ad fugam in die belli? Dicunt ſe filios Patris mei eſſe, & promittunt ſe ſcientiam Dei habere, & mecum mori deſiderare: & ſtatim, ac tentationem aliquam, infirmitatem, ariditatem, vel aduerſitatem aliam eis immitto, vt probem, an ambulent coram me in veritate, & vt tanquàm aurum in fornace illos examinem; triſtitia magna abſorbentur, & murmurant contra me. Quid eſt hoc? Vſquequò non credet mihi populus meus, quem per deſertum, quod non ſeminatur, in terram ſpatioſam, & ſuauiſſimo fructu fæcundam deducere decreui? Ne credatis filij, carni, & ſanguini, nec prudentiæ humanę fidatis. Sit vobis, velut theſaurus pretioſiſſimus, quęlibet occaſio patiendi aliquid propter me: & hæc ſit vobis ſumma conſolatio, in hac mortali vita laboribus exerceri. Hoc eſt ſignum electorum meorum, quos exerceo, & tento, quemadmodum tentaui Abraham fideliſſimum amicum meum. Hæc eſt nota veræ charitatis, quæ omnia ſuffert, & tribulatione, tanquàm ignis oleo, nutritur. Hęc eſt via tutiſſima, qua itur in Cęlum, quæ mihi conformes efficit, quos prædeſtinauit in adoptionem filiorum clementiſſimus Pater meus. Hac via tetenderunt ſancti mei, qui per labores, & pericula, re-
gnum

gnum cælorum violenti rapuerunt. Estote ergo vos, filij mei, fortes in bello, & orate cùm illo, qui dicebat: Proba me Domine, & tenta me, vre renes meos, & cor meum. Et post agones mortalitatis, inæstimabili consolatione dilatabuntur corda, & corpora vestra; & fruemini beatissima luce mea.

Cap. XIIII. Hortatur ad gratitudinem.

EX quo formaui hominem, ò filij mei, non cessaui die, ac nocte illi benefacere, & dolui super angustijs eius, sicut mater dolere solet super afflicto vnigenito filio suo. Nec requieui vidèns afflictionem eius, donec descendi, vt liberarem eum, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus, vt homo. Factus sum Pontifex corde misericors, tentatus per omnia, pro similitudine absquè peccato. Nullum officium prætermisi, vt exaltarem, & solarer filios Adę fratres meos, quos hęredes feci noui, & dulcissimi testamenti mei. Omnem substantiam domus meæ pro dilectione, gratitudinequè donaui. Si fortè dona, quibus feræ mansuefiunt, saxaquè mouentur, corda hominum emollirent. Nunc verò, post tot, tantaquè infiniti amoris signa, non est, qui debita gratitudine respondeat te-

nerrimo cordi meo. Quid faciam tibi generatio Adæ crudelis, quasi struthio in deserto? Ego plantaui te vineam electam ad delitias meas: quomodo conuersa es in amaritudinem, & fel draconum, vinea aliena? Quid est hoc? Non est amor, non est gratitudo, non est inter homines, qui commemoret inęstimabilia beneficia mea. Canes ipsi, qui modico pane, cùm multis verberibus à seueris dominis aluntur, si fortè absint, ob dominorum absentiam contristantur, & cùm eos domum reuertentes à longè vident, præ magnitudine lætitiæ exultant, & eis iucundissimè blandiuntur: & serui mei, pro quibus dolores, & agones mortalitatis tuli, & quos carne, & sanguine meo paui, & potaui, obliti sunt mei. Conuertimini iam, filij mei, ad vos ipsos, & offerte mihi, in hostiam laudis, vitulos cordium, & labiorum vestrorum. Sacrificium enim laudis honorificabit me: & dabo vobis pluuiam voluntariam fontis viui, quem ingratitudo siccauerat. Si volueritis, & audieritis me benefaciendi cupidissimum, bona terrę viuentium comedetis. Abyssus inuocabit abyssum in lege misericordiarum mearum: quæ descendent in capita vestra, sicut in verticem Nazaręi. Non erit terra vestra, sicut terra Aegypti, in qua, in hortorum morem, aquę per fossas ducuntur irriguæ: Sed meliori sorte largissimas de cælo

pluuias

pluuias recipiet: Et ego allectus gratitudine vestra, prosperabo vos victuros mecum cùm sole, & vltra lunam, & numerabo vos inter dulcissimos filios cordis mei.

Cap. X V. Hortatur ad fortitudinem.

CERTATE bonum certamen fidei, o filij, vt apprehendatis palmam vitæ æternę. Estote fortes in bello, & pugnate viriliter cum antiquo serpente: & accipietis regnum sine fine permansurum. Ne timueritis eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere. Timete potiùs me, qui animas reproborum valeo perdere in gehennam: Vt hoc timore armati, vanos periculorum temporalium metus expellatis. Si consistant aduersum vos castra, ne formidetis: ego enim vici mundum, habeoquè in femore scriptum: Rex regum, & dominus dominantium, Si fideles sitis ad legitimè certandum sub vexillo meo: vnus è vobis fugabit mille, & duo fugabunt decem millia. Pro nihilo enim humiliabo inimicos vestros, & super tribulantes vos, mittam validam manum meam. Si exurgat aduersum vos prælium dæmonum, & hominum, ne requiratis humana, & infirma nimis auxilia: quibus

bus si quis innitatur, quasi baculi arundinei, & confracti perforabunt manus eius: sed quærite me, & signum crucis meæ, in quo vincatis, in acie castrorum ordinata. Sed quid modò dicam vobis, de nimis delicatis militibus meis, qui apparentia tentationum, & persecutionum pericula expauescunt; quasi ab increpatione mea non dormitarent inimici eorum, qui ad præliandum ascenderunt equos? An & ego non ascendi equos meos; & quadrigæ meæ est ipsa saluatio? Nimia debilitas fidei, nimia incredulitas, est hæc. Quid timetis vmbras amici mei? Sequimini potiùs me; mundum, tartarumquè contemnite, & hostes vestri territi discedent. Si semel fortiter adhæseritis mihi, nequè mors, nequè vita, nequè persecutio, nequè gladius, nequè instantia, nequè futura, nequè creatura alia poterit vos separare à charitate meá. Ponite pedes vestros super colla regum Madian, & Reges Amorrhęos, vsquè ad internecionem delete. Cùm ingruerit bellum magnorum periculorum, & occasio ferendæ pro me mortis institerit, recordamini mei: & in hostes vestros audacter irruite. Pugnate pro lege noui, & æterni testamenti mei, & victorias cogitate. Ego dux vester ero, & splendidissimam coronam ineffabili consolatione plenam, pro victoria reddam. Qui vicerit, faciam illum columnam in tem-

plo

plo Dei mei : veſtietur ueſtimentis albis : & ſcribam ſuper eum nomen ſuauiſſimum meum, & nomen Ciuitatis nouę Ieruſalem .

Cap. XVI. Hortatur ad Iuſtitiam.

IVSTVS eſt Altiſſimus Pater meus, & iuſtitiam dilexit , æquitatem vidit vultus eius . Quocirca , filij mei, ſi tanti Patris adoptio vobis placet, iuſtitiam toto corde diligite , & iniquitatem odio habete . Reddite quæ ſunt Cæſaris Cæſari , & quę ſunt Dei Deo. Reddite mihi ſacrificium cordis contriti , & humiliati , & perenne amoris holocauſtum in altaribus cordium immolate . Reddite ſuperioribus fideliſſimam obedientiam,æqualibus ſuauitatem , minoribus inſtructionem in ſpiritu lenitatis . Nemini quicquam debeatis , niſi debitum vnum , à quo vos liberare nolo , ſcilicet vt inuicem in æternum diligatis . Hoc dulciſſimo mutui amoris debito excepto , reddite vnicuiquè quod ſuum eſt : & merces operarij non maneat apud vos,ſubtiliſſimis enim vocibus clamat ad me . Qua in re , dolendum eſt , filij mei , quàm graui pondere , conſcientiæ principum terrenorum opprimantur . Vexant enim pauperculos ſubditos ſuos , ſicut o-

lim Pharao populum meum, laterum, & palearum pensum extorquentes, & iniusta vectigalia crudeliter imponentes ijs, qui in medio platearum, fame pereunt: & tamen non curant gemitus pereuntium. Verùm propter miseriam inopum. & gemitum pauperum exurgam ego: & potentes de sede deponam. Illi deprauant iudicium, pupillo non iudicant, humilem, & pauperem non iustificant, & causa viduę non ingreditur ad illos. Ego tamen veniam iudicare populum meum in iudicio, & pauperes in iustitia. Iudicabo pauperes populi, & saluos faciam filios pauperum: & humiliabo calumniatores, & præuaricatores, qui sanguinem innoxium effundunt. Seruite mihi, filij, in timore, & ad iustitiæ decorem exultate: vt coronam iustitiæ, quam requiritis, immortalibus gaudijs plenam recipiatis.

Cap. XVII. Hortatur ad silentium.

LINGVA effręnis, o filij mei, capitalis inimica spiritus mei, casta corda in abscondito instruentis est. Et tamen non solùm sæculares homines, negotiatores terræ, & exquisitores humanę prudentiæ, linguę habenas relaxant: sed etiam ecclesiastici serui mei, &

& ij

& ij quoquè, qui in clauſtris orationi aſſiduè vacant, quicquid orando, & pſallendo acquirũt loquacitate deperdunt. Malunt cùm hominibus vanis, & fragilibus, quàm cùm Vnigenito Dei filio verba facere. Tota die ædificant, & vna hora ædificium deſtruunt. O quàm longè recedunt à ſecreta, & ſuaui valde diſciplina mea? Ego per annos triginta ſilui, & cùm eſſem Dei verbum, per tres tantummodo annos linguam exercui: & tamen non omnes ſerui mei capiunt verbum iſtud. Certè hoc exemplo, vſquè ad ſtuporem admirando, deberent erudiri, & erubeſcere, & digitum ſuperponere ori ſuo: præſertim cùm experiẽtia cognouerint, in multiloquio peccatum non deeſſe, & ex vna lingua indomita innumerabiles culpas, inquietudines, diſtractiones, & diſcordias prouenire. Profectò qui ſapiens corde eſt, ſedebit ſolitarius, & tacebit, niſi cùm charitas mea vrgebit illum. Immò & frequentér ſilebit à bonis, ne fortè lingua, quæ benè cæpit, poſtquàm incaluerit, malè concludat, & ineſtimabilem cordis tranquillitatem verborum tumultu perturbet. Fælices illi, qui non ſolùm prohibent linguam ſuam à malo, & labia ſua, ne loquantur dolum; ſed etiam à licitis verbis, propter me, abſtinent, & vix in ſua cauſa rogati reſpondent. Ego certè, dum ageretur de cauſa vitę, ac mortis meæ, interrogatus tacui, ita vt mirare-

raretur Præſes vehementer. Quapropter mirandum eſt, ſeruos meos non rogatos, ſine moderatione vlla, loquaces, & vanos eſſe. Quid ſibi vult licentia hæc, qua infęlix anima effunditur extra ſe? Ille pretioſus deuotionis ſenſus tanto labore collectus, quomodo tam facilè, ac vanè paucis verbis otioſis diſſipatur? Vſquequò ſerui mei Religioſi ſine intellectu erunt, non conſiderantes, linguam, modicum eſſe ignem, ſed magnam ſyluam incendere? Vſquequò pacem cordis, quę cùm verborum licentia cohærere non poteſt, paruipendent? Attendite filij, quæ dico, & ſilentium, quod eſt iuſtitię ornatus, & monaſteriorum decor; ſtudioſiſſimè colite. Et ego vobiſcum intus loquar, & quaſi modo genitos infantes, conſolationis meæ dulciſſimo lacte nutriam: & velut arca clauſa noui teſtamenti, ſeruabitis manna ſuauitatis meæ.

Cap. XVIII. Hortatur ad modeſtiam oculorum.

OCVLI filiorum Heuę deprędati ſunt animas eorum: & portæ mortis, per incautum aſpectum, apertæ ſunt. Vidit mulier lignum viſu pulchrum, quod vtinam non vidiſſet. Hæc eſt origo mortis, quæ in omnes homines per-

pertransijt, & aspectum à ligno vitæ diuertit. Propterea serui mei, qui æternæ vitę desiderio tenentur, auertunt accuratissimè oculos suos, ne videant mundi vanitatem, quæ stulta corda seducit. Meliùs est certè, filij mei, oculorum carnalium luce, cùm salute animæ, carere; quàm spectaculis mundi parùm castis, & pijs, ad æternam mortem vulnerari. Idcirco Iob, fidelissimus amicus meus, pepigit fœdus cùm oculis suis, vt ne cogitaret quidem de Virgine. Turpes enim cogitationes illum vexassent, nisi Sanctum fœdus cùm oculis pepigisset. Claudite, & vos, filij, mortis fenestras, & corda uigilanter custodite. Certè si desideratis delectabilia valde regni mei spectacula videre, formosissima corpora glorificata, & pulcherrimam vrbis sanctæ structuram (cuius ego, vt sapiens architectus, fundamenta in montibus sanctis posui) circumspicere; debetis à mortalium corporum aspectu libenter abstinere. Quin etiam, & propter præsentem internæ lucis claritatem, qua oculi cordis delectantur, immensæ vtilitatis, & consolationis est, oculos carnis coercere. Profectò, filij, doctrina hæc dulcissima de oculorum modestia, scholę meę propria est: Virginis enim filio oculi in altum surrecti placere non possunt. Atquè ide ònon frustra Euangelistę mei notarunt, me oculos in rebus grauioribus subleuare solitum

tum esse: quasi dicerent, me illos non subleuatos habere consueuisse. Et hęc iusta querimoniarum causa est, quam habeo aduersùm seruos meos imitatores filiarum Sion, quas odiui, eò quòd erecto collo, nutibus oculorum ibant. Etenim si considerarent, quid ipsi de interiori luce deperdant, & quale scandalum proximis opponant; modestię honestatem, & decorem studiosiùs quęrerent, & inuenirent. Estote, filij, imitatores mei, & honestissimę matris meę, & syncero columbarum intuitu, me solum intueri desiderate, accedentequè retributionis tempore, dicam vobis: Respicite iam, & leuate capita vestra, quoniam appropinquat expectata valdè, & infinitę consolationis plena redemptio vestra.

Cap. XIX. Hortatur ad diligentiam.

HORA est iam, charissimi filij, vos de somno surgere, & breues dies vitę, bonis operibus, ante noctem implere. Si enim Apostolis meis visum est, nouissimam horam esse (in cuius rei testimonium, significaui ego, per Angelum meum, seruo meo Ioanni, quæ oportet fieri citò) ęquum erit vos consummationi sęculi propinquiores opera multa bona instan-

inſtanter operari. Filij huius ſęculi in generatione ſua prudentiores filijs lucis ſunt: mirùm enim eſt, quàm celeriter currant ad ſolatia ſua. Inſtante paſſionis meæ tempore, quando ſollicitè vigilandum erat, dormiebant diſcipuli mei, ſed pes Iudæ feſtinabat in dolo, ad effundendum innoxium ſanguinem filij Dei. Solam ſalutis æternæ cauſam homines lentè agunt: in cæteris omnibus cauſis, ſine requie feſtinant. Quid eſt hoc? Quomodo mortis inſtantia, æternæ redemptionis amor, perpetui cruciatus timor, non extimulant corda veſtra, ad currendas vias duras? Certè ſi infelices illi, quos ęterna morte iuſtè damnaui, impetrarent à me vnam horam, è multis, quas vos pro nihilo perditis; tam diligenter, ac vehementer operarentur, vt annos multos peccando conſumptos, hora illa, reſtaurarent, ne ad inferni tormenta redirent. Electi quoquè mei, qui exultant in gloria, & lætantur in cubilibus ſuis, ſi modicum horæ ſpatium, ad operandum, & merendum obtinerent, ardentiſſimè negotiarentur, vt ſempiternam conſolationem augerent. Vos ergo, filij, audite diſciplinam meam, eſtote ſapientes, & nolite abijcere eam. Tempus breue eſt: Venit nox, in qua nemo poteſt operari. Negotiamini igitur, dum venio; & vigilijs, orationibus, ieiunijs, miſericordijs pauperum,

F paſ-

passionum mortificatione ; & omnium virtutum exercitijs, die, ac nocte, permansuras opes meas cupidissimè comparate. Ego vos lassos recreabo, & recipiam vos plenos bonis operibus, tanquàm comparticipes, & cohæredes infinitę hæreditatis, & letitiæ meæ.

Cap. XX. Hortatur ad magnanimitatem.

SI sciretis, charissimi filij, quàm magna sit domus mea, & ingens locus possessionis meæ, omnes labores, sudores, & martyria sanctorum meorum, exercitia leuia vobis viderentur. Ineffabilia enim sunt præmia, & solatia Iustorum, quæ preparaui in abscondito faciei meæ. Et licèt omnia hominis membra verterentur in linguas, frustra laboraret omnis humana eloquentia, tanquàm, qui vase modico totum Oceanum vellet includere. Leuate oculos vestros in montes, & infinitam remunerationem sæpissimè cogitate: Vt magna semper operemini. Respicite amatores mundi, qui terrenos principatus ambiunt, quàm liberaliter opes suas effundant, quàm difficiles actus exerceant, quàm graues repulsas, dolores, & amaritudines, e calice dæmoniorum bibant; quæ tamen omnia æquo animo ferunt, modò per exiguum tempus regnent.

gnent. Quare ergo vos, qui mecum sine fine regnaturi estis, manus dissolutas, & genua debilia ad magnos labores, & agones non roboratis? Dixerunt milites Holofernis inimici mei, Iudith pulchritudinem admirantes: Quis contemnat populum Hebræorum, qui tam decoras mulieres habent, vt non pro his, meritò pugnare contra eos debeamus? Quomodo igitur, pro dulcissima pulchritudine supernæ Ierusalem, vos ignaui, filij mei, non animosè dimicatis? Parùm magnanimi estis, & nequè me, nequè amoris erga vos mei magnitudinem æstimatis. Nunquid ego vnquam dixi: Possum filios Adæ vna gutta sanguinis redimere, & reconciliare clementissimo Patri meo: nolo ergo totum sanguinem profundere, tot dolores, & ignominias hominum causam tolerare? Certè sine vllo termino, intrauerunt aquæ vsquè ad animam meam; & cùm essem infixus in limo profundi, Pater meus omnes fluctus suos induxit super me. Propter vos, filij, veni in altitudinem maris magni: & tempestas tribulationum demersit me. Vt quid ergo parcè mihi seruire, & non potius, quæ retro sunt, obliuiscentes, ad anteriora vos extendere certatis? Contemnite parua, & mediocria, milites mei, & scuto fidei, galeaquè salutis armati, per infamiam, & bonam famam, per aduersa, & prospera, à dextris,

& à sinistris, ad magnos honores, & coronas immortales dimicate. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut, & ego vici, & sedeo cùm Altissimo Patre meo.

Cap. XXI. Hortatur ad orationem.

SI victoriam vitiorum, & passionum desideratis, filij mei; si ascensiones in corde disponere, & ad cor altum accedere optatis; corda sursum erigite, & orationis studio magnam diei partem consecrate. Ego enim diligo portas Sion, vbi exercetur cœlestis conuersatio, qua nihil est in terris amabiliùs. Ibi spirat suauissima virtutum fragrantia, quę est sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus. Ibi flat aura lenis, quę à mundi, & carnis estu corda refrigerat. Ibi purissima lux mea sedentes in tenebris exhilarat. Ibi oleum lętitię participes meos inungit, & ad luctam, siue militiam vitę disponit. Ibi repletur adipe anima sponsa mea, & aperiuntur labia exultationis, ad laudandum magnum nomen meum. Ibi salit sicut ceruus claudus, & soluitur lingua mutorum, quia scissę sunt aquæ in deserto, & torrentes in solitudine: & anima, quæ erat arida, vertitur in stagnum, & sitiens in fontes aqua-

rum.

rum. Ibi communico humilibus corde secreta mea; & lacto mansuetos, & pauperculos ipsis vberibus ineffabilis consolationis meæ. Ibi ego impero ventis, & mari, cuius procellis mites corde turbantur, & fit tranquillitas magna, simillima Cælo sereno. Ibi ad præceptũ meum omnes bestiæ sylua congregantur, oriẽte sole, & collocantur in cubilibus suis. Ibi anima videt, & afflluit, & miratur, & dilatatur præ magnitudine inæstimabilis lætitię meę. Ibi patet fons domui Dauid amici mei, vt bibant à me fonte viuo intima gaudia mea. Ibi ministratur frumentum electorum, & vinum germinans Virgines, mihi sponso suo, in thalamo meo, castissimè adhærentes. Ibi pluit manna de Cælo ferens secum omne delectamentum, quo casta corda fruuntur. Ibi altaria cordium mihi fumant, & dirigitur ad me oratio pura, quasi sacrificium vespertinum, in odorem suauissimum, quo quiescit ira mea, quæ contra peccatores exardescit. Ibi denique exercetur liberalissimus, & benefaciendi cupidissimus amor meus. Discite ergo, filij mei, sapientiam hanc omnium bonorum genitricem: & doctrinas hominum, prę huius amore, contemnite. Hæc sit prudentia, & pretiosissima eruditio vestra, multis laboribus & conflictibus comparanda. Abijcite negotia sæculi, pro dulcissima parte otij huius: &

quidquid animam ab eo diuertit, (quantum per vos fieri poterit) exhorrescite. Ne sequamini consilia filiorum huius sæculi, qui inter mundi curas innumerabiles, spiritum opprimunt, ne ad me respirare possit. Væ illis, quàm stultè agunt, quàm grauiter sibi nocent, quantis opibus, & solatijs seipsos priuant, quàm inhumanè me solum relinquunt. Felices illi, quorum hereditas melle dulcior conuersatio mea est, & omne opus eorum oratio. Hæc sit, dulcissimi filij, hæreditas vestra: & in abscondito amplectar vos, quasi fidelissimos amicos meos.

Cap. XXII. Hortatur ad perseuerantiam.

OMNE pietatis studium, o filij, sine perseuerantia inane est, cum ad æternitatem non proficiat. Propterea, cum essem apud vos, perseuerantiam sæpè prædicaui, cùm scirem, eos qui mittunt manum ad aratrum, & respiciunt retro, non peruenturos ad coronam. Vtinam caperetis verbum hoc, & vsquè ad vitæ finem, in vijs iustitiæ ambularetis. Frustra enim benè cæpistis, si in media via deficiatis. Mirùm est, quanta sit hominum stultitia, qui cùm è seruitute Pharaonis, libe-

rati,

rati, & per desertum mortalis vitę, ferè ad portas terræ viuentium ducti fuerint, labore modico, qui superest, deterrentur, & ad Aegyptum redire constituunt. Quid est hoc? Sic stulti sunt, vt cùm spiritu cœperint, carne consummentur? Tanta passi sunt sine causa? O Insensati Adæ filij, quis vos fascinauit? Currebatis benè ad coronam immortalem, nunc verò alius vestram coronam accipiet. Ablatum est à vobis regnum Dei, ob ingratitudinem & inconstantiam vestram, & dabitur genti facienti dulcissimos fructus eius. Parùm laboris supererat, vt ascenderetis in palmam, & colligeretis fructus eius, quibus in æternum vesceremini. Vano consilio seducti estis, & transactos labores eneruatis. Vos ergo, filij, qui puro corde accesistis ad me, & cognouistis rectas vias meas, estote fideles vsquè ad mortem, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Virum iniustum funibus peccatorum constrictum mala capiant in interitu: vos verò filios meos, qui me sequi cœpistis, morientes sequantur bona opera vestra, & in osculo pacis amantissimè claudam ego oculos vestros. Citò transit, quod currit in tempore: modicum est, quod superuicturi estis. Ego vos protegam, & dulcissima societate recreabo in hac molesta nauigatione, donec deducam vos in portum voluntatis vestræ, ac meæ. Bo-

num certamen certate, benè caeptum cursum consummate: & de labore fessi, fruemini aura spiritus vitalis mei, qui perflat hortos pensiles suauissimè Sion, quam dilexi. Aspicite à longè amænitatem regionis, in quam ascenditis, circumeuntes terram Edom, & ad purissimas Iordanis aquas è siti deserti, suspirate. Ego suscipiam vos fideles seruos meos: & de capite Amana, vbi feræ habitant, surgentes humanissimè complectar: & æterno amore consolabor. Hæc sit perennis meditatio vestra, suspirijs, & gemitibus voces turturis imitantibus plena; donec liberati de corpore mortis huius, quæ per peccatum introiuit, & regnauit, gratiæ meæ decorem induti, immortale regnum immensis diuitijs, & inæstimabilibus gaudijs plenum, gloriosa victoria, & infinita lætitia comparetis.

Cap. XXIII. Hortatur ad custodiam, & augumentum virtutum.

CAVETE, filij, ne vulpes paruæ, quæ demoliuntur vineas, prouentum vinearum vestrarum, quas multo labore coluistis, impediant. Ne contemnatis minima, nequè animi remissioni locum detis: habetis enim pretiosissimum thesaurum gratiæ, & virtutum, in vasis fictilibus corporum mortalium: & in vobis ipsis geritis, vnde certamina periculosa toleretis. Vę illis, qui cum rubore, ac sudore arduas virtutes, in schola mea compararunt; & quasi de victoria securi dormitare incipiunt. Non est consilium sanum, securè dormire, vbi fures effodiunt, & furantur. Sanius consilium est, quod dederunt pastores illi, qui in nocte natalis mei, erant vigilantes, & custodientes vigilias noctis, super gregem suum. Certè mirabile est, homines super greges pecorum vigilare; & seruos meos nimiùm super se dormire; quasi in vanū acceperint animam suam. Nolite somno grauari, filij mei, quia in terra inimicorum estis, qui tota die constituunt vobis pręlia. Currite velociter, & sic currite, vt comprehendatis. Date animas vestras pro testamento

meo,

meo; parati potiùs mori, quàm cęlestis gratię meæ,& virtutum mearum detrimentum pati. Nonne videtis, gehennę filios diuitias ita custodire, & augere, vt inter spinas viuentes nunquam sollicitudine careant? Vtinam & vos diuitiarum mearum detrimenta timentes, staretis semper, vt custodes lectuli Salomonis gladium tenentes, ac solliciti propter timores nocturnos. Hæc est pars magna prudentiæ Iustorum, qui postquàm iusti facti sunt, diligentissimè vigilant, ne fortè reprobi fiant. Ibi culpam timent, vbi culpa non est: & præ desiderio mei, suspicantur fures, vbi non sunt. Gloria quippe, & diuitiæ in domibus eorum, quarum custodia sollicitudinem generat, receditquè somnus ab oculis eorum, vt olim recessit ab oculis Iacob charissimi amici mei. Hęc sit, ò filij, æmulatio vestra: cauete, ne extinguatur in nocte lucerna cordis vestri: Manumq; vestram mittite ad fortia, & nunquam à labore, & fatigatione, pro conseruanda cælesti gratia mea, animum relaxetis. Et egò laborantes adiuuabo, & replebo operibus bonis, quæ in pace mea vos morientes sequentur. Et suauissimus spiritus meus dicet iustis meis, vt iam benè probati, dulcissimè requiescant à laboribus suis.

TERTIA PARS

QVAE CONTINET multa consilia ad christianam perfectionem comparandam.

Cap. I. Hortatur IESVS CHRISTVS ad perfectam omnium affectuum abnegationem.

VICVNQVE sub vexillo crucis meæ militare, & me patientem sequi decreuistis, inclinate aurem vestram in verba æternę vitæ meæ, & sermones meos in medio cordis abscondite. Ego veni in mundum, non pacem mittere, sed gladium: vt separarem homines non solùm à rebus terrenis, quas nimio amore possident, sed etiam à parentibus, & amicis, & (quod maius

eſt) à proprijs affectibus, & deſiderijs, quę mergunt homines in interitum,& animas meo ſanguine redemptas in ęternam ſeruitutem pertrahunt. Hęc eſt prudentia iuſtorum, qui non modò renuntiant omnibus,quę poſſident, vt me currentem ſequantur; Verùm, & animas proprias oderunt, vt creetur in eis cor mundum, & ſpiritus rectus innouetur in viſceribus ſuis. Conſiderant enim, quid acciderit peccatoribus inſenſatis, qui nimis amarunt ſtultas animas ſuas: qui,ſicut oues, in inferno poſiti ſunt, & mors depaſcet eos.Propter quod fortes facti ſunt in bello aduersùm ſemetipſos, vt abnegantes impietatem, & omnia ſęcularia deſideria ſobriè, & piè viuerent in me: & fideli corde, in tempore retributionis mihi dicere poſſent: Eccè nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te. Vos ergo filij, qui vultis in Cęlum aſcendere de deſerto mundi delitijs affluentes, abnegate vos ipſos, & deponentes omne pondus, leuate ad me manus puras, & immaculata corda mihi ſacrificate. Neque durum vobis videatur, animam propriam, & omnia mundi bona relinquere, propter me. Licèt enim modico tempore triſtitiam habeatis; ſuccedet expectata valde lętitia mea, qua gaudebit cor veſtrum. Certè omnis diſciplina in preſenti quidem, non videtur eſſe gaudij,ſed mœroris: poſteà tamen viris exercitatis per

eam fructum pacatissimum reddet iustitiæ. Ad vesperum tenebrarum, mundi demorabitur fletus: & ad clarissimum apparentis glorię matutinum lętitia. Ne respuatis, filij mei, consortium eorum, qui seminant in lachrymis, & in exultatione metent. Relinquite omnia confidenter, & affectus omnes abscindite propter me: & ego vita vestra, anima, & consolatio vestra, & tota vestri laboris merces ero.

Cap. II. Monet respondere diuinis inspirationibus.

EGO sto ad ostium cordis, & pulso, cupiens introire, & requiescere in reclinatorio meo, vbi posui delitias meas. Hęc est desiderata valdè requies mea in sæculum sæculi: hic habitabo, filij mei, quoniam elegi eam. Vos discurritis per vicos, & plateas, quęrentes requiem in terra aliena: & ego quæro requiem in corde vestro, tanquàm in delitiosissimo thalamo meo. Semper enim in omnibus requiem quæsiui, & in hæreditate Domini libenter morabor, atque in electis meis altas radices mittam. Si ergo tenemini vero desiderio præsentiæ meæ, ac æternæ salutis vestrę, aperite mihi pulsanti, & inspirationibus meis nunquam aures obturetis. Quid enim boni vobis accidere

dere poterit, si mihi non pateat ianua domus vestrę, quam cælestibus gaudijs implebit visitatio mea? Cauete, filij mei, dum inspiro vobis cælestia desideria, ne surdi, & cæci efficiamini, sicut illi, quibus per annos quadraginta proximus fui, dicens, semper hi errant corde. Illi enim scientiam meam repulerunt: quibus idcirco iuraui in ira mea, ne introirent in requiem meam. Vos autem qui me humana carne vestitum, præceptorem suauissimum,& mitissimum habetis, inspirationibus meis aures castas:, & fidelia corda præbete; nequè lucem meam, quę filiorum hæreditas est, extinguite, vel obscurate. Certè fideles amici mei adeò sollicitè meis admonitionibus respondere solent; vt si, inter presentis vitę negotia, me intus loquentem, & orandi, vel legendi, vel aliquid pium agendi desiderium inspirantem sentiant, statim dicant; Hoc signum magni Regis est: eamus, & inquiramus eum, & offeramus ei, clauso cordis cubiculo, desideria nostra, quasi virgulam fumi suauiter olentis, ascendentem ex aromatibus myrrhæ, & thuris. Hi sunt mihi charissimi: quia non student hominibus placere, sed adhęrere mihi, & me omnibus mundi commoditatibus, & voluptatibus anteponere. At illi, qui inspirationes repellunt, vel citò exequi nolunt, iusto iudicio meo, in dies magis magisquè alienantur à me, & cor-

& cordis desolationem, & obdurationem, in suæ infidelitatis pęnam incurrunt. Imitamini, ò filij, Apostolos meos, qui, statim ac eos vocaui, relictis omnibus, secuti sunt me: & nullis humanis rationibus acquieuerunt. Et ego, dum inuocaueritis me; celeriter exaudiam vos, & è magna tribulatione venientes, ac super niuem sanguine meo dealbatos deducam in æternam requiem meam.

Cap. III. Monet puritatem intentionis in bonis operibus.

BEATI serui illi, qui in omni opere suo, mouentur sola, & pura intentione placendi mihi. Qui simplicem oculum columbarum habentes, nihil desiderant, vel quærunt præter me. Sed vę mundo, quàm pauci sunt, qui commoditatem suam, vel lucrum, vel gloriam hominum non quærant. Circuite vias Ierusalem, & inquirite, an inueniatis virum facientem fidem, & non quęrentem, quæ sua sunt: & propitius ero ei, & laudabunt eum in portis opera eius. Verùm scio huiusmodi viros rarissimè inueniri: & non solùm plebeios ignorantes viam Domini, sed optimates etiam bona opera, quæ faciunt, oculo nequam malę intentionis cor-

nis corrumpere. Gloriantur ipsi etiam Ecclesiastici, qui uidentur rectè agere, se propter Ecclesiæ sponsæ meæ bonum in suis prælationibus, & dignitatibus laborare: & tamen redditus dignitatum, & honores hominum potiùs, quàm gloriam meam requirunt; testimonium ipsis perhibente conscientia ipsorum; & cogitationibus, cùm remorsu animæ, inuicem accusantibus, & defendentibus. Quin etiam, quod magis dolendum est ipsi Religiosi, qui mundum contempsisse videntur, in suis exercitijs legendi, prædicandi, & consulendi, non tam mihi, quam hominibus placere student. In veritate dico vobis, quia Virgines fatuæ sunt: & dum laudes humanas expetunt, oleum lætitiæ, quàm generat bona conscientia, in vasis cordium suorum habere nolunt. Quid est hoc? Vbi est fructus pretiosissimi sanguinis mei? Quomodo obscuratum est aurum antiquæ charitatis, qua serui mei, in Ecclesia primitiua, flagrabant: qui per Episcopatus, & officium prædicationis, non ad diuitias,& honores, sed ad tormenta, & persequutiones, propter me currebant? Reuertimini,filij mei, ad primam charitatem, & oculum intentionis inungite callyrio sanguinis mei; Vt in omnibus oneribus, & honoribus, nihil, nisi gloriam meam, requiratis. Et ego qui synceritate cordis delector, remunerabo labores mei causa

susce-

ſuſceptos : & ſicut in corrupta intentione, confeſſi eſtis me coram hominibus, ita ego confitebor vos coram Altiſſimo Patre meo.

Cap. IV. Hortatur ad reſignationem in Dei beneplacitum.

NIHIL eſt, filij chariſſimi, quod maiorem cordis pacem generet, quàm perfecta reſignatio in beneplacitum meum. Si enim in omni aduerſitate, & proſperitate cor hominis in ijs, quæ facio, ſibi complaceat; nulla ei nocebit aduerſitas, quia nulla ei dominabitur iniquitas. Immò hauriet aquas in gaudio, à me fonte viuo, & amantiſſimo ſaluatore ſuo: quia ſiuè valeat, ſiue ægrotet, ſiue laudetur, ſiue vituperetur, lætabitur in ſalutari ſuo, qui facit omnia, ſecundùm conſilium rectiſſimæ voluntatis ſuæ. Hæc eſt ſapientia viri iuſti, quem non contriſtabit, quicquid acciderit ei: gaudet enim gaudio magno valdè; cùm omnia ei eueniant iuxta, deſiderium ſuum, quod ſemper cohæret, cùm diſpoſitione prouidentiæ meę. Vtinam mundi ſapientes, qui me condemnant, vt ipſi iuſtificentur, diſcerent prudentiam hanc, quę non inuenitur in terra ſuauiter viuentiū. Non adęquabitur ei topazius de Aethiopia, nec tincturæ mundiſſimę componetur. Non luce-

 bit

bit aurum coram ea, nec appendetur argentum in comparatione eius. Inæstimabilis enim est perfecta resignatio cordis, quid ego velim semper attendentis, atquè in eo ipso dulcissimè requiescentis. Dolent principes terrarum super morte charorum, nec vllam consolationem admittere volunt: & iustus lætatur morte primogeniti sui, quia ex mea voluntate succedit. Vos ergo filij, qui desideratis frui pace filiorum Dei, in omni euentu voluntatem meam spectate, & confidenter acquiescite: & fidelissimi serui mei Iob verba celebrate: Sicut Domino placuit ita factum est: sit nomen Domini benedictum. Et ego paternam, & maternam curam vestri geram: circumducã vos per mundi desertum: & ero in vmbraculum ab ęstu: totaquè sæculi huius nocte, ero vobis in clarissima illuminatione ignis. Si perfectè in meo beneplacito quiescatis, omnis substantia domus meę vestra erit. Meus est dies, & mea est nox, ego fabricatus sum auroram, & solem; ego feci omnes terminos terræ, æstatem, & ver ego plasmaui ea. A solis ortu, & occasu, ab Aquilone, & mari, omnia subiacent imperio meo: nequè est qui possit resistere voluntati meæ. Quocirca si voluntas vestra vna, & eadem cum voluntate mea sit; omnia vestra erunt, quia omnia obtemperabunt voluntati vestræ. Et peracto vitæ cursu, in

signum

ſignum regię dignitatis, ſedebitis cùm ſenatoribus terræ: & inenarrabili lætitia exultantes adhærebitis, ſtrictiſſimo complexu, cordi meo, ad cuius proportionem formati eſtis.

Cap. V. Hortatur ad primam diei partem orationi aſsignandam.

AVDITE filij, quę loquor, cōcreſcit enim in pluuiā dulciſſima doctrina mea. Omnia primogenita mea ſunt: & proinde illa mihi ſacrificare, primitiaſq; omnes in altaribus cordiū veſtrorum intima gratitudine, mihi offerre debetis. Certè qui manè vigilauerint ad me, pium, ac ſuauem inuenient me. Propterea iuſtus cor ſuum tradidit, vt vigilet ad me diluculo, antequàm negotia, & ſollicitudines mundi occupent ſenſus eius. Scit enim quanti ponderis ſit, primas cogitationes, & prima deſideria mihi conſecrare, & omnem fiduciam in me ponere. Sic fidiſſimus ſeruus meus Dauid, magna ſollicitudine, ante curas, & negotia regni, me quærebat, quòd ſyncero corde cantauit aiens; Præuenerunt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Beati, quos à ſomno excitat ſollicitudo mei, vt in matuti-

nis meditentur in me: vt omnis eorum oratio, & operatio à me semper incipiat, & per me cœpta finiatur. Horum certè animę in manu mea sunt: & quia primum quærunt regnum Dei, & iustitiam eius, non tanget illos tormentum malitiæ, & mors animæ fugiet ab eis. Ego enim virtus, & vita eorum, odoratus suauissimum odorem holocausti matutini, defendam illos, & in processu diei, dirigam opera eorum, sicut ipsi summo mane direxerũt ad me corda, & corpora sua. Illos verò, qui mane surgunt ad ebrietatem sectandam, & sæcularia negotia sine timore meo gerenda, patiar vexari, & per ipsa, quæ agunt, excruciari: vt idola mundi, quæ colunt, surgant, & opitulentur eis, & in necessitate eos protegant. Væ illis, quàm grauiter errant non pręuenientes faciem meam in laude, vt protegantur auxilio meo: Si ascenderint in altitudinem nubium, inde detraham eos: quia more gentilium, non proposuerunt me adiutorem suum: sed sperauerunt in diuitijs, vel astutijs suis; & preualere tentarunt, in vanissima vanitate sua. Vos ergo filij, antè ortum solis, & ante strepitum filiorum huius sęculi, in thuribulis cordium amoris igne flagrantium, incensum orationis ponite, & adolete. Et ego vobis in silentio ad me suspirantibus præsto ero: imprimamquè cælestia desideria visceribus vestris, quę prę magni-

gnitudine consolationis anhelabunt ad æterna gaudia, quæ vobis præparaui in primogenita ciuitate mea.

Cap. VI. Hortatur ad solitudinem amandam.

SI scirent homines, quàm sit amabilis solitudo, quæ à iustis quæritur, vt gaudeant ibi mecum libertate filiorum Dei, ipsi etiam negotiosi filij sęculi, certis temporibus, iugum mundi proijcerent, & speluncas montium, ad quærendam faciem meam, sollicitè peterent. Inæstimabilis enim est dulcedo conuersationis, & sapientiæ meæ, quam nemo principum huius sęculi cognouit. Non enim potest inter tumultus negotiatorum, absconditę suauitatis gustus inueniri. Propter hoc illi pauci sapientes antiqui: quibus dignus non erat mundus, extra turbas requisierunt me: & in remotissimis desertis dulcissimos spiritus mei fructus comederunt. Inter feras, & inter scopulos faciliùs, quàm in medijs vrbibus inuenitur sapientia mea. Ibi ad præceptum meum eleuatur anima, sicut Aquila; & in arduis ponit nidum suum, atquè in præruptis silicibus commoratur. Ibi contemplatur escam melle dulciorem secretę communicationis meę: & af

fectus eius, quasi Aquilarum pulli lambunt sanguinem meum. Ibi ego loquor ad cor Ierusalem: dicoquè verbum absconditum à mundi prudentibus: & quasi furtiuè suscipit auris cordis venas subtilissimi susurrij mei. Ibi ob silentij, & solitudinis opportunitatem, solus ego traho omnes vires animæ post me in funibus noui Adam, & in vinculis dulcissimę charitatis. Vos ergo filij, exite de Vr Chaldæorum, & Niniuem ciuitatem grandem, certis saltem diebus, relinquite, ac remotum aliquem locum, vbi vobis occurram, eligite. Ne sequamini politica consilia, quibus certissimè auertentur corda vestra, & obdurabuntur, ne placeat illis conuersatio mea. Videte quid egerint sancti mei: qui etiam curam animarum gerentes, (vt sine detrimento animarum suarum, alios saluos facerent) populos interdum alijs curandos, per dies aliquot committebant, mihiquè soli, totis viribus in solitudine vacabant: & fortiores ad laborem recurrebant. Fugite seruitutem Aegypti, & super montes Bethel, ad contemplandam cæli serenitatem ascendite. Crescite iam, & manducabitis cibum grandium, & tanquam fideles amicos me in deserto sequentes, aqua purissima, & suauissimis palmæ fructibus alam,

Cap. 7.

Cap. VII. Monet recursum ad Deum, contra inconstantiam.

FILII, accedentes ad studium sapientiæ meæ, scitote inconstantiam periculosam infirmitatem esse. Trahitur hoc malum hæreditate Adæ patris vestri, qui per peccatum inconstans factus est. Hęc est conditio hominis, qui egreditur, & conteritur, & fugit velut vmbra, nunquamquè in eodem statu permanet. Vę peccatori, qui recessit a me, vera fortitudine, & firmamento suo, & ad horas singulas consilia mutat. Peccatum peccauit Ierusalem: propterea instabilis facta est. Migrauit à me, ferens secū inconstantiā cordis, & multitudinē seruitutis: & cùm regna multa peragrasset, non inuenit requiem. Vę columbæ, quæ ab arca recedit: quia in diluuio aquarum multarum, non inueniet, vbi possit requiescere pes eius. Sæpe serui mei, contra regulas prudentiæ iustorum, sana consilia, quae priùs elegerant relinquentes, peccant aberrantes à meliori proposito, quod inspirauerat illis clementissimus Pater meus. Citò fecerunt, obliti sunt operum eius, & non sustinue-

runt consilium eius. Et hæc est ratio, propter quam, parùm in schola mea proficiunt, quotidie incipientes ędificare, nec valentes consummare. Doleo vicem illorum, & vellem firmiter durarent in salutari consilio meo. Si ergo desideratis, filij, malum hoc grande vitare, recurrite ad me, totisquè visceribus inconstantiæ remedium implorate. Ego enim vici mundu m, & veni curare instabilitatem eius. Nequè vos frangat experientia huius mali, quo anima diù affecta, quasi luna mutatur, & ad singulos ventos, instar fluctuum maris commouetur. Ego enim congrego, sicut in vtre, aquas maris, & pono in thesauris abyssos. Et quando mihi placet, voco ad me discipulos meos, vt ambulent super aquas, tanquam super solidissimam petram. Constantes estote, & videbitis auxiliũ meum præsentissimũ super vos: dummodo fidelissimè statuatis, consilia à me inspirata in posterum sequi. Sinite iam in opiniones varias ferri, & propositum mihi placendi, quod arripuistis, vsquè ad mortem sustinete. Et ego cælesti fortitudine vobis adero, & firmabo super vos misericordes oculos meos.

Cap. VIII. Hortatur ad sacramenti pænitentiæ vsum.

SVMMVM malorum, filij chariſſimi, peccatum eſt, quod animæ vitam extinguit. Si ergo peccatis, cauete ne regnet in vobis peccatum, & feſtinate conuerti ad me, currentes ad balneum pretioſiſſimi ſanguinis mei. Ne probetis conſilia eorum, qui lætantur, cùm malè fecerint, & exultant in rebus peſſimis, nec remedium pænitentiæ requirunt. Nimiùm ſtulti, & audaces ſunt, qui Deum ad iracundiam prouocarunt, & æternæ pænæ reatum incurrerunt: & tamen, nihil de futuro cogitantes, comedunt, bibunt, & dormiunt, & ducunt in bonis dies ſuos. Mirùm eſt quomodo ſubitaneam, & improuiſam mortem non timent, qui fecerunt ſibi Deum inimicum. Quomodo non timent, ne ſicut viuentes, ſic in ira abſorbeat eos? Horrendum eſt enim, incidere in manus Dei viuentis. Certè hi fatui, præſentis vitæ amore capti, oderunt animas ſuas, quarum remedium non requirunt. Vos igitur filij, ſi ex humana conditione peccaueritis, ne differatis pænitentiam: ſed plan-

ctum, & triſtitiam,quę ſalutem,ſecūdùm Deū, ſtabilem operatur,aſſumite. Leproſi ſi eſtis, & morti proximi;abſtergite lepram balneo ſangui nis mei,per ſacramēti pænitētiae canalē decur rentis: & caro ueſtra reſtituetur,ſicut caro pue ri paruuli: & recuperata candida gratiae veſte numerabo vos inter dilectiſſimos filios meos. Nec tędeat vos humilis confeſſionis,qua in ani mo cōtrito,detegitis peccata veſtra:breui enim humiliatione, & verecundia aeternam vitam comparabitis. Certè modicum eſt, quod à vobis poſtulo, ſi conſideretis bona, quæ ibi proueniunt. Grauiorem profectò pæniten- tiam ego pro vobis egi, quàm vos ipſi: Si e- nim appenderentur in ſtatera peccata veſtra, & calamitas, quam ego veſtri cauſa pertuli; quaſi arena maris, haec grauior appareret. Properate ergo ad remedium veſtrum, & ego ſuſcipiam vos. Verba confeſſionis humilia, & feruentia proferte, qualia ſeruus meus Dauid de peccato admonitus protulit, dicens ex inti- mis praecordijs, Peccaui. Et ego transferam à vobis peccata veſtra: & effundam ſuper vos aquam mundam, atquè mundabimini ab omni- bus inquinamentis veſtris.Et propter conſcien tiae teſtimonium luctus veſter vertetur in gau dium: ſecundùm multitudinem quippe dolo- rum veſtrorum,quibus afflixiſtis corda veſtra, intimæ conſolationes meæ laetificabunt ani- mas ueſtras.

Cap.9.

Cap. IX. Hortatur ad ſacram communionem.

EGO æterna ſapientia ædificaui mihi domum humanitatis meæ, & vt facerem conuiuium pinguium medullatorum, miſcui vinum pretioſiſſimi ſanguinis mei, & poſui menſam, ita vt panis conuiuarum eſſet puriſſima caro mea. Et poſtquam inſtruxi lautiſſimum conuiuium, non quieui: ſed miſi ad plateas, & mœnia ciuitatis, ſeruos meos, & inſpirationes meas, vt cordibus hominum loquerentur, & dicerent: Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod miſcui vobis. Nunc autem pauci valdè ſunt, qui veſcantur vitaliſſimo pane meo, quaſi omnem ſaporem ſuauitatis non haberet: Viæ Sion lugent, eò quòd non ſit, qui veniat ad ſolemnitatem meam, qua corda caſta dilatantur. O quàm ſtulti ſunt Adæ filij, qui per eſcam mortui ſunt, & per eſcã viuificari nolunt. Quid eſt hoc? Quid optabilius, & ſuauius inuenire poſſunt, qui delectamenta mundi requirunt? Vbi eſt ſyncera fides, & purus amor, cuius nutrimentum, & fomentum, panis de Cælo miſſus, factus eſt? Certè facies Chriſtiani populi exuſta videtur, quaſi non eſſet triticum, & vinum: & pellis eius,

con-

consumpta carne, ossibus siccis adhæsit. Ventum est enim ad calamitatem magnam, eò quòd plurimi filij Ecclesiæ sponsę meę, semel tantùm in anno, panem vitę comedunt: & libertatis genus existimant, ad frequentem communionem non accedere. O stulti, & tardi corde ad credendum, & diligendum me. Nonne oportebat, quasi graue mortis supplicium timere, non amplius, quàm semel in anno, pane viuo refici? Quare ergo supplicium hoc ipsi Adæ filij sponte sua sibi sumunt, & fame mortalissima siccantur? Non est sanum consilium hoc: ingratissimo, & durissimo corde digna est alienatio hęc. Vos ergo filij, qui desideratis viuere propter me, frequenter manducate me. Aperite mihi penetralia cordis vestri, & intra viscera vestra meæ dulcedinis auida, recondite me. Dilatate os vestrum, & implebo illud: & extensis desideriorum brachijs amplectimini me: Certè tantus esse deberet dulcissimi panis amor, vt neque diebus, neque noctibus, ab altari, vbi seruatur sacramentum meum, recederetis: Solaquè ineuitabilis necessitas vos ab eo loco violenter abstraheret. Recedite ab eis, qui me derelinquunt, & recedentes à me, non in cælo, sed in terra scribuntur, quorum alius discedit in uillam suam, alius ducit vxorem, alius vadit ad Babylonicam negotiationem suam. Imitamini filios

primi-

primitiuę Ecclesiæ meæ vnanimes in domo, & sæpissimè communicantes in fractione panis, quo viuitur, & aperitur via ad immortalem vitam meã. Hæc sit negotiatio vestra: hæc sit sapientia, & fortitudo vestra: hæc sit delectabilissima exercitatio vestra. Accedite ad me, & inæstimabilem dulcedinem meam in ipso fonte gustate, & eritis leonibus fortiores, aquilis velociores, & facies vestra splendebit sicut sol. Et ego vobiscum habitabo: & splendoribus æternis, ac infinita lætitia, futuræ gloriæ prænuntia, implebo viscera vestra.

Cap. X. Hortatur ad officia misericordiæ.

INDVIMINI filij mei, viscera misericordiæ, & afflictis compati, & succurrere discite. Hæc est requies mea, vt per vos lassæ manus roborentur, & genua debilia confortentur. Pauperculis, & contritis corde, tanquàm mihi ipsi subuenite: & ego ipse, qui pauper fui in terra, quam dedi filijs hominum, retribuam ijs, qui in persona egenorum, honorauerunt me. Facite vobis amicos de substantijs vestris, vt recipiant vos in æterna tabernacula. Si ad mensam meam, in amplissimo regno meo, cùm principibus, sedere vultis; ne

come-

comedatis buccellam vestram soli: & inopes de velleribus ouium vestrarum calefiant. Benedictio perituri veniat super vos, & oculos viduæ expectare, ne sinatis. Et ego odorabor misericordiam magis, quàm intempestiuum sacrificium: & pro misericordijs pauperum, respondebit vobis iustitia redemptionis meæ. Attendite voces miserorum, quibus emollitur cor meum, & hospitalia, domosquè afflictorum, fame, & egestate pereuntium, cùm muneribus visitate. Væ crudelibus, quorum promptuaria sunt plena, eructantia ex hoc in illud & è fenestris elaboratis, sine compassionis sensu, prospiciunt nudos, & fame, ac frigore gementes filios meos. Viscera crudelia odiuit anima mea. Fugite crudelitatem: & super afflictos flete, & amplectimini pretiosa valde pignora mea. Accurrite velociter, & mittite eleemosynam in sinum pauperis: & ipsa subtilissimis vocibus, orabit pro vobis: & reportabit lętum nuntium firmissimæ spei, & cælestis letitiæ meę. Beati illi, à quorum conspectu pauperes nunquam desolati recedunt. Beati qui gemitus egenorum nunquam repellunt, nec importunitate vincuntur. Beati qui miserendo delectantur, quoniam mercedem magnam, mensuramquè bonam, & confertam, & coagitatam recipient; & cùm infinita consolatione, intrabunt in eternum gau-

dium

dium Clementissimi Patris mei.

Cap. XI. Hortatur ad tolerantiam, & remissionem Iniuriarum.

SI verè sapientes, ac beati esse desideratis, filij charissimi, scitote vos fore beatos, cùm homines vobis maledixerint, & exprobrauerint, & dixerint omne malum aduersùm vos, si patienter sustineatis, non reddentes malum pro malo, sed vincentes in bono malum. Hęc est altior mundo eruditio mea, quam docui discipulos meos, factus opprobrium hominum, & postrema abiectio plebis. Hæc est prudentia Iustorum sæpè notata in dulcissimo testamento, & Euangelio meo. Cùm enim essem honore infinito dignus (quasi vnigenitus à Patre, splendor gloriæ, & figura substantiæ eius) versus sum in parabolam ciuitatis regiæ, & sacerdotalis, quam dilexi. Veste alba, ad contemptum, indutus fui, & circumdatus purpureo vestimento; tenens sceptrum arundineum, & coronam dolore, & irrisione plenam. Descendi ad postremam vilitatem, & abyssi operuerunt me. Quis hic cognosceret filium Dei Altissimi, inter improperia innumerabilia, quę

quæ ceciderunt super me? Scriptum est: Vidimus eum, & non erat ei aspectus, neque decor, vnde nec reputauimus eum. Quid hìc dicam de ignominiosa comparatione Barabbæ, cùm Dei verbo, per quod facta sunt omnia? Quomodo optimates sanctæ Ciuitatis præposuerunt hominem seditiosum, latronem, & homicidam, Regi, Redemptori, & Deo suo? Sed neque hic opprobria mea cessauerunt: adhuc enim morienti caput agitantes insultabant, vt saturatus opprobrijs interirem. Et tamẽ in omnibus his irrisionibus, quibus aduersùm me loquebantur, qui sedebant in porta, non me vlcisci cogitaui, sed cor mitissimum exhibui, & infiniti amoris ostensione pro irrisoribus sanguinem meum, & supremas intercessionis voces ad Patrem misi. Hoc est exemplar, quod imitari debetis, filij, vt iniurias patienter feratis, & remittatis vnusquisque fratri suo, de cordibus vestris. Bibite mecum calicem improperij datum à me vobis in mensura: & opiniones hominum pro nihilo ducite. Quid interest, si vani homines malè de vobis sentiant, aut loquantur? Nunquid propterea delebo vos de libro vitæ, & honoribus æternis expoliabo? Si hominum contemptum mecum hilari vultu feratis, filij mei, nomen vestrum requiretur à generatione in generationem, laudesque vestras suauissimè pronuntiabit Ec-

cle-

clesia. Et ego in regeneratione, cùm venero in Maiestate, celebrabo clarissimas victorias vestras.

Cap. XII. Monet patientiam internæ desolationis.

SVPER flumina Babylonis, in captiuitate dura, longè à dulcissima Ierusalem, ciuitate vestra, sedetis, filij mei. Quocircà ipsa exilij vestri ratio postulat, vt internas desolationes patiamini suspirantes ad libertatem filiorum Dei, qui iam lętantur in Ecclesia magna, quæ sursum est. Neque rationi consonum esset, cælestis patriæ priuilegia in terrę incolatu, habere velle. Propter quod, Iusti mei, quos ego in charitate perpetua dilexi, quamdiù mortali vita viuunt, alternis consolationibus, & desolationibus exercentur, vt multiplices coronas acquirant. Certè Paulus seruus meus, non erat semper ut Beniamin adolescentulus in mentis excessu, ut in tertio Cælo audiret arcana uerba, & potaretur torrente uoluptatis meę: Sed frequenter mortificabatur tota die, æstimatus sicut ouis occisionis, grauatus supra uirtutem, ita ut tæderet eum etiam uiuere: Hæc est uicissitudo electorum, qui nunc ascendunt usquè ad Cælos,

nunc descendunt vsquè ad abyssos, & anima eorum desolatione tabescit. Ex quo apparet, quàm malè de me loquantur aliqui serui mei, qui statim ac ariditate vexantur, omnem patientiam abijciunt, & murmurant aduersùm me. Nonne omnia tempus habent, & diuersum est tempus lætitiæ à tempore luctus? Quem electorum meorum non exercui, vt viderem, an puro corde sequeretur me? Quoties distuli, & probaui Dauid amicum meum, factum ad exemplar cordis mei? Mirabile est seruos meos, qui semel gustarunt suauitatem meam, tempore derelictionis non lætari, & exultare in me memores vberum meorum super vinum. Absit à vobis, ò filij, deiectio, & infidelitas hæc, ne sitis è numero illorum, qui confitentur mihi tantummodo, cùm benefacio eis: sed intima gratitudine, tàm desolationem, quàm consolationem, numerate inter magna beneficia mea: & tàm nocte, quàm die cantate inæstimabiles misericordias meas. Ego noui quid expediat vobis: nunc vos reficiam ad duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmas in Elim; nunc inter deserti arenas, vos sitire patiar, vt quæratis, & diligatis me. Probabo vos filios meos, & examinabo, sicut examinatur argentum, ex quo formantur vasa electionis, ad ministerium templi mei. Et postquam vos, modico tempore, probauero, recorda-

bor vestri, miserans adolescentiam vestram, & laudans fidem, & charitatem desponsationis vestræ: quia fidelissimè secuti estis me in deserto ariditatis, in terra, quæ non seminatur.

Cap. XIII. Docet diuersos motus naturæ, & gratiæ.

CONSIDERATE vos ipsos, filij mei, qui, quasi Rebecca, duos populos bellantes in vtero vno portatis: vt animales affectus spiritui subijcientes vocemini, & sitis pacifici filij Dei. Natura quærit exaltari, & ambulare, sicut vanæ filiæ Sion, extento collo; ad ostensionem vanitatis suæ. Gratia quærit humiliari sub potenti manu Dei, & hominibus vilis apparere. Natura cupit diuitias, & commoditates, vt inueniat consolationem: Gratia cupit inopiam, & incommoda, renuens in hoc mundo consolari. Natura quęrit occasiones vanè, & superfluè loquendi, vt hominibus placeat. Gratia quærit occasiones tacendi, vt soli Deo probetur. Natura desiderat familiaritatem, & conuersationem hominum. Gratia desiderat solitudinem, & absconditam communicationem meam. Natura optat curiosa, & noua semper scire, ac inue-

nire. Gratia optat simplicem, & castam eruditionem meam. Natura appetit dulcia, & lauta conuiuia. Gratia requirit vilia pauperum alimenta. Natura cupit diù viuere. Gratia putat lucrum, citò mori. Natura odit psalmodiam, vigiliam, & orationem. Gratia lætatur Ecclesię cantu, nocturnis suspirijs, & orationibus. Ecce filij, quàm longè discrepant natura, & gratia. Certè sicut exaltantur Cęli à terra, sic exaltantur vię meę à vijs vestris. Vos ergo, si desideratis eò ascendere, quò ascendit diuina gratia mea, vt fons aquę salientis in vitam æternam; motus naturę corruptæ reprimite, & legem spiritus mei purissimo corde seruate. Exercete gladium spiritus, quod est verbum Dei, & animales affectus viriliter resecate. Estote filij columbę deargentatæ, cuius præmia, posteriore tempore ventura, sunt in pallore auri, quo gratiæ merita, in regno meo remunerantur. Recedite ab ædificatoribus Babel, cuius culmen numquam pertinget in Cælum. Ego enim descendam, vt videam ciuitatem, & turrim, quam ędificant filij Adam, naturæ motibus incitati: & confundam linguas, & cogitationes eorum, oppositas mansuetudini meæ. Vacate potiùs, & sine strepitu malleorum, ædificate taciti ruinas Ierusalem, quas per gratiam meam, implere desidero. Discernite in vobis ipsis, quid

gratiā suggerat contra naturam. quasi exploratores vigiles in turri Libani, quę respicit contra Damascum, Vrbem inimicam, almæ Ciuitatis meæ. Et ego vos instruam inuicta fortitudine militię meę; & habebo inter dulcissimos filios meos.

Cap. XIIII. Monet studium, & amorem sacræ scripturæ.

DOLEO vicem sapientum mundi, ò filij mei, quia tanquàm multa febre phrenetici, vt sitim sciendi expleant, plurimas hominum doctrinas cùm labore, & anxietate discunt, & sanctos, castosquè libros meos, solatio habere nolunt. Colunt terram sterilem spinas, & tribulos germinantem; vnde alienatio mentis, & stimuli conscientiæ nascuntur, & paradisum Eden, vbi crescit arbor scientiæ boni, & mali, & lignum vitæ consurgit, suauissima cultura operari, & custodire non curant. Quid sibi vult amentia hæc? Quid quærunt imitatores Cain profugi, & vagi in terra aliena? Currunt, atquè discurrunt, per humanas disciplinas, & euoluunt multa volumina, in quibus nulla fit mentio mei; quasi non

audierint Iesum Christum Dei virtutem, & sapientiam esse; & scriptura sancta spiritum vitę contineri. Mirùm est hoc, homines christianos, qui nouerunt, vbi sapientia inueniatur, & quis sit locus intelligentię, scholam meam deserere, quam Reges, & Prophetæ cupierunt. Vos autem filij, qui de spiritu vitali meo viuere, & tanquàm lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, fructum in tempore suo reddere desideratis, miti corde legite, & meditamini fidelia testimonia mea; quorum declaratio intellectum dat paruulis, & simplicibus, cùm quibus est secreta sermocinatio mea. Quęrite suppliciter, & inuenietis: pulsate constanter, & aperietur vobis sensus ad capienda melle dulciora, & mundo altiora eloquia mea. Postulate in fide, nihil hęsitantes de infinita bonitate, & suauitate mea. Clamate ad me, & exaudiam vos: & ostendam vobis grandia, & firma, quę ignoratis; replebitquè scientia mea pectora vestra; Et apparebit vobis formosissima lux è Cęlo, qua suspendemini admirantes altissimam sapientiam castitate, & simplicitate sermonis mei velatam, vt mundis corde, & humilibus reueletur. Ingrediemini in absconditos sensus spiritus mei, qui scrutatur profunda Dei: & egrediemini pinguiores, quàm antea, à pascuis dulcissimæ sapientię; quam è puteo alto mei cordis hauriėtis.

Cap. 15.

Cap. XV. Hortatur ad quærendum magistrum vitæ spiritualis.

NE innitamini prudentiæ vestrę filij, quàmuis multa didiceritis: Sed imitamini sponsam meam innixam super dilectum suum. Multos seduxit nimia æstimatio sui; ita vt altum saperent, nec dignarentur senum, & expertorum iudicium sequi. Iusti verò, & mites corde nihil sibi fidentes, multa sollicitudine quærunt magistros, non prurientes auribus; sed qui vel corripiant, & increpent in misericordia, vel instruant in spiritu lenitatis, iuxta regulas absconditę sapientiæ meæ, quam omnes de se pręsumentes ignorant. Propter hoc filij, qui erratis ab vtero, ne placeatis vobis ipsis, in ea scientia, quam in scholis fortasse comparastis: sed statim, ac mihi seruire incipitis, existimate vos indigere, vt doceamini, quæ sint prima elementa exordij sermonum Dei: & in hac sententia perseuerate. Opinentur alij, quod volent, & se sapientes esse confidant: Vos autem propriæ cognitioni studentes recordamini patris vestri primi Adam, qui cùm in honore esset, non intellexit, & ad

ſecundum Adam, qui eſt Dei virtus, & ſapientia, humiliter recurrite. Et ego per ſeruos meos, quos illuminaui ſplendore ſapientię meę, docebo vos viam prudentiæ, vt ſuper omnes mundi doctores intelligatis. Oſtendam vobis, vbi cubem in meridie: ne uagemini poſt greges ſodalium meorum, qui perſonam meam fingunt, ſed nō mores meos repræſentant. Deducā vos per vias rectas, & à longè oſtendam vobis regnum Altiſſimi Patris mei: vt ſciatis à viæ principio, quò dirigenda ſint primogenita deſideria veſtra. Non relinquam hominem nocere vobis, ſub ſalutari vmbra alarum mearum, per deſertum vitæ mortalis, ambulantibus: & ero vobis me ductorem ſequentibus, ſicut Aquila prouocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans. Hæc eſt lex fidelitatis meæ, vt nunquam deſeram humiles corde, qui voluntatem meam de ſeruorum meorum ore requirunt: & eò ipſo, quòd ſibi diffidentes alieno iudicio ſubduntur, faciliùs, & breuiùs eos ad perfectionem chriſtianam inæſtimabili lucro, & intima conſolatione perducam. Hanc igitur inſtructionem meam filij, ſtudioſiſſimè arripite, & ſuauiſſimæ diſciplinæ meæ honeſtatem, & ſecuritatem amate.

Cap. 16.

Cap. XVI. Oſtendit diſcrimen vitæ Iuſtorum, & impiorum.

EGO quos amo, caſtigo, & tanquàm aurum in fornace tribulationis probo. Vaſa enim electionis ſunt, quę igne examinantur. Reſpicite ſeruos meos, quibus dedi potum in lachrymis in menſura, & videbitis illos nouiſſimos tanquàm morti deſtinatos, è quibus alij ludibria, & verbera experti, alij vincula, & carceres paſſi, alij per medium ſecti, & in occiſione gladij mortui ſunt. Alij fugientes de ciuitate in ciuitatem, alij in ſolitudinibus errantes, alij in maris inſulis abſconditi, oſtenderunt ſe peregrinos eſſe ſuper terram, vt hęreditatem filiorum Dei in Cęlo poſſiderent. Quòd ſi ego interdum non reliqui virgam peccatorum ſuper ſortem iuſtorum, ne electi mei tribulationis magnitudine ſuperati, extenderent ad iniquitatem manus ſuas; non ideò putare debetis, me nolle electos meos laboribus, & anguſtijs exerceri. Stulta enim cogitatio eſt hæc: nequè decet infinitam bonitatem meam, ſeruos meos dilectiſſimos tot coronis priuare, & gloriam meam diminuere. Certè quò chariores mihi ſunt, eò grauiùs eos tentari permitto, &

to, & velut iratus repello, ſicut repuli Iſrael ſeruum meum; ſemen Abraham amici mei. Quod adeò verum eſt, vt non ſolùm eos tentari ſinam, ſed & ego tentem eos, vt virtus tentata reſplendeat, & reſpondeat victoribus meis cras iuſtitia mea. Hæc eſt nota iuſtorum, vt ducant vitam amaritudine plenam, & inebrientur abſynthio, qui bibituri ſunt vinum dulciſſimum in regno Patris mei. Peccatorum verò vita contraria eſt. Ipſi enim, quorũ ſpes in terra poſita eſt, in labore iuſtorum hominum nõ ſunt, & cùm hominibus pijs nõ flagellantur. Nõ eſt ruina maceriæ, nequè tranſitus, nequè clamor dolentium in domibus eorum. Oues eorum fætoſæ, abundantes in partubus ſuis: boues eorum craſſæ. Omnia eis ad nutum ſuccedere videntur, & vana lætitia filij eorũ exultant. Hæc eſt pars impiorum, qui ſeruantur ad pænã. Hæc ſunt vaſa iræ apta ad interitum, quæ ſuſtineo in multa patientia: vt oſtendam diuitias gloriæ meę, in vaſa miſericordiae, quae pater meus pręparauit in gloriam. Propter quòd moneo vos filij mei, vt gloriemini in tribulationibus, tanquam in ſalutis aeternae ſignis, ſcientes quoniam tribulatio patientiam operatur, patientia verò ſpem, ſpes autem adoptionis filiorum Dei non confundit, ſed exhilarat conſcientiam, & generat fortitudinem ad viam mandatorum, cùm exultatione currendam. Currite

rite

rite ergo filij, per dolores, & sudores: vt labores manuum vestrarum suauissimo sapore plenos, in regno meo manducetis.

Cap. XVII. Describit mortem iusti.

ECCE quomodo moritur iustus, & nemo considerat, cùm consideratio, & suauis valde, & ad conuertendas animas efficax sit. Certè iustus, si morte praeoccupatus fuerit, in refrigerio erit, non solùm postquam intrauerit in gaudium Domini sui, sed etiam in ipso transitu mortis, quae est vltima rerum terribilium. Cùm enim ipse mortem benè viuendo superauerit, non tanget illum tormentum mortis, licèt videatur oculis insipientium mori. Tunc quippè, postquàm hyems transijt, imber abijt, & recessit, ver nouum ęternae consolationis incipit apparere: & dum auditui eius, per bonum nuntium, ego do gaudium, & laetitiam, exultant ossa tamdiù humiliata, & vehementer concupiscit in atria mea. Tunc videt, quàm bona fuerit negotiatio eius, & laetatur super bona opera sua, sicut qui inuenit spolia multa. Tunc sentit, quàm vera fuerit vox, quam audiuit Ioannes seruus meus de Cęlo dicentem sibi: Beati mortui, qui in Domino

mino moriuntur: & ex intimis medullis exultat, cùm ijs, qui ad cænam Agni vocati sunt. Tunc animæ laboribus,& tentationibus probatæ,atquè repulsæ,loquor ad cor dulcissimè,& amantissimè dicens:Surge, propera, amica mea, columba mea, & veni. Iam satis pugnatum est in terra inimicorum: Veni iam coronaberis, & possidebis, quem diù desiderasti. De torrente laborum bibisti in via: propterea exaltabis caput, & omnem terrã solidissimam, quam conspicies, tibi dabo. Modicùm laborasti, atquè fleuisti: in æternum requiesces, atquè ridebis. Iam transierunt nubila vitę laboriosę, atquè sollicitę, respice serenitatem Cæli, & candidissimam lucem apparentem tibi. Ne formides à facie inimicorum obsidentium te, quia ego tecum sum, vt liberem à tauris pinguibus sponsam meam. Egredere iam de carcere corporis, vbi tandiù inclusa fuisti, vt fruaris pretiosissima libertate ciuitatis meæ. Veni, vestieris purpura, & bysso, filia Sion, quæ prudentiam iustorum didicisti, & omnem ornatum sęculi contempsisti propter me. Diligo te, sponsa, sicut animam meam: ne timeas, quia ab ęterno amaui, & elegi te. Veni dulcissima electa mea, & ponam in te regium thronum, & delitiosissimum reclinatorium meum; concupiui enim ego Rex Pacificus suauissimum decorem tuum. In hunc modum,

dum, filij mei, recipio in pace venientem de militia animam Iusti, quasi charissimam prædam meam. Cogitate vos huius consolationis magnitudinem, & per bona opera vitæ, ad bonam, & beatam mortem properate. Omnes quantumuis peccatores, benè mori vellent (sicut infęlix Balaam) dicentes: Moriatur anima mea morte Iustorum: & fiant nouissima mea horum similia. Sed non erit benè in extremis ijs, qui optant extrema iustorum, & non curant obseruare principia. Sequimini me dum viuitis, o filij, & ego vos morientes, vt fidelissimus adiutor in opportunitatibus, visitabo.

Cap. XVIII. Describit mortem peccatoris.

EXISTIMANT homines peccatores, me peregrè profectum nunquam rediturum, vt ponam rationem cùm eis. Stulta nimis est persuasio hęc, cùm statutum sit omnibus hominibus semel mori. Citò veniã reddere vnicuiquè secundùm opera eius: & sicut nullum opus pietatis sine pręmio relinquam, ita nihil impietatis inultum remanebit. Veniet nox, in qua nemo potest operari: quando iubebo ministris meis, vt seruum nequam, crudelem in

con-

conseruos suos, & ingratum innumerabilibus misericordijs meis, mittant in tenebras exteriores. Vę impio in malum. Væ horæ illi extremæ, in qua peccatoris anima adultera in vmbram mortis, & horrorem sempiternum præcipitabitur. Erat in terra defixa, vbi capiebat prohibita solatia sua, immemor angustię superuenturæ: & auellitur de tabernaculo suo fiducia eius, & calcat super eam, quasi rex, interitus. Tunc dicit illi cor suum immenso pondere iniquitatis oppressum: Vide quia malum, & amarum est, reliquisse te Deum tuum, & non fuisse timorem eius apud te. Iam non superest locus pænitentiæ, & peccata tua, terrorésquè Dei militant contra te. Quid profuit tibi iactantia, & color mundanę gloriæ, quam quæsisti? Ecce omnis voluptas tua in amaritudinem versa est; & deuorat pulchritudinem cutis tuæ primogenita peccati, mors. Respice canes multos latrantes, & rabie incitatos, qui te circumstant, vt te prędam suam inferorum faucibus detrudant. Hęc, & similia suggerit cor hominis iniusti malè morientis: qui antequàm expiret, cruciatum inferni in ipso lecto præsentit. Et ego æquissimus Iudex impio morienti sic respondeo: stultè egisti infælix homo, cùm recessisti à me. Multiplicasti delicta, quasi nunquàm moriturus: nemo nunc eripiet te de manu mea.

Quando videbas furem, & currebas cùm eo,& cùm adulteris portionem tuam ponebas: Quando os tuum aduersùs innocentes abundabat malitia, & lingua tua concinnabat dolos: ego patienter sustinebam, vt te longanimitate mea, ad pænitentiam prouocarem. Tu verò odisti disciplinam meam, & proiecisti sermones, & inspirationes meas retrorsùm: & secundùm duritiam tuam, & impænitens cor, thesaurizasti tibi iram in diem iræ, & iusti iudicij mei. Recurre nunc, in angustia mortis ad Deos tuos, in quibus habebas fiduciam. Surgant, & opitulentur tibi, & in necessitate te protegant. Hoc est iudicium, & sors hominis extra gratiam meam morientis, qui sua impietate constringitur, & damnatur. Quocirca qui habet aures audiendi audiat, & tanquam reus ingemiscat: vt me quasi iudicem in vita sustinens, in agone mortis, quasi clementissimum patrem inueniat.

Cap. 19.

Cap. XIX. Hortatur IESVS CHRISTVS ad considerationem vitæ suæ.

DESOLATIONE desolata est omnis terra, o filij, quia nullus est, qui recogitet corde, & consideret opera mea, quibus saxa mouentur. Certè christiani omnes, totius vitę meæ exempla deberent attentè meditari; vt prudentiam iustorum ediscerent, & viam ciuitatis supernæ inuenirent, in loco horroris, & vastæ solitudinis. Sed pręter paucos absconditos, & abiectos seruos meos, qui in toto corde suo exquirunt me; vix inuenitur, qui delectetur consideratione vitæ, & operum meorum, in quibus lucet candidissima lux sapientiæ, & dulcissima misericordia mea. Illi verò pauci serui mei, quibus dulcescit meditatio mea, siue pueri, siue iuuenes, siue senes sint, enituntur prouidere me semper in conspectu suo: Vt faciant omnia opera sua secundùm exemplar, quod in monte perfectionis eis monstratum est. Audierunt, decreuisse ęternum Patrem meum, electos suos, quos prępsciuit, & prædestinauit, conformes fieri imagini

filij sui, vt sim ego primogenitus in multis fratribus: & tota fortitudine sua, conantur honestissimam formam meam imprimere visceribus suis. Beati certè sunt hi amici mei, qui non sola consideratione, sed imitatione quoquè in seipsis repręsentant innocentissimam vitam meam. Propter quod filij mei, estote sapientes, & hunc librum vitæ, statis horis, legite, atquè relegite. Hæc sit perennis exercitatio vestra omnibus doctrinis altior, & omni thesauro pretiosior: quæ ad omnem euentum cofirmabit humilia, & casta corda vestra. Legant alij curiosas, vel vanas terrenorum regum historias, è quibus occasionem suæ vanitatis, & damnationis eliciunt: Vos verò auidissimè studeatis historiæ meę, quæ mites animos, & æternæ salutis desideria creat. Et ego pijs affectibus vestris misericorditer respondebo: & extincto mundi desiderio traham vos in funiculis humanitatis meæ: vt dum visibiliter me cognoscitis, præsentissimo auxilio meo, in rerum inuisibilium amorem rapiamini: & de suauissima consideratione vitæ meæ in diuinitatis notitiam, vbi fons æternæ consolationis manat, ascendatis.

Cap. X X. Monet contemplationem diuinarum perfectionum.

BEATI mundo corde, quoniam ipſi in cęleſti patria Deum clarè videbunt, & in vita quoquè mortali, formoſa valdè luce mea illuſtrabuntur, vt quod maius omnibus eſt, purgato mentis oculo cognoſcant. Hæc eſt pars magna ſapientię iuſtorum, qui reſpuentes omnem mundi ſollicitudinem, inæſtimabili ſuauitate, ſpectacula æterna, & inuiſibilia contemplantur; vt ad infinitam bonitatem, ac pulchritudinem meam, benè affecti, omnem gloriam hominum deſpiciant, & ex toto corde me diligant. Hæc eſt prudentia, quam fortiſſimi milites mei, abnegatione ſui, & eleuatione mentis, ſupra omne, quod videri poteſt, compararunt. Hic eſt theſaurus abſconditus, quem qui inuenit homo; vadit, & prę gaudio illius, vendit omnia, quæ habet, donatquè pauperibus, & promptiſſima voluntate ſequitur me. Propter quod, filij mei, ſi deſideratis cognoſcere, & me, & clementiſſimum Patrem meum, abijcite curas alias, & à finibus Tyri, & Sidonis, vbi auditur ſtrepitus negotiatorum mundi, ad montem Viſionis, ci-

tò recedite. Scitote, quia non habitat bonum in carne veſtra: & proinde ab ea quoquè diſcedite, & ſenſuum officia parcè permittite: Vt ad verticem Phaſga, erectione cordis aſcendentes, exploretis à longe terram æternæ promiſſionis, vbi guſtatur fructus paradiſi mei. Surgite ſuper vos ipſos, & quantum fert humana fragilitas, oculos mentis in candore lucis æternę figite. Contemplamini infinitam Maieſtatem, & ſuauiſſimam pulchritudinem formę Dei, quam poſtquàm probati fueritis, viſuri eſtis. Aperite penetralia cordis, & viſcera veſtra, ad potum aquæ puriſſimæ, è fonte viuo manantis, dilatate, Ego vos in ſummitate Horeb erudiam, & per interualla, feſſos recreabo: vt diſcatis quia melior eſt dies vna, vel etiam hora vna in atrijs meis, ſuper millia. Ardebunt coram me corda veſtra, quaſi lampades ignis, atquè flammarum: & fortiſſimus amor meus vincet fragilitatem veſtram. Scio quia (vt olim Iacob ſeruus meus, cui fuit nomen Iſrael) ſtrictiſſimo amplexu tenebitis me, nequè recedetis, donec dulciſſima benedictione mea roboremini. Huc filij mei, per labores, & agones aſpirate: & extenſis brachijs deſideriorum, ad ſuauiſſimæ Sionis altitudinem, per arctam viam aſcendite.

Cap. XXI. Hortatur ad pacem cordis quærendam.

BEATI pacifici, quoniam dulcissimo nomine, & inæstimabili consolatione, filij Dei vocabuntur: nequè vanè vocabuntur, quia per adoptionem infinita consolatione plenam tales erunt. Omnia in eis pacifica sunt: quia & anima, & corpus conuenerunt in vnum: & omnia pro captu suo, sitiunt ad Deum fontem viuum. Hæc est pax pretiosissima, quam dedi, & fidelissimo testamento reliqui discipulis meis quos mundus odit, & tanquàm hostes suos persequutus est. Hæc est pax, qua electi mei gaudent in cælo, & pauci aliquot in terra: quia conuersatio eorum in Cælis est, & thesauros suos in cælo condiderunt. Pax hæc tàm longè est à filijs huius sæculi, quàm longè est à peccatoribus salus. Non enim est pax impijs, quamuis illam sollicitè requirant, dum illicita desideria sua explere conantur. Pax vera Iustorum priuilegium est; quia vnicè diligunt immaculatam legem meam, & non est illis scandalum. Ego Rex Pacificus, cui tributa reddunt omnia corda nobilia in Cælo, & in terra, auctor sum pacis huius, quam mundus non cognouit. Abyssus sæculi dicit, Non est in me,

& ma-

& mare negotiorum mundi loquitur, Non eſt mecum. Perditio inferni, & mors dixerunt, Auribus noſtris audiuimus famam eius. Certè beati ſunt, qui pace mea fruuntur, quæ ſuperat omnem ſenſum, & omnes mundi honores, diuitias, & voluptates. Vos ergo filij, inquirite pacem hanc, & perſequimini eam: contemnite omnes theſauros regum terrenorum, & omnes negotiationes filiorum Agar; vt ad eam peruenire poſſitis. Humilitatem, & manſuetudinem meam diſcite, ne perturbemini varijs euentibus rerum: & ego qui humilia corda nunquam deſpexi, poſtquam vos probauero, ita vt nauis veſtra penè mergatur fluctibus, imperabo ventis paſſionum, & tentationum, vt requieſcant: & fiet tranquillitas adeò magna, vt admiremini dicentes: Quàm bonus, & potens eſt Altiſſimi filius, quia mare, & venti obediunt ei? Si veſtra non curetis, ſed in me omnem ſollicitudinem proijciatis, dabo vobis dilectis meis ſomnum cùm vigilia cordis benè cohærentem: vt inter mundanas varietates ſecurè quieſcatis, habentes ibi fixa corda, vbi vera ſunt gaudia. Diligite me totis viſceribus, & pręter me, nequè vitam, nequè mortem, nequè honorem, nequè infamiam ęſtimate, & orietur intra vos iuſtitia, & abundantia pacis, donec à ſua varietate auferatur luna: Hæc eſt hæreditas filiorum Dei. Hæ ſunt

opes regum, qui mecum sine fide regnaturi sunt: quas præparaui humillimis, & mansuetissimis electis meis, in sancta Ciuitate mea.

Cap. XXII. Hortatur ad gratiam humiliter occultandam.

FILII, fugite vanam ostentationem gratiæ meę; nequè narretis cùm iactantia, quasi gratias agentes, quòd ieiunetis bis in sabbato, & opera bona faciatis. Væ illis, qui pleni sunt sermonibus, quos coarctat spiritus vteri sui: quorum venter est, quasi mustum absquè spiraculo, quod lagunculas nouas disrumpit. Hæ Virgines fatuæ non diù habebunt oleum deuotionis, & spiritualis letitię in vasis cordium, secretum meum custodire nolentium. Melius consilium est, gratiam meam humilitatis pallio tegere, & in abscondito lætari mecum, in secreta voce exultationis, & confessionis, qua conseruatur, & crescit misericordia mea. Cauete singularitatem, qui simul viuitis, & communes actus, sine affectatione, & signis nouitatis frequentate. Estote vnanimes in domo mea, quæ similitudine a-

ctuum

ctuum exteriorum, & æqualitate decoratur. Castra Dei sunt hæc,& tentoria Israel pulchra, & ordinata: ne prætereatis ordinem, vt præ alijs appareatis. Certè si ambulaueritis in magnis, & in mirabilibus super vos:sicut puer ablactatus iacet tristis in genibus matris suæ: sic & vos, priuati dulcissimo lacte deuotionis, decumbetis in gremio Ecclesiæ genitricis vestrę, ac sponsæ meæ. Hæc est enim iusta retributio vanæ, & singularis ostentationis eorum, qui conseruare nesciunt suauissimum manna meum. Intelligite quæ dico filij, ne fiant corda vestra, sicut vter in pruina, qui humore siccato, gelu constringitur: & efficiamini inepti ad requirendam faciem meam. Beatus vir, qui semper est pauidus, etiam cùm abundat consolatione mea: ipse enim per gratiam meam augebit incrementa frugum iustitiæ, & lętitiæ, quæ bonę conscientię testimonium est. Filij, in terra inimicorum, & latronum habitatis; ne portetis thesauros publicè in via; sed studiosissimè abscondite illos, & coram solo Patre meo, merita vestra multiplicate. Et Clementissimus Pater meus, qui videt in abscondito, reddet vobis coronas immortales infinita consolatione plenas: quę æstimatione mea, omnem mundi gloriam, & opulentiam superabunt. Hæc sit prudentia vestra, qua mundi sapientes seducatis, vt seductores, &

veraces: sicut qui ignoti, & mihi cogniti: sicut nihil habentes, & in sacrario cordis clauso, omne bonum possidentes: & gratia mea pleni, ad beatissimam lucem gloriæ, festinantes.

Cap. XXIII. Ostendit in nullo bono esse gloriandum.

CONSIDERATE filij, misericordias meas, quæ confitentur mihi, & mirabilia mea; quæ feci filij, hominum. Omne donum quantumuis paruum, aut magnum, desursum est, descendens à Patre luminum, qui gratis vocauit vos in admirabile lumen suum. Non enim vos priùs dilexistis eum, sed ipse prior amore fidelissimo dilexit vos, & cælesti gratia sua preuenit vos, & circumcidit præputium cordis vestri, vt diligeretis eum totis affectibus, & viribus. Et ego Vnigenitus filius eius dedi vobis potestatem filios Dei, pretiosissima adoptione fieri, non expectans à vobis præueniri. Non enim vos me elegistis, sed ego gratuitò elegi vos, ante mundi constitutionem: vt essetis sancti, & immaculati, consortes infinitæ Iustitiæ, & puritatis meę. Gratia mea estis quicquid estis; & nihil habetis quod à dulcissimo Deo fratre, & amico vestro non acceperitis: & per me habetis accessum,

ad

ad æternum Patrem meum : à quo omnis paternitas in Cælo, & in terra nominatur, & omnis pius affectus originem trahit. Per me non ardetis iam igne sempiterno, quem meruistis; & per me habetis spem incedentem vsquè ad interiora Dei, quam ego impressi visceribus vestris. Per me à gratia in qua statis, non excidistis; & versa non est in luctum inæstimabilis lętitia vestra. Cùm ergo sine me nihil possitis facere, & ne vnam piam cogitationem habere valeatis: cauete ne bonis operibus, quę ex gratia mea facitis, exaltemini, & vanè vobis tribuatis altissimam gloriam meam. Cogitate, quid de se senserint charissimi amici mei, quorum memoria glorificor, & delector. Certè Abraham seruus meus, cui peculiaris amicitię signum dedi, vix de se aliud æstimauit, quàm quòd esset puluis, & cinis. Dauid verò electus meus, ex humili loco vocatus, paruulus fuit in oculis suis: nequè vnquam sibi tribuit misericordias meas, quas in organis lætitiæ, die, noctequè cantauit. Ne furemini laudem meam: sed laudis hostias, super altaria cordium, in simplicitate multa sacrificate, Agnoscite, quid ex vobis sitis, filij Adæ, & adoptionem filiorum Dei, castis oculis, & puris manibus celebrate. Et placebit mihi sacrificium laudis, sicut dies sæculi, & sicut anni antiqui, quando pauci illi famosi amici

mei,

mei, toto corde, quæſierunt faciem meam, & recenſebo vos inter maiores natu electiſſimi populi mei.

Cap. XXIV. Docet vitam hanc eſſe Iuſtorum exilium.

EX quo peccauit Adam pater veſter, filii chariſſimi, & malè vſus eſt amæniſſimo paradiſo, in quo poſui eum, vt operaretur, & cuſtodiret illum, cępit ipſe cùm filijs ſuis exul eſſe, & in regionem longinquam proficiſci. Sed regionem hanc laboribns, & anguſtijs plenam peccatores, quaſi patriam ſuam diligunt: & corda ſua terrę affigentes, requiem, & diuturnam habitationem in exilio requirunt. Iuſti verò, & electi mei, ſcientes ſe in terra aliena, ob peccati pænam, habitare, multis lachrymis, & ſuſpirijs lamentantur aduerſam ſortem ſuam: & organa letitiæ è ſalicibus Babylonis ſuſpendentes nullam conſolationem admittũt. Sunt ſimiles Ioſeph ſeruo meo, quando deſcendit in Aegyptum, & amico meo Iacob, quando fuit accola in terra Cham. Barbara, & inhumana eſt generatio Adæ, iuſtis meis, quorum lingua, quaſi peregrina in mundo non intelligitur. Exercentur dura ſeruitute, tanquàm homi-

homines nati ad laborem : nequè calicem aquæ frigidæ gratis inueniunt. Vultus, & habitus, & mores longè diuersi sunt à filijs huius sæculi sponte in terra viuentibus, qui seruitute delectantur. Propter quod, ingemiscunt grauati, dolentes maximè, quia incolatus nimis prolongatus est. Clamant ad me quotidie, quasi pulli coruorum, vagantes eò quòd non habeant cibos: & sicut mercenarij expectantes finem operis sui. Expectant lucem, & non vident, nequè ortum surgentis auroræ: eò quòd sæculi noctem tenebrosus turbo possidet; vt diutiùs exerceantur, & considerent, quàm infælix sit conditio derelinquentium me: & suspirent ad dulcissimam patriam, & charissimam libertatem suam. Beati, qui se exules esse cognoscunt, & magnificas domos in terra non sua ædificare nolunt: quia cęlestem sapientiam hanc ad discernendum, & iudicandum, caro, & sanguis non reuelauit eis, sed Altissimus Pater meus, & suus, qui in cælis est. Non adhærebit terrę cor illorum, nequè spem suam in principibus ponent. In curribus, & equis non confident: nequè dicent obrizo; fiducia mea es. Non erunt tributarij Pharaònis: nequè solatia parùm casta sequentur. Vos igitur filij, hęc attendentes, futuram inquirite Ciuitatem, & Chananæorum regum consortia, atquè palatia diligentissimè vitate. Operi quid

pe,

pe, & labori vestro merces magna reposita est.

Cap. X X V. Hortatur ad feruens desiderium summi boni.

OMNIA sub sole transeunt, charissimi filij, & cor hominis infiniti boni capax sedare non possunt. Solus ego, qui sum ipsum bonum infinitum, cor hominis explere valeo, quod per diuinam fidem meam didicistis. Experientia quoquè sollicitudinis, quam patimini conuincit vos: quia nunquàm cor vestrum in quantalibet affluentia dicit, satis est: quamuis omnia mundi bona vtilia, & honorifica, & delectabilia possideatis. Attendite reges terræ semper inquietos, & meliora bona sollicitè quærentes, & audite iam disciplinam meam. Rex erat fidelissimus seruus meus Dauid, & oblitus regni sui, ardentissimè canebat: Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Nequè vnquam sitis illa sedata est, donec operatus sum salutem in medio terræ, & in candidissima luce gloriæ palam apparui ei, Quod ille benè nouit, quando firmissima spe lętus can-

cantauit. Satiabor, cùm apparuerit gloria tua. Quid ergo quæritis filij? Quo tenditis per varia desideria? Audi Israel dulcissima verba vitæ: dirige ad me vota tua, & dilata os tuũ: & implebo illud. Aperite mihi sinus intimos, & latebras viscerum vestrorum: & aperiam ego vobis venam fontis viui, vt sine tædio, satiemini. Ne suscipiatis fictam mundi redemptionem, vt meliorem, quam ego promisi vobis, inueniatis resurrectionem. Ne quæratis in lectulo humanæ commoditatis, quem diligit anima vestra: Sed surgite velociter, & feruentissimis desiderijs, atquè gemitibus ad fertilissimam regionem viuorum suspirate. Estote viri fortes, & coadunatis animæ viribus, ad serennissimã faciẽ meã, & ad castissimos amplexus meos fortissimè properate. Nunquid non est æquũ, vt abiectis curis alijs anima vestra deside ret me in nocte, & spiritu vestro, in præcordijs vestris, sollicitudine amoris anhelantibus, de mane vigiletis ad me, vt saturemini fruitione infinitę bonitatis, & decoris mei? Ascendite non passibus, sed igneis affectibus, ad conspectum dulcissimæ pulchritudinis meæ, qua tota ciuitas primogenitorum exhilaratur, & validissimè concupiscite suauissimam formam Dei. Filij Sion electi, erigite sursum corda; & Regem vestrum Salomonem, in omni gloria sua decore coronatum, cuius vultum filiæ Tyri

in

in muneribus deprecantur, flagrantissimè desiderate legem membrorum aduersantem legi mentis, amando vincite, & supergredientes omne, quod creatum est, in pulchritudinem increatam, & lucem formosissimam deficite. Et respondebo ego purissimis affectibus vestris, & odorabor odorem suauitatis ascendentem ex ara cordis vestri, in amplissimis atrijs domus Domini, in medio triumphantis, & super mel dulcissimæ Ierusalem.

QVAR-

QVARTA PARS

QVAE CONTINET alia monita communia, & alia ad ſtatus diuerſos pertinentia.

Cap. I. Monet IESVS CHRISTVS omnia obliuioni tradere, vt ſola Dei memoria remaneat.

EATI, qui ſcrutantur attentiſſimè teſtimonia clemētiſſimi Patris mei: & in toto corde exquirunt eum. Sepoſitis enim negotijs alijs, quæ charitas, vel iuſtitia, vel obedientia non requirit, in lege dulciſſimi, & ęterni teſtamenti mei, meditantur dies ac noctes: & ſpiritu ales hoſtias pacificas ſemper mihi puro cor-

corde sacrificant. Cor eorum, & cogitatio apud altissimum, in cuius conspectu, per vigiliam charitatis, iugiter versantur:& timent ab eo separari, sicut mors timeri solet. Cognouerunt enim, quia vita in voluntate eius, & ira in indignatione eius: & propterea, per dies, atquè noctes, studiosissimè cogitant, quomodo possint placere illi: & diligentissimè vitant quicquid oculos tantæ Maiestatis offendit. In iustificationibus eius meditantur, nequè vnquam obliuiscuntur sermones eius. Ego sapientia, vnà cùm Patre meo cuncta componens, & ducens vnamquamquè creaturam ad terminos suos, dilexi vos Adæ filios, & de vnoquoquè singulatim cogitaui, stans super cuiusquè custodiam, ac si cęterorum oblita illi soli intendere velim. Et dum assumpsi naturam hominis omnia opera mea, passionem, ac mortem meam, ad vnumquemquè direxi, vt in Ecclesia magna, quilibet per me redemptus cantet omnes fideles, & antiquas misericordias meas. Totus ego Rex Pacificus, non ex operibus iustitiæ, quæ fecistis vos, sed secundùm suauissimam bonitatem, & clementiam meam, factus sum singulis vestrum, quasi nutrix fouens filios suos: nequè sollicitum pro vobis cor meum, à singulorum cura, aliorum cura diuertit. Si ergo ego tam intentus singulis sum, cùm bonorum vestrorum non egeam,

& vos

& vos debetis, totis visceribus, mihi præcordia vestra consecrare, me semper meditari, atquè diligere, cùm sine me nihil esse, aut operari valeatis. Expandite manus, & viscera vestra ad me, cùm sit anima vestra, sicut terra sine aqua mihi, & ego fęcundabo illam, vt lętetur gemellis amoris fętibus, & sterilitas recedat ab ea. Nihil ei, dum mihi vacat, deesse poterit: dabo illi regiones gentium, & labores populorum, sine labore possidebit: vt custodiat iustificationes meas; & legem meam plenam dulcedine, & dilectione requirat. Certè sancti mei, qui omnia detrimentum fecerunt, vt me lucrifacerent, summo studio diuinam pręsentiam ante negotia, & lucra omnia ponere, & seruare curarunt; & hoc vno negotio tranquillissimo, quasi patrimonio suo, intimè lętati sunt: & exultarunt sicut exultare solent, in virentibus pratis agni ouium. Filij, concupiscite solum decorem meum, & memoriam mei, omnium bonorum matrem, quasi aurum purissimum custodite: & ego vos in omni aduersitate fidelissimè custodiam.

Cap. II. Conqueritur de obliuione Dei.

QVID est, quod dilectus populus meus, in domo mea, fecit scelera multa, & oblitus est mei, quasi ego morte ignominiosa, & dolore plena non redemissem eum? Ego nihil prætermisi, quod ad salutem, & consolationem populi christiani pertineret. Illi enim destinaui supremas misericordias meas, quibus ferę mansuescerent. Eius sunt fidelissima promissa mea, testamentum, & legislatio cęlestis gratię meæ: & mitissimo corde cùm populo acquisitionis versor; quasi ludens in orbe terrarum, vt inspirationibus, & gratuitis donis meis, corda dura emolliam, & vescar dulcissimo fructu sanguinis mei. Et tamen populus meus oblitus est mei, diebus innumeris. Neque solùm pauperes, & ignari, & optimates, qui negotijs sæcularibus oppressi quasi gigantes gemunt sub aquis, mei non recordantur, sed ipsi etiam Ecclesiastici, qui profitentur se nosse Deum, & quasi Nazaræi, se totos mihi consecrarunt, mei memoriam parùm curantes, ad studia sæcularia, & ludos, & venationes, ad hortorum culturam, & auaritiæ negotiationem conuertuntur. Quæ peruersio, & duritia

tia cordis est hæc? Quare, filij mei, sequimini deos alienos; qui decipiunt, & corrumpunt animas vestras? Vsquequò lugebit terra, quam dedi filijs hominum, qui dereliquerunt me? Conuertimini iam, filij charissimi, & afferte mihi gloriam, & honorem: continuis spiritualium hostiarum oblationibus, & cordis ascensionibus faciem meam citò requirite. Sumite psalmum laudum mearum, & pulsate tympanum ad perenne canticum gratiarum actionis celebrandum. Pergite exercere psalterium iucundum cùm cithara, ad canendam totis viribus magnitudinem misericordię meę. Considerate, & admiramini vias meas; & in adinuentionibus meis exercemini. Delectamini in factura mea, & in operibus manuum mearum, cùm populo, qui scit iubilationem, exultate. Et experientia cognoscetis quàm suauis, & salutaris sit memoria mea, & quàm tristis, & mortalis obliuio mei. Decernite ex tota fortitudine vestra, memores esse mei, de terra Iordanis, cuius aquis abluti, & sanctificati estis: & imaginem formæ meæ intimis visceribus imprimite. Et ego pergam vobis benefacere, & secundùm magnam, & admirabilem misericordiam meam, recordabor vestri, & vocabo vos ad æternam hæreditatem fælicissimi regni mei.

Cap. III. Dolet super Ecclesiasticis.

QVOMODO obtexit caligine, in furore suo Dominus filiam Sion, dilectam sponsam meam, peccatis Ecclesiasticorum denigratam? Præcipitauit omnia speciosa Iacob, propter scelera filiorum meorum, quorum culpa, egressus est à filia Sion omnis decor eius: quia nobilior, & formosior Ecclesię meæ pars grauiter deformata est. Sanctitas illa antiqua Ecclesiasticorum cùm Ecclesia nascente nascentium, & sine fastu, & astutijs sæculi, simplici, ac fideli corde, in domo mea ministrantium, extincta est. Video ego gentes ingressas sanctuarium, de quibus præceperat Altissimus Pater meus, ne intrarent in Ecclesiam suam: Gentilium peccata, ambitio, auaritia, incontinentia, in Ecclesiasticos transierunt: qui facti sunt, velut tauri pingues. per prata sine timore currentes. Propter quod magna ex parte dissipauit Pater meus tentorium suum: demolitus est tabernaculum mansionis suę, & obliuioni tradidit festiuitatem, & Sabbathum. Pollutę sunt manus eorum, qui exercent vasa Domini; quorum calendas, & solennitates odiuit anima mea. Quid est hoc? Populus primoge-

nitus

nitus meus, qui deberet esse gloria, & fortitudo mea, est principium doloris mei. Iam non est exemplum vitæ, quo plebs paruula instruitur ad pietatem, & animatur ad gradiendum per viam, quæ ducit ad vitam. Væ genti consecratæ, quæ in commotionem capitis versa est. Omnes, qui benè considerant, obstupescunt, & dicunt: Hęccine est gens perfecti decoris, gaudium vniuersæ terræ? Debuerat quotidiano sacrificio, & dulcissimo Ecclesiæ cantu ad pietatem inflammari, & lapidea corda sæcularium, exemplo suo mouere: & tamen alienata est retrorsum, & mercede conducta, nō pura intentione mihi seruit. Reuertimini ad cor, filij mei, & considerate nouissima vestra. Expurgate vetus fermentum Adę, vt sitis noua conspersio ab omni vetusta corruptione aliena. Epulamini in azymis synceritatis, & veritatis, & primitiuæ Ecclesiæ beatissimam lucem, & formam omni mundi decore amabiliorem intuemini. Implete mensuram status vestri mundo altioris, & cęlorum ciues candore lucis æternæ nitentes, innocentia vitę sectamini. Et recondam vos, vt charissimos amicos meos, intra penetralia mitissimi cordis mei.

Cap. IIII. Admonet Episcopos officij sui.

PASTORES multi, quibus commisi curam gregis mei, demoliti sunt hereditatem meam, quam ego à Patre meo clementissimo postulaui. Honoraui illos coram populo meo; ipsi verò contempserunt me; & ab exemplari suo longè recesserunt. Secuti sunt doctrinas filiorum huius sæculi, qui vocauerunt nomina sua in terris suis, non curantes, an eorum nomina scripta essent in Cęlo. Bonum opus dicunt se desiderasse, quia Episcopatum desiderauerunt: sed non tenuit eos boni operis desiderium, sed amor redditutum, secundùm æstimationem hominum, qui argentum thesaurizant. Væ pastoribus Israel, qui amore honoris, & dignitatis ad prelationem ascenderunt: confitentur se in statu perfectionis esse, & tamen neque antè honorem illum christianam perfectionem acquisierunt, neque post obtentam dignitatem, iuxta regulam perfectionis viuunt. Quod abiectum erat, non reducunt; quod infirmũ erat, non confirmant: quod fractũ erat, non consolidant: quod maculosum erat, non emundant. Præuaricantur dulcissimam legem

legem meam, ſemetipſos ouium velleribus veſtientes, oues verò perire, pro nihilo ęſtimantes. Quid dicam vobis, Eccleſiæ viri, quos patior inimicos, ſub imagine perſonę meæ, abutentes magna patientia, & miſericordia mea? Bonas facite iam vias veſtras, & iuxta cor meũ, ſtudia veſtra corrigite. Paſcite amici mei gregem meum verbo, & exemplo vitę, forma facti gregis ex animo. Loquimini ad cor Ieruſalem: & paruulos eius Apoſtolico lacte nutrite, ne fortè exhalent animas ſuas, in ſinu matrum ſuarum. Inſtruite ignorantes viam Domini, deiectos corde roborate: ſubuenite egeno, & pupillo: humilem, & pauperem iuſtificate. Eſtote ſobrij, caſti, hoſpitales, & ſcripturæ meę ſtudio intentiſſimè vacate. Requieſcite iam inter medias duorum teſtamẽtorum ſortes, noua veteribus conciliantes, ad dandam ſcientiam ſalutis plebi meę. Et deponentes omnem humanum affectum, non vt mercenarij, ſed vt amici fideliſſimi, cauſas ſponſæ meæ tractate. Et ego vobis reddam coronas virides, quę nunquam marceſcent: & cum ſenatoribus ſupernæ ciuitatis meę, vos duplici ſtola indutos, ſedere faciam in fęliciſſimo regno meo.

Cap. V. Monet fugam prælationis.

ATTENDITE filij,& ministri Ecclesiæ meę;quę loquor: verba enim à sapientibus mundi abscondita pronuntio. Ego palam locutus sum mundo, & primos accubitus, primasquè cathedras recusaui. Factus sum inter discipulos meos, tanquam qui ministrat: & fugi solus in montem; ne turbę me raperent, & constituerent regem super se. Ego Deus absconditus, & tectus pallio humilitatis, & laboris, quo seruire me fecistis in peccatis vestris. Non ego clarificaui me ipsum, nequè honorem, aut prælationem mihi sumpsi. Sed clarificauit me prius percussum, & humiliatum Pater meus: vt ascenderem de abiectione ad honorem, quasi radix de terra sitienti. Non ego occupaui regnum, sed vocatus, & constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum eius: non vt mollibus vestirer, sed vt prædicarem cum labore suauissimum præceptum eius. Quocirca filij, mirabile est, quomodo sine timore meo, & sine proprię infirmitatis congnitione,prælationes quęritis, atquè requiritis? Quem magistrum imitamini, filij mei? Quomodo non palpitat vobis

bis cor, dum sollicitudine multa, per interpositos quoquè terræ principes, in quibus non est salus, quæritis fieri, & poni custodes in vineis, qui vineam vnicam propriæ conscientiæ non custodistis? Qui domui suę præesse nescit, quomodo Ecclesię Dei diligentiam adhibebit? Quid dicam vobis, qui vestrę damnationis diligentissimi operatores estis? Certè sancti mei, quos præesse ęquum erat, timentes ne alios saluos facere conantes, ipsi reprobi fierent, prælationem accuratissimè fugerunt. Sciebant enim Saulem, quasi vnius anni puerum innocenter regnare cępisse, & regno abutentem in æternam damnationem incidisse; quàmuis principiò suę assumptionis, non fuisset vir melior illo in Israel. Honores, & dignitates cor inebriant, & à casto timore Dei etiam viros iustos auertunt. Propter quod, filij mei, gens sancta, & vncta oleo sanctificationis meæ, estote humiles in oculis vestris, & prælationem studiosissimè cauete. Profectò in Ecclesia primitiua, quæ feruebat calore sanguinis mei, prælatio, & mors comites erant: quia tyranni Episcopos primùm ad necem postulabant: & idcirco vanitas honoris, & diuitiarum, pura corda prælatorum à me non diuertebat: Nunc verò quando non imminet occasio mortis, & suppetunt honor, & commoditas, timoratæ conscientiæ prælationem diligentiùs vita-

ego solari consueui ablactatos à lacte, & auulsos ab vberibus. Suscitaui vobis patres Religionum fundatores, qui fidelissimo corde fecerunt omnes voluntates meas: & altera manu prçliantes, altera ædificantes, circumdederunt altis mænibus montem sanctum, quem dilexi. Quomodo ergo præuaricati estis pactum meum, votis solennibus in medio Ierusalem, confirmatum, & primam charitatem non seruastis? Congregatio Iustorum, & pars electa Ecclesiæ meæ, quomodo gemens conuersa es retrorsum? Quomodo emarcuit flos primitiuæ obseruantiæ, quo nomen meum laudari solebat, à solis ortu vsquè ad occasum? Iam non est cultus ille obedientiæ per fidem operantis. Illa paupertas, solatia Cæli per incommoditates terræ requirens, ablata est. Aemulatio illa sanctorum, contemptus mundi, sensuum mortificatio, & decor monasticæ disciplinæ à filia Sion egressus est. Frustra videntur laborasse Patres vestri, quorum statum assumpsistis, & fidem non obseruatis. Quis non miretur ruinam vestram, o plebs mea, quam è multis nationibus elegi? Quis audiuit talia horribilia, quæ fecit nimis Virgo Israel? Nunquid euelli possunt aquæ erumpentes frigidæ, & defluentes, vt vbi ego dedi fontem vberem misericordiæ, siccetur terra? Vç statui Religionis declinantis à rigore obseruan-

tiæ:quia cùm his nouiſſimis temporibus homines ſeipſos amantes,quando profeſſionem emittunt, promittant eadem, quæ ſancti Religionis inſtitutores promiſerũt, remiſſè viuunt,nec eadem obſeruant. Raro valdè Religioſus perfectus quaſi ſtella matutina in medio nebulę ſplendeſcens, inuenitur. Reliqui verò, innumerabiles ſicut arena, quæ iacet in littore maris, errauerunt in inuio, & non in via. Et facta eſt terra eorum in deſolationem, & in ſibilum ſempiternum. Omnis,qui præterierit per eam, obſtupeſcet, & mouebit caput ſuum.Elegeram ego gentem, vt habitarem in medio eius, & diligerem illam, ſicut animam meam, ſed ipſa receſſit à me, factaque eſt habitatio draconum, & dimiſi filios eius ſecundùm deſideria cordis eorum, vt contra ſuorum Patrum inſtituta irent in adinuentionibus ſuis. Nunc ergo filij mei, ne declinetis cor veſtrum in verba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis. Sed memores eſtote vnde ceciderit corona gloriæ veſtræ; & reſpuentes omnia conſilia hominum inſipientium inobſeruantiam excuſantium, antiquam laudem totis viribus renouate. Germinet denuò terra veſtra herbam virentem, & lignum pomiferum iuxta genus ſuum.Ego mittam ſpiritum meum,vt recreemini, & facies terræ renouetur. Confortamini, & conuertam captiuitatem veſtram affluen-

affluentem gratia mea, ſicut affluere ſolet aqua torrentis in Auſtro. Mittam lampades in viſceribus veſtris, vt fortiſſimè impedimenta ſuperetis. Quid timetis, filij chariſſimi, quaſi abbreuiata ſit manus mea? Ego dabo vobis os, & ſapientiam, cui non poterunt contradicere omnes aduerſarij veſtri. Ego vos iterum parturiam, donec reformetur primus ſtatus in vobis. Et poſt ędificium nouę Ieruſalem, reddam vobis fideliſſimis ſeruis meis multiplices coronas, inæſtimabilibus gaudijs, & honoribus plenas.

Cap. VII. Monet Sacerdotes.

MVNDAMINI, qui fertis vaſa Domini, & pollutum nolite tangere, ne fortè moriamini. Attendite verba mea, chariſſimi amici ſacerdotes noui, & ęterni teſtamenti mei, & induimini ſuauiſſimũ iuſtitiæ decorem, vt ſanctè ſancta tractetis, & nomen meũ infinita veneratione dignũ non polluatis. Feci vos cõſortes ſacerdotij mei, vt eſſetis mediatores populorũ, quorum pondus portatis, & auerteretis iram meã, ne diſperderet eos. Et ideo deberetis niue candidiores eſſe, & corda, manuſquè puras extollere in ſancta; vt decor ſacrificij veſtri aſcenderet

talis vitæ fastidia, delectemini. Discant alij prudentiam, quæ de terra est, qui merguntur in terrenis desiderijs, quasi plumbum in aquis vehementibus: Vos verò, qui pane vitalissimo nutrimini, cauete ne regales epulas immundis cibis maculetis. Altiores mundo estis: cælestia, cùm mundi contemptu, cogitate, atquè diligite, & altissimum Iustitiæ sacrificium in mei memoriam purissimis affectibus sacrificate. Et non solùm placebit mihi holocaustum vestrum, plusquam sanguis hircorum, & taurorum, & cinis vitulę aspersus, qui inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, sed supra omnia mundi bona iucundabor in castis, & humilibus cordibus vestris, quæ ardebunt igne charitatis in conspectu meo.

Cap. VIII. Monet Principes terræ.

AVDITE principes terræ, quę dico: & sepositis curis alijs, vos quoquè reges intelligite: & erudimini qui iudicatis terram. Ego vobis dedi Eccellentiam hanc, vt tolleretis medullam cedri, & optima quæquè terræ comederetis. Certissimè enim per me reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Propter quod, intima gratitudine, deberetis

seruire

gitis, & ſanguinem dolentium abſorbetis? Eſtote, filij mei, reges magni pietate, & ſolium veſtrum miſericordijs multis exaltetur. Iuſtitia, & iudicium ſit ornatus, & præparatio ſedis veſtræ, & pax dilatet regiones veſtras. Reddite mihi tributum caſti timoris, & amoris,& ſubditorum corda non ad oſtentationem vanam, ſed ad vera, & æterna bona, exemplo vitę, mouete. Reges gentium dominantur eorum, & tyrannice ſubditos opprimunt: vos verò ſerui Regis pacifici; qui manſuetudine infinita regnauit à ligno, patres potius, quàm dominos repręſentate. Sic eritis reges non ſolùm corporum,ſed etiam cordium & regendi ſuauitate amplificabuntur domus veſtræ. Et ego vos fideles conſortes meos,de terreno, ac temporali regno, ad Cœleſtis, & æterni regni mei conſortium, hora nouiſſima vocabo.

Cap. IX. Hortatur diuites ſæculi.

NE lætemini, filij ſuper multis diuitijs veſtris, quaſi alia bona meliora non ſint, & domos æternas in terra, quam diligitis, poſſidere valeatis. Stulta enim eſt cogitatio hæc; quam experientia quotidiana condem-

nat. Quanti mercatores coaceruant aurum, & argentum, sine requie, & sine fine, & in pœnam sollicitudinis, & laboris infiniti, non dimidiant dies suos? Tempus breue est: ego venio citò. Quorsum ergo tanta sollicitudo, cui omnes mundi opes satisfacere non possunt? Satis diuites facti estis: & certum est, vobis multa bona superfluere, quæ clamant aduersùm vos, pro pauperibus, & afflictis, qui cupiunt saturari de micis, quæ cadunt è nimis lauta mensa vestra. Quid ergo de superfluis agere cogitatis. Mittite panem vestrum super inopes, quasi super transeuntes aquas, & illum in littore maris magni repositum inuenietis. Consilium meum vobis placeat; Redimite misericordijs pauperum animas vestras, & emite paruo pretio ius magnum in regno immortalitatis meæ. Quid moramini deponere graue pondus diuitiarum, sub quibus fatigamini, nec ad vitalem auram æternæ felicitatis respirare valetis? Eleuate capita vestra, & respicite opes meas, quas largitione eleemosynarū, lucro magno, comparare potestis. Beati, qui ad currendam salutis viam se exonerant, & misericordia diuites sunt, quoniam ipsorum miserebor. Percipite filij quæ moneo: & facite, vt opes vestras manus pauperum in celeste gazophylacium deportent: habebitisquè thesaurum non deficientem in Cælis. Quid

timidi

timidi eſtis, quaſi vobis propter eleemoſy-nas multas, egeſtas ſuperuentura ſit? Abſit profana cogitatio hæc: immo propterea domus veſtræ multiplicabuntur. Offerte mihi confidenter de ſubſtantia veſtra, & de primitijs frugum veſtrarum: & implebuntur areæ veſtræ frumento, & vino torcularia redundabunt. Voces, & deſideria pauperum pro vobis orantium penetrabunt viſcera mea. Et ego vos mihi per miſericordiam ſimiles amabo: domos magnas ædificabo vobis in terra: & in ſuperna Ieruſalem, quę mater veſtra eſt, manſiones infinitæ conſolationis, & pacis abundantia plenas præparabo.

Cap. X. Admonet homines negotioſos.

IN pace cordis ad æterna bona ſuſpirantis, factus eſt locus meus, & habitatio mea à ſtrepitu negotiatorum longè remota; facta eſt in Sion. Qui cor ſuum effundit ſicut aquam, in terrena negotia, & ſollicitudines ſæculi, peregrè recedit à portu tranquillitatis bonæ conſcientiæ, quę abiecta cura ſæculi, intimè gaudet iucundiſſima habitatione ſpiritus mei. Filios Tyri facientes operationem in aquis multis, & ſine fine laborants non permittam ad

pacem Sionis peruenire, quamuis pacem sine requie requirant. Considerate filij, qui negotiorum aquis suffocamini, quò tendat infinita sollicitudo vestra: & quàm insipienter agitis, dum cor vestrum, quod mihi totum sacrificare deberetis, in tot curas dissipatis. Qui non colligit mecum dispergit: qui non est mecum contra me est: qui non amat, & quęrit communicationem meam, non est benè affectus erga me: Vtinam haberetis aures audiendi me, & daretis locum inter tot negotia mundi, negotio vni salutis vestrę, quod præponderat vniuersis mundi bonis, quę apparent, & non sunt. Vsquequò vim facietis suauissimo spiritui meo, qui secretis inspirationibus instruit vos, ad proijciendam molem tantam ex humeris vestris, & pacem meam æternę salutis nuntiam requirendam? Sinite iam filij oppressionem hanc, & ad auram vitæ immortalis respirate. Etenim omnia, quę diligitis, & negotiamini, finem habent, & telam quam ordimini, citò succidetur. Quare ergo non præmeditamini tristem exitum laboris vestri, & conuertimini ad dulcissimum otium meum, vbi veram lætitiam, & spem gaudiorum matrem inuenietis? Quòd, si vobis durus est hic sermo, & non potestis sustinere eum, quasi negotia deponere non valeatis: destinate saltem modicum tempus, vt mecum quoti-

die, negotiemini. Clamate ad me in fortitudine, & rerum temporalium pondere grauati cadite coram me: vt misericordia motus auferam à vobis iugum ferreum, sub quo cibum, qui perit, operamini. Recedite à tabernaculis Ismael, & seruitutem duram detrectate. Captiui filij mei, quærite libertatem honestissimam filiorum Dei: agnoscite christianam dignitatem: & nolite ad seruorum labores degeneri conuersatione redire. Si cordis auribus audieritis verba mea, ego ostendam vobis suspirantibus ad me, quantò sit dulciùs Patri meo, quàm mundo seruire. Et dabo vobis cor carneum, ablata duritia vestra, vt iam sequamini me; & voluntas vestra requiescat in suauissima lege mea.

Cap. XI Hortatur ad custodiam cordis.

FILII omni custodia custodite corda vestra, neque in hac vigilia dulcissimæ dilectionis vnquam dormitetis. Custodite corda, sicut amatores mundi custodiunt aurum, ne forte, per ingratitudinem, vel incuriam, pereatis de via iusta. Ne admittatis consilia hominum, qui sanguinem meum æstimare nesciunt, & salutem æternam suam, non magno-

nus. Quid enim dulcius vobis accidere potest, quàm mei iuris, & regni esse, totisquè visceribus adhærere mihi? Vtinam verba hæc mea penetrarent animas vestras,& vos ad ęternam cordis custodiam excitarent. Posui ego ex infinita bonitate erga hominem totum cor meū: æquum ergo erit, vt homo cor suum totum mihi reddat. Grati igitur estote, filij: & escam hanc suauissimam mihi afferte. Et ego, qui exigua munera non despicio, magnum sacrificium hoc odorabor, faciamquè vt iugiter ardeat in altari meo. Et demum eius suauitate allectus attraham vos ad meipsum, & recondam vos fidelissimos seruos meos, cordisquè custodes, in thalamo, quem filiæ regum cupierunt, hoc est in penetrabilibus tenerrimi cordis mei.

Cap. XII. Instruit tentatos.

FILII, oportet vos probari, si accepti estis Deo, vt ego in vobis glorificer, & vos maiori gloria coronemini. Aurum probatur in igne,& homo in camino tribulationis. Confortamini, & estote robusti, nec vllo modo seruiatis Philistæis. Non vos relinquam, vel patiar tentari supra id, quod potestis: Sed faciam potiùs cum tentatione prouentum. Lætamini

gloriosissimum nomen meum; sed & in alijs euentibus, quando clamauerunt ad me, cùm tribularentur, & de necessitatibus eorum eripui eos. Cauete filij diffidentiam, quæ pugnat cùm dulcissima misericordia mea. Etiam si ad portas mortis accedatis, adhuc sperate in multitudine magnitudinis, & suauitate infinitæ bonitatis meæ: & habentes summum sacerdotem, qui penetrauit Cœlos, & interpellat pro vobis, exercete vestræ spei fortissimam, & solatio plenam confessionem. Contemnite minas mundi, & inferni, fundati supra firmam petram angularem, quæ ruinam non timet. Et infirmabuntur crura omnium regum Amorrhæorum, qui transitum vestrum in terram fidelissimę promissionis impedire conantur. Pugnate pro æterna laude mea, & salute vestra: & ego coram vobis omnes inimicos vestros humiliabo.

Cap. XIII. Hortatur ad considerationem mysterij Incarnationis.

AMANT homines nouitatem, & rerum nouarum studio delectantur: & tamen cùm nouum fecerit Dominus super terram, quan-

quando fœmina circumdedit virum, pauci sunt, qui nouum hoc, & mirabile mysterium dignè considerent. Non placet mihi filij mei obliuio hęc, & nimis dura ingratitudo: quia & gloriæ meæ, & saluti, consolationiquè vestrę contraria est. Ego posui homines in dulcissimo memoriali nominis mei, vt illorum Deus nominarer: & cùm in forma Dei essem, ex altitudine illa infinita descendi, vt factus homo, essem amantissimus frater, & amicus vester: quo certè beneficio vos conditione fragiles Angelicis spiritibus anteposui. Nusquam enim Angelos apprehendi, sed semen Abrahę apprehendi, placuitquè æterno Patri meo, vt vobis potiùs quàm supremis creaturis assimilarer. Hoc est Verbum breuiatum, in quo habitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter, ad inenarrabilem gloriam, & consolationem vestram; vt exultetis spe consortij mei tanquàm primogeniti, & amantissimi fratris vestri. Quid timetis fratres mei dilectissimi, Verbum, quod erat in principio apud Deum, caro vestra factum est: quid superest, nisi, vt hospitio delectabili, habitet in vobis, tanquàm in optatissima requie sua? Ego sum frater vester, filius hominis, sitim, & famem, calorem & frigus, & alia multa mala vestri causa passus: confidite, & diligite me: nequè enim fratribus meis quicquam negabo. Vtinam agnoscere-

ſceretis dignitatem veſtram, & mihi per omnia, ſimiles conuerſatione vitæ efficeremini, caſti, humiles, mites, miſericordes, & cæleſtium bonorum æſtimatores. Habetis ſtimulum amoris, ex quo non horrui Virginis vterum, vt tanti myſterij non ignari, miremini, & dilatemini, & exultetis conſortio Incarnationis meæ. Habet filia Sion Regem manſuetum, non in curribus, & equis gloriantem, ſed benignitate, & miſericordia magnum, diuitem in omnes, qui inuocant illum. Accedite cùm fiducia ad thronum gratiæ meæ, non formidantes Maieſtatem Dei abſconditi, & operti velamento humanitatis veſtræ. Ego enim ſum princeps pacis, faciens vtraquè vnum, delens, quod aduersùm vos erat chirographum decreti, diſſoluens vincula colli veſtri. Ego Emmanuel ſemper vobiſcum in fœdere amoris æterni permanſurus, protegam vos: & (ſi me non reſpuatis) in omni aduerſitate, & proſperitate habebo vos, tanquàm dulciſſimos fratres meos.

Cap. XIV. Hortatur ad æſtimationem redemptionis.

CONSIDERATE filij; quæ moneo, & in cordis centro verba mea conſeruate. Non

Non bonis corruptibilibus, auro nempè, & argento redempti eſtis de uana conuerſatione paternæ hæreditatis veſtræ, quam ex Adam accepiſtis: ſed pretioſiſſimo ſanguine Agni immaculati, qui dignus eſt, accipere Diuinitatis gloriam, & honorem, qui vero Deo, & Saluatori mundi debetur. Redemptio veſtra, quam operatus ſum in ligno, vbi, quę non rapui, affluenter exſoluebam, lux ſole clarior eſt, quæ oſtendit infinitæ bonitatis, & miſericordiæ magnitudinem: per quam commota ſunt ſuper labore veſtro tenerrima viſcera mea. Attendite filij mei, quæ legitis, & obſtupeſcite ſuper conſilio antiquo, quod elegi, vt redimerem captiuos meos, & prædicarem vinctis libertatem filiorum Dei. Certè ſi ſemel adhęreret digna æſtimatio ſanguinis mei viſceribus veſtris, mirabiliter arderetis, atquè comburereminі viuo igne dulciſſimi amoris mei. Quis enim non accendatur, & ardeat, quando conſiderat, me Altiſſimi filium, ad labores hominum deſcendiſſe, & per ſudores, & labores, calceamentum diuinitatis (quæ caro humana eſt) ad Aethiopes, & Idumæos extendiſſe? Quis adeò durus corde ſit, quem inſtrumenta paſſionis, & mortis filij Dei, non compungant? Petrę ſciſſæ ſunt, & monumenta aperta ſunt, ſol luxit, & obſcuratus eſt, terra tremuit, & attonita quieuit, dum catara-

ctę

ctę Cæli apertæ sunt, & abyssus sanguinis mei decurrentis in terrã, abyssum misericordię vobis tribuendæ (ex iustitia meritorum meorũ) inuocauit è Cœlo. Quis ex vobis sapiens, & in latibulo cordis custodiet hæc, & per experientiam intelliget misericordias Domini? Vtinam cogitaretis, quo pretio empti sitis, & quàm stricto iure, totum cor vestrum mihi debeatis: Vos per salutarem considerationem hanc, fructu redemptionis copiosè gauderetis & ego fructu laboris mei iucundissimè lætarer. Meditamini filij, grande mysterium hoc, & dilectam animam meam, quam pro vobis dedi in manus inimicorum eius, præ omnibus mundi thesauris, honoribus, & delectationibus æstimate. Et sicut cedrus, quæ in Libano est multiplicabimini: eritquè vobis quasi torrens voluptatis inæstimabilis redemptio mea.

Cap. XV. Ostendit, suaue esse, seruire Deo.

QVID est, quod filij Adæ horrent verbum crucis, tanquàm durum, & insuaue, & vnusquisquè in viam suam declinauit? Me quasi durum Dominum sollicitè fugiunt, & principibus terrę seruire malunt. Mirum

est hoc.

est hoc. Cùm enim solus ego æternam vitam & plenam consolationem eis dare possim: per iustitię semitas ad montem Domini ascendere recusant, & montes alios difficiliores superare conantur. Etenim solus mons Dei, mons bonorum omnium aggregatione coagulatus, & pinguis: vt quid ergo fingunt homines, montes alios coagulatos, cùm difficultates mundi (etiam quando superantur) steriles sunt? Certè seruire Deo, regnare est: quocirca mirabile videtur, homines regnandi cupidissimos; mihi seruire nolle. Nequè solummodò mirandum est, quia regnare detrectant, sed etiam, quia infinitam suauitatem legis meæ nequè requirunt, nequè cognoscunt. Profectò si in uia Dei ambulassent, habitassent pacificè super terram, & cor, prę magnitudine lætitiæ dilatassent: sicut ille, qui ambulabat in latitudine, quia mandata mea totis viribus exquisiuit. Intelligite quæ dico filij, & saporem veritatis meę, ipsa experientia gustate. Qui mihi fideliter seruit, bonæ conscientiæ lætitia exultat, & firmissima spe æternæ retributionis veriùs gaudet, quàm si totius mundi honores, diuitias, & voluptates possideret: Et interim dum laborat, & mala multa sustinet, ego secretis inspirationibus, & illuminationibus, eius infirmitatem corroboro. Ego doceo manus eius ad prælium, & singulos digitos

gitos ad bellum: vt ſine timore de manu inimicorum ſuorum liberatus, conſtantiſſimè ſeruiat mihi. Dicit confidenter: Pone me iuxta te, & cuiuſuis manus pugnet contra me. Maior lętitia, & ſuauitas percipitur in pręlijs ſub vexillo meo, quàm in pace mundi, quæ in ſola ſuperficie hæret, nec lętitia cordis appellari poteſt. Hinc eſt, vt ſoli iuſti verè lætentur, & exultent, & verè glorientur ſoli recti corde. Hanc ergo prudentiam diſcite filij, nequè humanis conſilijs acquieſcere velitis. Tollite iugum meum ſuauiſſimum ſuper vos; & ſub hoc, pacem intimam pertingentem vſquè ad medullas apprehendite. Lætamini vos, qui prudenti coniectura colligitis, nomina veſtra ſcripta eſſe in libro vitæ. Aperite ſinus viſcerum veſtrorum, & cęleſtis conſolationis aquam ſitienter haurite. Fleant illi, qui remorſu conſcientię cruciantur, & per latam viam perditionis furiosè currunt. Ridete, & exultate vos, qui mihi ſeruire decreuiſtis; vos pręſertim, qui reliquiſtis omnia, & ſequuti eſtis me: quia in hac vita, centuplum accipietis, & cùm glorioſiſſimo triumpho, & totius ſupernæ Ieruſalem acclamatione, vitam æternam poſſidebitis.

Cap. XVI. Ostendit, triste esse, peccato seruire.

NON est pax, & cordis lætitia impijs, qui faciunt peccatum, & proinde serui sunt peccati. Mæstissima est, filij charissimi seruitus hęc, quam homines magno pretio emere solent. Sollicitè quærunt gaudia, nec inueniunt: quale enim gaudium accidere possit ijs, qui in vmbra mortis sedent, & lumen Cęli non vident? Excæcauit illos malitia eorum, datiquè sunt in reprobum sensum: atquè ita cæci, & insani, per varia desideria, quasi arietes non inuenientes pascua, discurrunt. Sensus eorum, tanquàm paruuli rationis expertes, ducti sunt in captiuitatem, antè faciem dæmonis tribulantis: & ideo, vt captiui per eadem, per quę peccant, puniuntur, stimulos conscientiæ iam ibi sentientes, & cruciatum æternum pręsentientes. Væ illis, qui rebelles fuerunt lumini, & disciplinam vitæ non receperunt. Attendite filij, quæ moneo. An putatis horrendum non esse, peccatorem hominem dum peccat mortaliter, certò scire, si in eo statu moriatur, vt facilè potest, se igne sempiterno torquendum esse? comedit, & bibit, & iocatur, quantum potest; sed parum potest, quia

quia est post commissum peccatum, & in ipsis gaudijs illicitis, dum peccat, ego immitto illi terrores conscientiæ, vt iustus appaream in sermonibus meis, & vincam cùm iudicauero. Infælices homines, quasi tumentes super se fluctus timent iram Dei, quem oderunt: & pondus eius ferre non possunt. Propter quod, velint nolint, ipsis operibus suis ostendunt se odisse lucem, & timore seruili perterritos a facie mea fugere, ac timere, sicut Cain, ne omnis qui inuenerit illos, occidat eos. Ad omnem strepitum suspicantur se iam ad iudicium vocari, & sibi videntur, terribilem tubam audire. Mihi credite filij, omnes labores iustorum, omnes eorum persecutiones, ac tentationes, magna solatia sunt, si cùm durissima peccati seruitute comparentur. Fugite seruitutem hanc, & vt ipsas inferni portas perhorrescite. Aspirate ad nobilissimam libertatem meam, vitæ meę pretio partam: nequè periculo tanto animas vestras, quas redemi, insipienter committatis. Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, sustinete me prælantes prælium Domini pro tuenda libertate, quæ melior, & amabilior est super vitas. Et digni eritis, qui accipiatis nomen nouum in amplissimo regno meo, quod nemo scit, nisi qui accipit. Vbi cùm libera matre vestra, quę sursum est cantabitis in æternum dulcissimas misericordias meas.

Cap. XVII. Ostendit paucos saluos fieri, plurimosquè damnari.

ARCTA est via, quæ ducit ad vitam, & pauci inueniunt eam, & si enim omnes illam inuenire possint, seipsos tamen nimis amantes, spatiosam viam perditionis eligunt, nouissima sua considerare nolentes. Beati pauci illi, qui toto corde me requirunt, & breui angustia æternam consolationem operantur. Tristitia illorum vertetur in gaudium, quod non auferetur ab eis. Vę tamen illis, quorum numerus est, sicut arena, quę iacet in littore maris, qui timore tentationum, & difficultatum victi, per latam viam gradiuntur, nequè conantur in eo numero paucorum fortium recenseri. Inimici sunt crucis meæ, sine qua salus esse non potest, quia ex ea salus mundi pependit. Quęrunt auidissimè quę sua sunt, & dulcissimam legem noui testamenti mei, præ membrorum lege, contemnunt. Honores, & voluptates, tanquàm tauri pingues, vehementer sectantur: nequè disciplinam meam aure cordis percipere volunt. Vę innumerabili genti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequam, filijs sceleratis, qui abalienati sunt retrorsum, impingentes in vijs suis, & vr-

& vuas acerbas bonorum temporalium comedere festinantes. Viæ supernæ Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad ęternum sabbatismum, vbi gemitus, & dolor non erit amplius. Infernus dilatauit os suum, vt fortes, & pingues terræ deglutiret: innumerabilis enim populus descendit ad eum. Iusti verò mei è multis millibus electi, raró splendent in sæculi huius nocte, vbi sunt tenebræ palpabiles, similes illis, quæ oppresserunt Aegyptios inimicos meos. Seminaui ego colonus terrę, verbum meum, & tantummodo quarta pars, in corde bono, & optimo, fructum attulit in patientia. Nihil autem homines magis oderunt, quàm exercitia patientiæ: & propterea perdunt animas suas, quas in vera patientia possiderent. Stulti sunt valdè, non considerantes electorum signum esse, pręssuram pati, cui succedit inæstimabile refrigerium, quod obliuioni tradit omnes mundi pressuras, & dolores. Etenim mulier, cùm parit, tristitiam habet, quia venit hora eius: statim autem ac peperit puerum, iam non meminit pressuræ, propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Quale ergo gaudium erit, quòd succedit, quia natus est homo in Cælum? Filij, audite me: conamini, & arctam viam, mundis pedibus incedere, & ad beatissimum numerum paucorum fortissimè suspirate. Pro nihi-

lo ducite, si ingrediatur putredo in ossibus vestris, & subter vos scateat, dummodo cùm paucis electissimis ascendatis ad populum accinctum resurgentium, quorum formosissimis corporibus animæ gloriosæ cinguntur. Ne cadatis animo, quasi nimis arduum sit, in illo numero fælicissimo comprehendi: si enim legitimè certetis (vt verè cùm gratia mea valetis) inter ipsa prælia lętari, & firmissimæ spei motibus exultare potestis, aspirantes ad palmam, cuius suauissimis fructibus, mecum in cęna magna, sine fine fruemini.

Cap. XVIII. Monet semper ad Deum pro auxilio recurrere.

FILII nullus status, nullus locus, in vita mortali est adeò securus, vt ad me in horas singulas, pro auxilio gratiæ meę recurrere non debeatis. Nam qualis status securior, quàm Apostolatus? & tamen cùm ego duodecim elegissem, vnus ex eis diabolus effectus est. Qualis locus tutior, quàm paradisus, in quo posui hominem quem formaueram? & tamen Heua mater vestra respondit: serpens decepit me. Militia sine inducijs est vita hominis super terram: in qua & pusilli, & magni in multos errores, & peccata labuntur.

Pro-

Propter quod cauete filij, ne sitis fidentes in vobis ipsis; quasi in summo periculo non versemini. Vapor est vita vestra, ad modicum apparens, & vento quolibet exterminatur, & anima corpore fragilissimo inclusa, fit sibimetipsi grauis; timereque debet instantem ruinam ad quam sua fragilitas illam impellit. Orate ne intretis in tentationem, & cum hoc mundo damnemini. Multi sunt inter vos infirmi, & imbecilles, & sæpe dormiunt multi serui mei: euigilate, & state succincti lumbos mentis vestræ, ne fortè inopinata morte moriamini. Querite me sollicitè: venite, & reuertimini: die: noctequè pulsate: aduersarius enim vester, sine requie circuit, quærens quem auidissimè deuoret. Facite vobis speculam, & insidias hostium vestrorum explorantes, intimis gemitibus, brachium meum implorate. Oculi quippe mei erunt aperti, & aures meæ erectę, ad orationem eius, qui in tribulatione sua fortiter clamauerit ad me. Qui cecidit, clamet, & resurgat: qui stat, videat ne cadat, & misericordem animam meam vespere, & mane, & meridie, pulsare non cesset. Ego nomine dulcissimo vocor, Adiutor in opportunitatibus, in tribulatione. Si ergo mala patimini, vel angustiamini; cor meum citò pulsate, vt ex officio suo, in vestrum adiutorium intendat; & ad vos adiuuandos, hin-

nulorum more festinet. Recurrite ad me, & curram ego, vt vos eripiam à pressura vestra. Credite, vos non esse sufficientes, non solū mala vincere, sed ne cogitare aliq̄d piū ex vobis, quasi ex vobis, & spem vestram omnem in visceribus misericordię meę collocate: Et fidelissimo adiutorio vobis præsto ero, & de manu odientium liberabo. Si corde puro requisieritis me, ego capillos capitis vestri numerabo, ne vnus pereat: si transieritis per ignem, flamma non lędet vestimenta vestra, & odor ignis non erit in vobis. Desiderium pauperum, inopię suę cognitione clamantium exaudiam: & præparationem cordis eorum audiet propensissima ad preces humilium, auris mea.

Cap. XIX. Hortatur ad zelum animarum.

PERIT mundus, ò filij, & infinitus est numerus stultorum per viam perditionis velociter currentium: & non est qui doleat vicem pereuntium. Ego fudi sanguinem meum, vt educerem homines de lacu miserię, & de luto fæcis, & statuerem supra firmam petram pedes eorum: & non est qui adimpleat ea, quæ desunt passionum mearum, in corpore meo, quod est Ecclesia. Nam de ijs, qui foris sunt,

mirum

mirum est, quanta sit obliuio, & alienatio mentis. Princeps tenebrarum Satan circuit terram, & perambulat eam, quasi dominus, gloriatur quê se innumerabiles populos prædari, & exiguum esse numerum eorum, qui salui fiunt. Et tamen multi serui mei, qui succurere possent paruulis petentibus panem, vel etiam ijs, qui fame pereunt, & panem postulare nesciunt, non miserentur proximorum, quasi Deus non mandasset vnicuiquè de proximo suo. Quid dicam vobis serui mei, qui ad misericordiam spectaculo pleno doloris non mouemini? Quomodo non liquefiunt viscera vestra super fratribus vestris, qui à facie tempestatum famis deficientes clamant, Vbi est triticum, & vinum? Quomodo, qui zelum habere videmini non festinatis ad pauperculos ignorantes viam Domini, vt dirigatis pedes eorum in viam pacis? Crudeles estis Adæ filij, qui tanta calamitate non mouemini ad salutem fratrum, per longas peregrinationes, & nauigationes, quærendam. Festinate filij ad morientes adiuuandos, antequam expirent, & claudatur ianua, extendite conatus vestros vsquè ad alienigenas, & Tyrum, & populum Aethiopum: vt per vos, quos tabescere facit zelus meus, annuntietur annus redemptionis in vniuersa terra. Quòd si talentum ad conuersionem animarum non habetis; rogate saltem feruentissimis

suspirijs dominum messis, vt mittat operarios multos in messem suam; vt sine zizanijs, congregetur purum triticum in horreum eius. Beati eritis, si & vos fideles serui mei fueritis, & zelo domus meæ extimulati publicis, vel priuatis actionibus reduxeritis alios ad cultum, & amorem meum. Ego vos tenerrimè amabo: & quia fecistis rem hanc, nec vestræ commoditati, vel vitæ pepercistis, multiplicabo filios vestros, & multa cum exultatione videbitis semen longæuum. Ego vos de prẹlio reuertentes amantissimè amplectar, vt in Ecclesia magna mea, sine fine mecum lẹtemini, & bibatis de torrente infinitẹ voluptatis meæ.

Cap. XX. Monet prædicatores.

FILII charissimi, quos vocaui ad ministerium verbi mei, vt essetis initium aliquod creaturæ spiritualis, cordis auribus audite me. Ego posui vos, vt fructum afferretis, & annuntiaretis verbum crucis, quod est Iudæis scandalum, & Gentilibus stultitia. Nam quia non cognouit mundus per sapientiam Deum, placuit mihi, per stultitiam prẹdicationis, saluos facere credentes. Misi vos, vt me crucifixum, doloribus, & opprobrijs saturatum prædicaretis, non in sublimitate sermonis,

nis, aut in artificio, & sapientia hominum, sed in fortissima virtute Dei. Quomodo ergo sine spiritu meo prophetatis, & effecti estis magistri prurientes auribus adulterantes eloquia casta mea? Quid est hoc? Quomodo audetis loqui in nomine meo, sectantes vanitatem humanæ gloriç, & quçrentes hominibus placere? Diuinatis falsa, & profana multa sacris actionibus admiscetis: neque curatis quantùm salutis operemini, sed quantùm humanç laudis acquiratis. Væ vobis hypocritæ: Væ vobis sepulchra dealbata, qui conscientiæ fœtore pleni estis? Deberetis esse contemptores mundi, & verbum sanum, ac irreprehensibile, vitç innocentia, euangelizare; & imitantes me prius facere, quàm docere. Dicitis, & non facitis; & vanitas vitæ, ac humanæ scientiæ vestrç debilitat prædicationem meam. Sollicitè acquiritis scientiam, quæ inflat, vt ostentetis illam: parumquè curatis charitatem meam, quæ corda reformat, & ædificat. Per vos blasphematur sanctissimum nomen meum, quia cùm cognoueritis, quid agere debeatis, vacatis gloriç hominum, & commoditati vestræ. Vrbes magnas, & honorabilia pulpita quæritis, vt à nobilibus, cum laude audiamini: & populos derelictos, vbi plebs mea fame perit, non adiuuatis. Nunquid talis est prædicatio, quam elegi? Nun-

quid ſpiritus Domini non venit ſuper me ; & euangelizare pauperibus miſit me ? Reuertimini ad cor filij mei, & caſtis cordibus, mundiſquè labijs : puriſſima teſtimonia mea nuntiate. Quid vobis proderit ſonitus laudis humanæ, quæ ſtatim euaneſcit ? An à me laudem maiorem, ſi fideles præcones mei fueritis, non accipietis ? Ne ſeruiatis terræ principibus, ſed mihi, à quo mercedem ampliſſimam recipietis. Narrate ſimpliciter, ac feruenter nomen meum fratribus meis : in medio Eccleſiæ, puris cordibus, laudate me. Gaudete libertate filiorum Dei, & ſalutem animarum, dum dies eſt, inſtanter operamini. Prædicate cùm fiducia regnum meum, vbi repoſita ſunt vera gaudia veſtra. Præliamini prælia Domini, & exemplo ſimul ac verbo Vrbis ſanctæ ruinas reparate. Ego dabo verbũ euangelizantibus virtute multa: vt mirabilia operemini, & poſt multiplicatam gentem, ad ſedendũ cũ principibus terræ viuentiũ, victores aſcendatis, & fruamini dulciſſima pace mea.

Cap. 21.

Cap. XXI. Hortatur omnes ad verbum Dei audiendum.

AVDI Israel mandata vitæ: auribus percipe, vt scias prudentiam. Qui habetis corda ferrea, vel lapidea, percipite verbum meum, quo emolliemini. Qui habetis corda carnea audite sermones meos, & illustrabimini. Beati serui illi, quibus dulcescit verbum meum, quo nutriuntur, quasi lacte expresso ex vberibus meis. Erudiam eos secreta instructione suauissimi spiritus mei intus loquentis, & pacem dilectis meis nuntiantis. Non timebunt à timore nocturno tenebrarum interiorum, quia claritas Dei circumfulgebit illos. Non supplantabuntur gressus eorum, quia super omnia vincit veritas, & firmabitur in illis fortitudo verissimi sermonis mei. Propter quod, qui desideratis bonis cælestibus abundare, pace intima, filiorum Dei propria frui, & per vias rectas ad patriam paradisi perduci; Verbum Dei corporis, & cordis auribus frequenter audite, & virtuti Dei latenter operanti cedite. Cauete sæculi vanitatem, quæ opera bona corrum-

rumpit. Ne patiamini vos humana eloquentia, vel eruditione, vel nouitate seduci; vt prędicatores talia dicentes potiùs, quàm idoneos verbi ministros, & veros seruos meos humanæ laudis contemptores audiatis. Quærite pietatem, & compunctionem: cælestia desideria pura intentione requirite. Verba simplicia, spiritu Dei plena, & ad conuertendas animas, casto zelo prolata diligite. Intermittite negotia temporalia, vt sine sollicitudine & euagatione mentis, me per meos prædicatores loquentem, corde promptissimo intelligatis. Aperite sinus omnes animarum vestrarum, vt impleantur fortissima, & suauissima virtute mea, & fiat in vobis humilibus seruis meis, mutatio dexteræ excelsi. Si volueritis, & in mansuetudine susceperitis insitum verbum meum, quod potest saluare, & ineffabili consolatione implere animas vestras, conuertam ego captiuitatem vestram, in charissimam libertatem, & luctum in choros lætantium, & exultantium à magnitudine bonitatis, & iucunditate visitationis meæ. Væ mundo à scandalis: excæcatum est enim cor filiorum eius, & aures eorum aggrauatę sunt, vt videntes non videant, & audientes non intelligant verba vitæ. Certè sicut regnare patior hypocritam propter peccata populi: sic indignos prædicatores mundo permitto. Vos ergo

go filij, qui ſupplicium hoc grande timetis, quærite magiſtros dignos, quorum doctrina paſcamini, & creſcatis in ſalutem. Egredimini, & abite poſt veſtigia gregum veſtrorum, & eos ad ſalutaria paſcua ducite, vbi herbæ mortiferæ non proueniunt. Hæc ſit pia,& mihi accepta exercitatio veſtra: cui ego fideliter reſpondebo, dulciſſimo paſtu, & aqua limpidiſſima reficiens animas veſtras.

Cap. XXII. Monet omnes homines, vt frequenter in Cæleſtem patriam ſuſpirent.

TRANSIT labor multitudinis ò filij mei, & ſine fine,manet ſuauiſſima pax vnitatis. Sępe mutantur, & denique auferentur omnia tabernacula Iacob:ſed in æternum ſtabit manſio altiſſimæ Sion, quę eſt habitatio mea, & chariſſima patria veſtra. Exiſtimate ergo filij, vos peregrinos eſſe ſuper terram ſpinas, & tribulos germinantem:& nullis bonis apparentibus cor veſtrum adhęrere ſinentes, ad patriã veſtram perenniter ſuſpirate. Terra,quam calcatis,inimicorum veſtrorum regio eſt, vbi dolor, & gemitus,& mors per peccatum,regnant.

Quid

Quid igitur boni in ea colligere vultis? Nunquid colligunt de ſpinis vuas, aut de tribulis ficus? Vinea aliena eſt, vbi nō valetis vindemiare niſi botros amariſſimos. Beatus vir, quem erudierit Dominus, & de lege ſua docuerit eū. Beatus qui benè percepta eruditione mea, cognoſcit calamitatem vitæ præſentis, in quam per peccatum, & lachrymas introiuit, & ad ſtatum vitæ beatæ, quaſi de profundo aquarum multarum fortiſſimè clamat. Terra enim viuentium, ad quam per labores, & preſſuras aſcenditur, fertiliſſima eſt, & fructus dulciſſimos habet. Ibi ver nouum æterno virore floret, & caſta corda ciuium ſupernorum, ſua amęnitate lętificat. Ibi sereniſſima Cœli facies nullis nebulis offuſcata reſplendet. Ibi ſuauis valdè aura diuini ſpiritus mei viſcera Iuſtorum exhilarat. Lætatur tota Ieruſalem, & conuentum faciunt omnes, qui ardentiſſimè diligunt eam, & omnes męſtitias pręteritas, infinita conſolatione compenſant. O chariſſimi filij mei, quàm inæſtimabilia ſunt gaudia mea: Surgite qui triſtes iacetis, & in plateas Vrbis, quæ dicitur, Pacis viſio, cogitatione ſaltem aſcendite, multiſq; affectibus amoris inter choros canentium conuerſamini. Vtinam nomē Ciuitatis meæ exaretur non certè ſtylo ferreo in plumbi lamina, vel dura ſilice, ſed in libro cordis veſtri, digito ſpiritus mei, qui docet ſecretò ineffabilia myſte-

ria

ria mea. Eleuate capita vestra filij Adæ,& serenitatem Cœli, quod extendi sicut pellem per interualla saltem contemplamini, vt spiritus dirigatur in atria mea, & amore feruentissimo deficiat. Proijcite à vobis iugum seruitutis, qua sine requie laboratis: & ad priuilegia domus meæ innumerabilibus cordis ascensionibus aspirate. Hæc sit perennis cogitatio, & sollicitudo vestra, quę omnē mundi consolationem excludat, & corda clamantia, ex longo itinere fatigata, refrigeret. Aspicite è valle lachrymarum, verticem montis sancti mei, & quasi pedibus ceruorum ad eius summitatem properate. Et ego vos currentes comitabor, & genua trementia roborabo: & implebō viscera vestra torrente purissimæ voluptatis meæ.

QVIN-

QVINTA PARS VBI AGITVR DE IIS, quæ mouent ad amorem Dei.

Cap. I. Quanti ponderis ſit amor Dei.

RIMVM, & maximum mandatum dulciſſimæ legis, quę eſt propria noui teſtamenti mei, in amore ſummo poſitum eſt. Ratio quippè poſtulat, chariſſimi filij, vt ſummum, & incommutabile bonū ſummo amore diligatur. Quod ſi benè conſideretis, apparebit oculis cordis veſtri infinita dignitas Maieſtatis meę, immenſa bonitas, & ſuauiſſima pulchritudo formæ Dei; quæ amorem fortiſſimum excitabit. Inuenietis enim theſaurum diuinæ bonitatis abſconditum in terra puriſ-

purissimæ carnis meæ, & corda vestra tantæ consolationis magnitudine conuicta cognoscent, inæstimabiles esse diuitias amoris mei. Certè si sciretis quanta sit diuinæ dilectionis altitudo, latitudo, profunditas, & longitudo; citò relinqueretis omnia mundi bona, & pateremini omnia mala, vt Pacifici Regis, cuius vultum deprecantur omnes diuites plebis, amore inflammaremini. Per amorem infiniti decoris mei, accedit homo ad cor altum, cuius ascensionibus exaltatur Deus. Amor meus melle dulcior, & auro obrizo pretiosior cor eleuat; vt arbitretur omnia, quasi stercora, & me solum vitam, & fortitudinem suam auidissimè lucrifaciat. Amor tanquam ignis, non comburens, sed illuminans, figit in solo decore meo, desideria cordis peregrini, atquè solliciti, faciem meam sine fine requirentis. Beati amici mei, quorum totum opus dilectio est, quorum casta corda nutrimento amoris aluntur: mirabili quippè transformatione mutabuntur in me. Ego ero tota illorum salus, & voluptas, nec patiar illos diuerti ab amplexu meo. Erunt quasi catuli leonis, quos dulcissimo somno accubantes nemo suscitare audebit: ego enim præcipiam, ne suscitentur donec ipsi velint. Vigilabit cor eorum dormientium, æterna vigilia charitatis, sollicita præcordia ad amo-

N rem

rem impellentis. Hæc eſt pars quęrentium me, & vendentium omnia bona ſua, pro primogenita dilectione mea. Propter quod, dilectiſſimi filij, non deberetis permittere ſomnum oculis veſtris, & palpebris veſtris dormitationem, donec inueniretis pretioſiſſimum amorem meum, multis laboribus exquiſitum, ad fabricam ferculi Salomonis; qui media ferculi, ſuauiſſima charitate cupit ornare, propter filias Ieruſalem. Hæc meditamini filij, & totis viſceribus corda veſtra mihi præparate, vt amore veſtro allectus, recliner in eis, tanquàm ſponſus in thalamo ſuo.

Cap. II. De ſapientia Chriſti.

PARVA illa ſapientia, quam homines inter tenebras ignorantiæ, in ſcholis diſcunt, eos apud alios homines adeò mirabiles, & amabiles facit, vt eorum gratiam captare, & ſecum habere, etiam principes terrę curent. Quid ergo facere deberetis filij erga me, in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ, & ſcientię Dei? Ego altiſſima ſapientia ab initio, & ante ſęcula creata ſum; intuituquè meo, omnia Dei opera, & omnia inenarrabilia Dei ſecreta contemplor. Ego numero arenam maris, & multitudinem ſtellarum, & omnibus eis nomina vo-

na voco. Ego numero guttas aquæ maris, & profundum abyssi penetraui. Ego cum Patre, & spiritu meo feci Cœlos in intellectu: & certa lege, ac gyro maris vndas vallaui, ne transirent fines suos. Omnia composui, in numero, pondere, & mensura, vocans ea quæ non sunt, sicut ea, quę sunt, lustrans omnia limpidissimis oculis meis. Ego comprehendo sapientes in astutia sua; nequè est, qui se abscondat à conspectu meo. Ego abscondo ineffabilia mysteria diuinitatis, & humanitatis meæ mundi sapientibus, & prudentibus; & reuelo incerta, & occulta mea paruulis, vt non glorietur coram me omnis caro. Beatus qui audit me, & vigilat ad fores meas quotidiè, & obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit, inueniet immortalem, & dulcissimam vitam, & hauriet pretiosissimam salutem à Domino. Si ergo sapientiam æstimatis filij, me sapientiam ęternam totis viribus fortissimè diligite, & splendorem meum sole clariorem, suauitatemquè meam omnibus mundi voluptatibus maiorem, die, noctequè requirite. Ascendite multis cordi erectionibus ad secretā scholam sapientiæ, vbi, cum mundi contemptu, gustetis saporem meum. Orate viriliter, & pulsate vt aperiantur oculi vestri, ad videndam lucem formosissimam, cuius comparatione, non splendent astra matutina. Sanctifica-

mini, & estote parati, vt accedentes ad me, illuminemini, & seraphicis flammis ardeatis. Interim verò, dum solo auditu accipitis famam sapientiæ, quæ omni thesauro amabilior est, sinite vos trahi post me, & amoris gressibus ad me cupidissimè properate. Ego vos fideles seruos meos in abscondito docebo mirabilia magna, & implebo spiritu sapientiæ, & intellectus casta, & humilia corda vestra.

Cap. III. De nobilitate Christi.

ADORANT homines nobilitatem generis, incredibili eius amore capti, quasi splendor quidam humanę conditionis sit. Gloriantur antiquitate paucorum dierum, & rebus gestis maiorum suorum ipsi superbiunt: & tamen ob solam hæreditariam nobilitatem amantur, & in admiratione habentur. Si ergo cor hominis tam facilè trahitur amore nobilitatis, quale consilium est, me qui sum ipsa nobilitas, non amare? Ego sum antiquus dierum, claritas ipsa, & candor lucis ęternæ, quæ nullis nebulis obscurari potest. Sum altissimi filius, ante quem non est formatus Deus. Sum clarissimum Lumen de lumine, à quo splendor omnis creatus deriuatur. Nihil est in me, quod non sit excelsum, & splendidum: nihil,

quod

quod rege clarissimo non sit dignum. Nulla obscuritas, nulla culpę nota, nulla reprehensio, vel in me, vel in operibus meis vnquam inuenta est. Non habeo ego insignia nobilitatis, qualia homines ex leonibus, vel Aquilis assumunt, vt significent animorum magnitudinem vel fortitudinem: ego enim sum ipsa magnitudo, & fortitudo, quæ non ornatur extrinseco apparatu. Ego feci, vt oriretur in Cœlis lumen indeficiens: Ego æthera firmaui sursum, & libraui fontes aquarum. Ego quando carnem vestram è stirpe regia assumpsi, percussi sicut vulneratum superbum, mortem occidi, infernumquè momordi. Ego eduxi vinctos de lacu, in quo non erat aqua, in sanguine noui testamenti mei: & portas æreas, vectesquè ferreos in brachio excelso confregi. Ego alligaui fortem armatum, & spolia eius diripui: gloriosissimoquè triumpho ascendens in altum captiuam duxi captiuitatem. Omnia opera mea, distincta sapphiris quasi cęlestibus signis, diuina nobilitate clarescunt. Considerate nunc filij, quàm sim amabilis ex hoc capite nobilitatis, siue naturam diuinam siue humanam, siue gesta mea contemplemini: Vt mihi totis visceribus adhærere, & à me nunquam separari studiosissimè curetis. Si feceritis quę præcipio vobis accedentes ad me, illustrabimini cælesti nobilitate mea, quæ omnem

infamiæ indignitatem, maculamquè detergit. Induam vos purpura ardentissimæ charitatis, & bysso purissimæ innocentiæ meæ: vt inter patritios Ierusalem, qui vestiuntur croceis, numeremini, & ornatu regio honestati, splendoribusquè sanctorum amicti, in aula Regis Pacifici, cui seruiunt omnia corda nobilia in cœlo, & in terra, altissimè conuersemini.

Cap. IIII. De liberalitate Christi.

CERTISSIMVM vobis est, Adæ filij, in liberalitate principum, magnum pondus amoris esse. Non enim puro illorum intuitu, sed lucri aut commodi vestri respectu seruitis duram seruitutem. Iam ergo, si lucra sectamini sicut mercatores, qui quærunt, quę sua sunt; vel hac ipsa ratione diligite me, & mandata mea fidelissimè seruate. Ego enim sum dominus vniuersorum, cuius thesauri exhauriri non possunt. Meus est orbis terræ, & plenitudo eius, recensui omnia volatilia Cœli, & fæcunditas agri mecum est. Ego facio pinguescere speciosa deserti, & campos repleri facio vbertate. Ego Altissimus diuido gentes, separoquè filios Adami: & assigno illis terram in mensura, in funiculo distributionis. Omnia à

nia à me expectant, vt dem illis escam salutarem in tempore, & mittam optatam saturitatem in animas eorum. Et siue honor, siue vtilitas, siue voluptas requiratur, ego super omnes reges terrę, ditabo & delectabo, & honorificabo fideles amicos meos. Legite filij, attentè dulcissimas scripturas meas, & recolite suauissimum Euangelium noui fœderis mei: & mirabimini liberalitatem Vnigeniti filij Dei, cùm hominibus conuersantis. Quis vnquam hominum rogauit me, super quo non commouerentur viscera mea, vt donarem quæ postulauit, vel meliora quã sciret postulare? Curaui languidos eorũ: mundaui leprosos eorũ, suscitaui mortuos ipsorum: paui turbas populorũ: & quod summum est, ad vnũ suspirium dimisi grauissima debita peccatorum: quid ergo est, quòd corda hominum nimis auara non capiuntur infinita liberalitate mea? Vsquequò non benè sentient de me filij Adę, & saltem ob munera Regem Ierusalem non amabunt? Ego subieci omnia sub pedibus vestris, vt non solùm terra sed & sol et luna, & cæli Cœlorum, opera digitorum meorum, seruirent vobis, paratus, (si hæc parua vobis videantur) dare quoquè maiora: quare ergo non mouemini muneribus, & diligitis amplissimas opes vestras? Filij mei, duri corde, resipiscite, & infinita liberalitate mea emolliri vos sinite: nam, & feræ hac lege

mansuescerent. Sequimini me, & cultum magni nominis mei, fiduciæ principum mortalium anteponite: & ego faciam vobis in Israel domos absquè tributo Multiplicabitur hæreditas Domini: & confecto vitæ cursu, ascendetis ad me de terra deserta, diuitijs, & castissimis delitijs affluentes, onerati spolijs dulcissimæ charitatis meę.

Cap. V. De Pulchritudine Christi.

EXPERIMENTO cognouistis, charissimi filij, nihil esse amabilius pulchritudine. Habet enim vim quandam admirabilem, qua efficaciter, & suauiter corda capit. Huic omnes principes terrę spontè seruiunt, etsi potentes, & fortes sint: quia fortior est pulchritudo. Cùm ergo ego Vnigenitus Dei filius decorem indutus sim, & nihil in me inueniri possit, quòd amabilissimam, & infinita suauitate præstantem formam non deceat; mirum est, quomodo vniuersi homines me non ardentissimè diligant, & fortissimè adhæreat anima eorum post me. Sum candidus, & rubicundus, electus ex millibus, & summis desiderijs non solùm à filiabus Ierusalem, sed à Virginibus Tyri expetitus, propter absolutissimum deco-

rem

rem, & honestatem meam. Filiæ Regum, in honore meo, me studiosissimè requirunt: & nobilior christiani populi pars, quę puellis speciosissimis, & adolescentibus forma elegantissima prędits constat, cùm alto mundi contemptu, me secuta est. Non enim solùm forma Dei, qua spiritus beati, animæquè gloriosæ capiuntur, sed forma hominis, quam pro vobis assumpsi, dulcissima pulchritudine, corda casta suspendit, & omnem mundi gratiam contemptibilem facit. Si semel aspiceretis, filij, candorem purissimum corporis mei, quo vestri oculi corporei in ciuitate primogenita, delectandi sunt dicto citiùs, sperneretis omnem carnis venustatem, quæ filijs huius sæculi, super diuitias, & honores, amabilis, suauisquè videtur. Omnia corda decor ille vultus mei, quem reginę cupierunt, emolliret, & vel vno oculorum meorum viscera vestra vulnerarem. Cogitate si valetis, Maiestatem meam, & staturam illam assimulatam palmæ, quæ eminet super choros Angelorum, dum filius hominis, speciosus forma, sedet à dextris Dei. Extollite corda in spectaculum illud, quod post labores, & sudores inæstimabili cùm voluptate, visuri estis, vt lętemini, & satiemini castissimis delitijs meis. Quid moramini, filij? cur non curritis post me tracti ineffabili gratia, & suauitate mea? Detestamini consortia filia-

filiarum Moab, & Sidoniarum connubia prohibita vitate, diligite serenitatem Cœli, & formam meam candidissimam, & splendidissimam, qua nihil dulciùs, & delectabiliùs cogitari potest, seraphicis ardoribus amate. Et ego Cœlo serenior, & sole formosior, ero delitiosissima præda vestra.

Cap. VI. De suauitate communicationis Christi.

SVAVITAS conuersationis filij, charissimi, studiosissimè desiderari, & amari solet, & hęc ratio est, ob quam, homines quantumuis deformes, in magno pretio habentur. Trahunt enim dulcedine mirabili alios, dum loquuntur, et cùm eis versantur, quod experientia notissimum est. Si ergo hęc est hominum conditio, quid est, quòd me, cuius conuersatio melle dulcior est, paucissimi filij Adę requirunt? Ego mitissimè recipio omnes venientes ad me: & à sæculo non est auditum, quòd aliquem mihi adhærere cupientem repellerem, vel importunitate molestarer. Ego cùm infinita lenitate tracto, quos recepi, & illos benignissimè recreo. Ego dum loquor eis ad constatuo procellas eorum in auram, & tristitiam omnem conuerto in intima, & purissima

ma gaudia mea. Diffusa est enim gratia in labijs meis, quorum melle, & lacte arida quoquè ossa rigantur, & penè mortua, lætissima viuificatione resurgunt. Ego fessis labore amicis meis pono læuã sub capite inclinato, & circumducta dextera amantissimè amplector illos, vt humiles, & pauperculos adstringam visceribus meis. Vtinam homines saperent, & intelligerent magnitudinem dulcedinis, quę percipitur in secreta communicatione mea. Certè nollent amicos alios, vel consanguineos habere: sed toto corde suo, suspirarent ad me, omnisquè illorum sollicitudo esset, ne fortè proijcerem eos à formosissima facie, & dulcissima conuersatione mea. Interrogate filij, eos qui vel semel tantùm mecum conuersati sunt in secreto meo; & videbitis, quibus flammis ardeant, & quoties aspirent, ad prægustatam consolationem, cuius comparatione, omnia mundi delectamenta vilescunt. Vno enim verbo, soleo ego animarum perturbationem inferno similem sedare; vnoquè similiter verbo multorum annorum pressuras abundanter compenso. Vox dilecti viscera dilatat, & cælesti delectatione replet. Iam ergo filij mei, respuite hominum communicationem, & Altissimi filio totis visceribus intentissimè vacate. Quærite lectulum Salomonis, & domum odoratam, cuius tigna sunt cedrina, & laquearia cypres-

cypressina; & spretis hominum oblectamentis, diligite me, & percipite, clauso cubiculo, purissimas delitias absconditæ amicitię meę.

Cap. VII. De amore Christi erga homines.

TANTA est, filij charissimi, magnitudo amoris mei erga vos, vt hęc sola potens sit ad corda ferrea mollienda. In charitate perpetua dilexi vos, vsquè in finem, ita vt amor non posset vltra procedere. Dedi pro vobis, factus Redemptor, & frater vester, omnem substantiam domus meæ: & quasi nihil despexi eam, quando in ciuitate regia, & sacerdotali, operatus sum pretiosissimam salutem vestram. Beatus, qui intelligit diuitias charitatis meę, quia cognoscens se amore meo gratis præuentum, in lachrymas dilectionis resoluetur à fortitudine caloris mei. Dicite mihi filij, quantus amor fuit ille, qui me è sinu Clementissimi Patris mei, ad rusticitatem vestram descendere fecit, vt essem tanquàm malus dulcissimi fructus, inter acerba ligna syluarum? Quis vnquam audiuit, talia, vt altissimus Dei filius, cuius aspectu sol obscuratur, & à cuius magnitudine Seraphim velant facies suas; fieret sacerdos hominum, secundum ordinem

Melchi-

Melchisedech? Quis ab initio mundi cogitasset ardores æternos, quibus arserunt viscera misericordię Dei vestri, in quibus visitauit vos oriens ex alto? Vsquequò non mitescent filij mei, infidelia corda vestra? Postulate quicquid honestum est; si amor meus, quem tot laboribus, & muneribus ostendi, non emollit animas vestras, quid enim negabitur vobis, pro quibus Vnigenitus Dei filius homo, & amicus homo factus est? Quomodo obscuratum est aurum puri amoris mei, qui iam non inuenitur in terra, quam dedi filijs hominum, qui recesserunt à me? Fuerunt olim multi chori canentium canticum Regis Pacifici, & cupientium fortissimè adhærere mihi ligati funibus prioris charitatis meæ: Nunc verò, rarò valdè, vnus è multis millibus requirit, vt par esset, formosissimam lucem, & suauissimam præsentiam meam. Ego vos deformes, abiectos, & ingratos amaui, & pro vobis sacrificaui dilectam animam meam: quare ergo, me decorum supra omnem mundi pulchritudinem, eccellentissimum supra omnem mundi gloriam humanissimum supra omnem mundanorum Regum clementiam, non amatis? Conuertimini, saltem nunc ad me, & deposita cordis feritate, mitescite: vt amor, qui omnia vincit, pectora vestra hucusquè frigida, & obdurata, vitali co-

li calore dulcissimi spiritus mei, & inæstimabili delectatione commoueat.

Cap. VIII. De amoris munere, quod est Beatissima Virgo.

DVRI nimis estis Adæ filij, si filia Sion, & prudentissima Virgo, quæ genuit me, ad amorem meum, non inflammat pectora vestra. Quid enim non donaui vobis, quando speciosam sicut columbam, & formosam sicut Ierusalem constitui mitissimam Reginam, & matrem vestram? Candor ille purissimus, in quo lucet innocentia mea, quale saxum non emolliat? Aspicite Cœli dominam, rubentem super flores rosarum, candidamquè super lilia conuallium, & admiramini pulchritudinem illam, quę totius vrbis sanctæ corda delectat, & quasi fluminis impetus lętificat ciuitatem Dei. Et considerantes vos esse adoptatos in charissimos filios eius, ac dilectissimos fratres meos, amare ac desiderare me tandem incipite. An oculi illi misericordes, ad labores vestros semper conuersi, purissima castitate, & amoris suauitate pręstantes, animas vestras

non

non commoueant, & ad auctorem tanti boni non couertant? Aſcendite ad me per ſcalam iſtam dulciſſimæ charitatis gradibus conſtructam: vt mihi per illam conciliemini. Conſiderate quantùm apud Regem Salomonem gratia valeat niue candidior eius genitrix, quæ aſtitit à dextris eius in veſtitu deaurato: & tam ineffabilem decorem, totis viſceribus, medulliſquè diligite. Hęc eſt mater noſtra, dicite, per quam acceſſum habemus ad primogenitum filium eius. Aſcendamus in palmam, & colligamus ſuauiſſimum fructum, quo nutriamur, & exultemus à botris infinitæ conſolationis eius. Odoramini filij mei, cinnamomum, & balſamum, cuius odore delectemini, & ad puros amoris mei affectus afficiamini, tracti catena dilectionis, è Reginæ Sion pulchritudine naſcentis. Si tenerrimæ genitricis meæ forma capiamini, per eam ſimilitudinem introducemini ad diuinum decorem meum, in cuius aſpectu luminaria Cœli magna tenebreſcunt. Beati eritis filij, ſi filiam principis, per plateam Ieruſalem, inceſſu graui gradientem, poſt quam multa millia Virginum lilia geſtantium Regi afferuntur, contemplari, & amabiliſſima eius gratia trahi curetis. Ibi enim me tanquàm in ſpeculo puriſſimo lucentem videbitis: & (quod à vobis poſco) cha-

ritatis meæ iaculis vulnerati amabitis, & ardebitis inextinguibili, ac dulciſſimo incendio caſtiſſimi amoris mei.

Cap. IX. De perfecto diſcipulo Chriſti.

ILLE perfectus meus diſcipulus eſt, chariſſimi filij, qui abnegato proprio iudicio, nihil ſe ſcire exiſtimans, mitiſſimo corde verſatur in ſchola mea, audiens quid loquatur in ipſo Dominus Deus, & certò confidens, quia loquetur pacem in plebem ſuam. Non diſputat, nec ſpeculatur; ſed pro omni ratione fortiſſima, ſufficit ei voluntas mea, in cuius executione, diſciplina pacis poſita eſt. Non ratiocinatur, niſi quod neceſſarium eſt, donec agnoſcat quid velim ego: & ſtatim redigit in captiuitatem intellectum, omnem ſapientiam ſuam conſtituens in ſimplici adimpletione dulciſſimi mandati mei. Sic ego, amore infinito, protego eum, & per terram deſertam deduco, quemadmodum deduxi, ſicut ouem Ioſeph. Neque deſiderari poteſt maior prudentia in homine, qui ignorat an odio vel amore dignus ſit, & neſcit finem ſuum; quàm humiliter audire me, neque rationem mandatorũ meorũ requirere, ſed fide-ſeru-liſſa. obedietia obtemperare mihi. Ego enim

erudio casta, & humilia corda, tanquàm singulorum pedagogus. Constituit quippe me clementissimus Pater meus dominum domus suæ: vt erudirem non solùm principes terræ, sicut memetipsum, verùmetiam vt iuuenes, & senes eius, pauperes, & abiectos eius prudentiam docerem. Beatus, cuius Deus adiutor, & magister est: iactabit enim pondus suum in eum, & confidet, quasi leo, ac viam mandatorum meorum, pace multa, percurret. Abijcite ergo filij doctrinas hominum, quę ad ęternitatem non proficiunt: & instructionem meam toto corde percipite. Vacate, & videte, quàm suauis sit dilectio, & sapientia mea: & ad prudentiam iustorum discendam, furtiuis horis, vos mundo subtrahite, eiusquè negotiatores, pia fictione seducite. Ego veniam citò, rationem ponere cùm seruis meis: & sedebo conflans, & emundans argentum, purgaboquè filios Leui, quorum hęreditas, studium æterni, ac summi boni, & melle dulcior dilectio est. Præcingite lumbos purissima castitate, & lucernas accensas cordis vigilia tenentes, estotę parati occurrere mihi: & recipietis coronas candidissima luce splendentes, vt inter principes terræ viuentium honoremini, sedebitis mecum ad lautissimam, & dulcissimis epulis instru-

O ctam

EPISTOLA PRO VERO AC PVRO DEI AMORE IMPETRANDO.

PACIFICO REGI cordium IESV CHRISTO exul homo. S.

ITISSIME, & amantissime IESV CHRISTE, qui cordium regnum, factus homo comparasti non ferro, sed ligno. Scio quid à me iure strictissimo requiras per legem immaculatam, & conuertentem animas, propriam noui, & æterni testamenti tui. Postulas enim primo, ac dulcissimo mandato legis tuæ, vt diligam te, ex toto corde, tota mente, tota anima, et tota fortitudine mea: omnes quippè vires meæ debentur infi-

nitæ bonitati, & decori tuo. Bene est, o fili Dei Altissimi, vt vinculis charitatis, & funiculis Adam, velis astringere me creaturam tuam, inter filios alienos, tuis inspirationibus tam sæpe rebellem. Nunc autem magni mandati tui desiderio ductus, & cordis mei ad peregrinas voluptates inclinati fragilitatem cognoscens, prosterno me tibi in Ecclesia tua, & pulso magnam misericordiam tuam; vt hyssopo aspersus, mundus, & super niuem dealbatus, charitatis gressibus: & brachijs sequar, & amplectar te. Recordare, dulcissime fili Dei, cui suspirant viscera mea, me vnum esse de paruulis, qui ducti sunt in captiuitatem, ante faciem tribulantis, & te Redemptorem esse, cuius est soluere compeditos. Oro igitur, ò mansuetissime, solue me. De profundis cordis mei o benignissime clamo ad te, vt hominem de immundo conceptum semine, mundum facias: nec sinas in amoris causa seduci, & pro summo decore tuo, mundi decorem apparentem affectare. Sollicitum cor meum, tibi soli pateat conditori suo: & tu, qui solus es omne bonum, expleas omnes sinus eius, & in æternum domineris illi. Animaduerto, ò fili Dei formosissime, præsenti, & fallaci carnis gratia, vehementer affici parum castos sensus meos, & ad amabilissimam formam tuam, quòd absens sit, lentè nimis aspirare, ardentissimè igitur obse-

obſecro te ſuauiſſime Deus, per cor fideliſſimum intemeratæ matris tuæ, vt auferas à me amorem vaniſſimum corporeæ pulchritudinis, & me totum transferas ad puriſſimum amorem decoris tui. O ſereniſſime candor cordis mei, ne proijcias me à facie tua: & à fallaci creaturæ gratia, vt pupillam oculi cuſtodi me. Sordeat mihi, rogo te, figura mundi, quę præterit, & poſt immortalem pulchritudinem tuam, in odorem vnguentorum tuorum, trahe me. Illabere, precor te, in penetralia cordis mei: & imprime mihi ſeruo tuo dulciſſimam, atquè lætiſſimam formam tuam. O pulchritudo maieſtate plena, quæ amorem immenſum in corda tibi patentia infundis, tantummodo in iſta voce exaudi me. Ne patiaris, o ſuauiſſime ſponſe animæ meæ, cor meum, quod non valet inuenire paſcua ſua, æterna fame torqueri: ſed dum in exilio verſor; doce me viam rectam, quę perducat me in optatiſſimam requiem formæ tuæ, vt paſcar dulciſſimo paſtu præſentiæ tuæ. Auerte oculos meos, ne videant vanitatem filiarum Madian, quę me diuertunt à perpetua recordatione formoſiſſimi vultus tui, cui filię Sion purpura veſtitę conſecrarunt pręcordia ſua: & redime me à calumnijs, & fraudibus filiorum Adæ, qui verum Deum meum cum dijs alienis triſti mercatura commutant. Tu ſolus ductor meus, & cuſtos cordis mei

ſis : vt exardeſcam ſiti ſolius bonitatis, & decoris tui, & fortiter repellam quicquid obſtat ſynceriſſimo amori tuo. Illuſtra faciem tuam ſuper cor anxium ſerui tui : vt capiatur ſpecie tua, & pulchritudine tua, quam corda caſta requirunt. Ne repellas, Altiſſime Deus cordis mei, animam meam ſatagentem, & acutiſſimis gemitibus, cælos tuos penetrare conantem : ne fortè, virtute eius deficiente, fœdus ineat cùm Chaldæis, & obliuiſcatur dulciſſimam Ieruſalem, quam requiro. O vitaliſſima fortitudo animę meæ, ne contemnas cupientem adhærere tibi, & amoris ęterni tui facibus inflammari : & immolabo tibi primogenita ſuſpiria mea, & adhæſura tibi ſemper viſcera mea. Accelera, precor te, o pretioſiſſima hęreditas, & præda mea, & ſenſus meos viſco carnis impeditos erue citò de luto fæcis: vt impollutis affectibus exquirant te melle dulciorem paſtum ſuum, & expectatiſſimam conſolationem ſuam. Libera me iam de ſanguinibus, amabiliſſime Deus ſalutis meæ, & ſpiritum rectum, & caſtum puri amoris tui, innoua in viſceribus meis : vt flante hoc auſtro tuo creer, & renouetur facies aridę terrę meæ. O ſapientia, quæ ex ore Altiſſimi prodijſti, cuius inæſtimabili ſuauitate dura corda liqueſcunt : influe, oro te, in ſicca nimis oſſa mea, & liquefac intimas, & tibi ſoli notas medullas meas :

Per

Per amoris fædera, quæ fideliſſimè ſeruas, nobiliſſime Rex Sion, montis ſancti tui, obſecro te, fac me ſeruum emptitium, aut bello captum tenerrimi cordis tui: vt perenniter ſeruiam tibi, & libera ſeruitute dilectionis, requiram infinitam bonitatem, & ſereniſſimam faciem tuam. Tibi dixit cor meum: exquiſiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram. Quocirca, rogo te, o ſpecioſiſſime forma prę filijs hominum, numeres me in generatione caſta quærentium Deum, quærentium faciem ſplendiſſimam Dei Iacob. Vre, tibi ſupplico, ó amantiſſime fili Dei, renes meos, & cor meum igne tuo, & repurga à fæcibus animā meā: vt ſine conſorte vllo, poſſideas lacte ablutam prædam tuam. Curre velociter, o hinnule ceruorum, & expetita valde ſalus mea: & eripe me de manu filiorum alienorum, à ſtudio diuini amoris tui alienare quærentium animā meam: & fac, vt in concilio iuſtorum, & congregatione, reddam tibi primitias cordis mei. Inclina cor meum præſentię tuę cupidiſſimum in deſiderabilia ſuper aurum, & examinata ſicut argentum, ac dulciora ſuper mel, & fauum teſtimonia tua, & fac me diligere amore pręgnantem, & immaculatam legem dulciſſimæ charitatis tuæ. Perfla hortum meum, cuius flores languent, ſpiritu vitali tuo: vt fluant aromata illius, præ ſubitanea liquefactione

suauissimæ dilectionis tuę. Conuertere aliquantulùm, ò purissimũ speculum vultus mei, & fac mihi copiam voluptate plenæ præsentiæ tuæ: & in ara cordis mei, quæ fumat tibi ineamus fędus sempiternũ honestissimæ, ac delectatione diuitis dexteræ tuę. Emitte formosam valdè manũ tuam de alto, vt sollicitet, amoris stimulo, viscera mea: & fac, vt exul fleam, & suspirẽ ad patriam meam, & redire curem ad te, optatissimã & pretiosissimã libertatem meam. Considera, oro te, o immensa opulentia mea, egestatem animæ meæ, modicam aquam pretio comparantis, & in deserto, vbi nõ est charitatis habitatio; per loca horrida aberrantis: & refrigera linguam meam, ac deduc me in ciuitatem habitationis, quæ construitur æterna dilectione tua. Cesset iã o mansuetissime, indignatio tua, ad quam te prouocauit ingratitudo mea: quiescat ira dulcissimi cordis tui, vbi nidum inuenire cupit hęc vaga columba animæ meæ: & vocabo te summam consolationem meam, & sponsum electissimum, cui reddam coniugale debitum cordis mei. Certior factus sum de fidelissimo erga me, amore tuo, Vnigenite fili Dei: & ideo, non tàm quæro, vt ames, quàm vt ardentissimè ameris à me ingratissimo seruo tuo, quem à dura captiuitate redemisti pretio magno nobilissimi sanguinis tui. Seda, precor, iam multis procellis passionum, & tentationum agitatam

ani-

animam meam, qui circundas mare terminis, ponisquè vectes, & ostia dicens: Hucusquè venies, nec procedes ampliùs, & hic confringes tumentes fluctus tuos. Et per breuem saltem requiem, omnibus viribus meis conuenientibus in vnum, validissimè amabo te suauissimum Deum meum, & è multis millibus electum amicum meum. Faciamus iam pactum dilectionis permansuræ, o fortissime: vt sicut charitate perpetua dilexisti, & attraxisti me, ita ego dilectione perenni requiram, & attraham te infinitum decorem meum. Ingenera mihi celeriter, o amator inuictissime, magnitudinem cordis amæna, & amabilia omnia respuentis, propter te: vt exultem, sicut gigas, ad currendam viam, donec requiescam in te. Arma me, o robustissime, viribus amoris tui omnia ad se trahentis, & lapidea corda in corda carnea conuertentis: vt fortis fiam fortitudine tua, & fiam misericors à teneritudine, & suauitate tua. Conflame, o sapientissime, quasi aurum, & scoriam veteris Adæ patris mei, consume igne sapientiæ tuæ: quæ mirabili mixtione pascit incendium tuum, flumine viuo, cum impetu decurrente è penetralibus dulcissimi cordis tui. Insculpe, o potentissime, duro nimis cordi meo, elegantissimam, & sereno Cælo simillimam præsentiam tuam, additis quoquè multis vulneribus per iacula charitatis tuæ: & largo potu dulce-

INDEX
MATERIARVM,
QVAE CONTINENTVR IN HOC OPERE, SIMVLQVE CAPITVM.

A

Chri-

In

Natu-

N

O

P

Præ-

Ad calcem operis fol. 211.extat Epistola Auctoris, Pacifico Regi cordium Iesu Christo.

